

05 Ambonese woonoorden algemeen

N O T A

AAN: HC

. VAN: CAW/I

Het navolgende meen ik onder Uw aandacht te moeten brengen.

Tot voor kort werden de aangelegenheden betreffende Ambonnezen in Nederland behandeld op het Minuor, meer in het bijzonder door Chef Kabinet en onder hem door het Hoofd Ambonnesse Woonorden in Nederland (H.A.W.I.N.). Met beide functionarissen had ik in deze een regelmatig contact. Hierin is nu evenwel verandering gekomen door het feit, dat de aangelegenheden met betrekking tot de in Nederland verblijvende Ambonnezen voortaan niet meer door Minuor doch door het Ministerie voor Maatschappelijk Werk worden behandeld. Ofschoon de H.A.W.I.N. zijn kantoor nog op Minuor heeft, heeft Chef Kabinet van dit Ministerie niets meer met zijn werkzaamheden te maken.

Er is derhalve voor de B.V.D. een nieuwe situatie ontstaan door de inschakeling van het Ministerie voor Maatschappelijk Werk. Minister Van Tiel zal nu ook onze inlichtingen behoeven met betrekking tot de Ambonnezen in Nederland. De B.V.D. zal anderzijds door zijn Ministerie dienen te worden ingelicht over uit politiek oogpunt van belang zijnde gebeurtenissen in de Woonorden. Van dit Ministerie ontvangen wij reeds - zoals voorheen van Minuor - de periodieke rapporten uit de Woonorden en de door de H.A.W.I.N. samengestelde maandrapporten.

Daar Generaal op korte termijn ontslag heeft gevraagd en eind dezer week reeds zijn functie neerlegt zal ik desgewenst trachten met diens opvolger in contact te komen, maar ik zou er de voorkeur aan geven als thans Minister Van Tiel zou kunnen worden ingeschakeld opdat al aanstonds het contact tussen B.V.D. en zijn Ministerie meer officieel geregeld wordt, in het bijzonder wat betreft de uitwisseling van inlichtingen. De B.V.D. toch kan niet afhankelijk zijn van de (eventuele) persoonlijke inzichten en gevoelens van de nieuwe H.A.W.I.N.; een niet-officiële regeling kan alleen maar moeilijkheden opleveren. (Het is mij niet bekend of de (nieuwe) H.A.W.I.N. zelfstandig werkzaam zal zijn rechtstreeks onder de Minister dan wel direct ondergeschikt zal zijn aan een der ambtenaren van zijn Ministerie).

Verder moge ik van deze gelegenheid gebruik maken U mede te delen, dat Chef Kabinet Minuor mij ondershands heeft medegedeeld, dat dit Ministerie er veel prijs op stelt in den vervolge ingelicht te blijven nopens hetgeen de B.V.D. met betrekking tot de Ambonnezen in Nederland verneemt en wel in verband met de contacten tussen Ambonnezen in Nederland en die in Nieuw-Guinea. Het politieke streven van de Ambonnezen zowel h.t.l. als daar is geheel gelijk en onderlin steunen zij elkaar.

U zoudt in het vorenstaande aanleiding kunnen vinden het e.e.a. aan K.A. voor te leggen.

CAW/I, 13-11-1952.

Wlaag

Verbinding: No.12

17 December 1952.

Doss.170/29.

Onderwerp: Ambonnesese aangelegenheden.

Datum ontvangst bericht: 12 December 1952.

04.132
09.413.1
19 DEC. 1952
169091

Naar aanleiding van de ongeregelde heden, die zich voor kort in het Ambonnesese woonoord te Vught hebben voorgedaan, werd van een informant het volgende vernomen:

Door de bekende Mr K.VAN RIJCKEVORSEL te 's-Gravenhage werd reeds ongeveer twee maanden geleden in het café "Den Hout" te 's-Gravenhage een bijeenkomst gehouden met de besturen van de C.R.A.M.S. en de B.P.R.M.S. (Badan Perwakila Rajat Maloeloe Selatan) met het doel beide partijen bijeen te brengen en een verzoening tussen hen tot stand te brengen. Hoewel enige bestuursleden van de B.P.R.M.S. tegen een verzoening of samengaan met de C.R.A.M.S. gekant waren werden de pogingen toch voortgezet. In B.P.R.M.S.-kringen sprak men reeds van een spoedige op handen zijnde verzoening tussen beide partijen tot plotseling de ongeregelde heden te Vught een stagnatie in deze verzoeningspogingen veroorzaakten.

Omtrent de laatste ongeregelde heden in Vught wordt in C.R.A.M.S.-kringen de volgende lezing gegeven:

Een C.R.A.M.S. en een B.P.R.M.S.-lid kregen een woordenwisseling over politieke aangelegenheden n.l. de behandeling in de Tweede Kamer van de Ambonnesese aangelegenheid.

De een daagde de ander uit dit dispuut in de keuken uit te vechten. In plaats van dit in de keuken uit te vechten hielden beide personen met voorkennis en goedvinden van de in het woonoord aanwezige politiemann van de Vughtse politie, op een open terrein in het kamp ten aanschouwe van deze politiemann en de kampbewoners een vuistgevecht. De C.R.A.M.S.-man won dit gevecht en hiermede was voor de Ambonnesen het geval aigedaan.

Buiten verwachting van de kampbewoners stelde daarna de politie van Vught met het voorgevallene in kennis. Kort daarna kwam de politie voor het instellen van een onderzoek. Eén der politiemannen ging naar de kamer van de C.R.A.M.S.-man en vroeg met de revolver in de hand, welke gericht was op de borst van de zwangere vrouw, waar haar man was. Deze handeling maakte op de vrouw een averrechtse uitwerking. Zij ontblootte haar borst, liep in de richting van de politiemann en zeide "schiet maar". Inmiddels waren er andere kampbewoners bijgekomen, die het voor de vrouw opnamen.

Over dit incident werd in de pers geschreven, dat de Ambonnesen een vrouw als schild gebruikten.

Later werd de C.R.A.M.S.-man, die na afloop van het

-gevecht-

gevecht rustig naar school was gegaan, in het leslocaal gearresteerd.

De wapen; althans de vuurwapens, welke bij de huiszoekingen werden aangetroffen, zijn door de Ambonnezen uit Indonesië medegenomen om ze in de eerste plaats uit handen van de T.N.I. te houden en in de tweede plaats om ze eventueel later mede te nemen naar Ambon.

Niettegenstaande dit incident te Vught wil de C.R.A.M. toch proberen een verzoening met de B.P.R.M.S. tot stand te brengen. (einde)

GEMEENTEPOLITIE - VUGHT

04.132
09.V13.1
12 FEB 1953

ALU/175113

Telefoon 8555

AAN
de Heer Burgemeester
der gemeente

Vught.:-

-----
in afschrift ter fine van kennisgeving
in enkelvoud aan:
de Heer Commissaris der Koningin
te 's-Hertogenbosch;
de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te 's-Gravenhage ;

Uw kenmerk :
--

Uw brief van :
--

Ons nummer:

Datum :

B 7-73ⁿ

. 14 Februari 1953.-

Onderwerp : **Rapport** .-

Ik heb de eer U hierbij ter fine van kennisgeving te
doen toekomen een aan mij uitgebracht rapport betreffende de
splitsing van de Protestantse Kerkgemeenschap in het Ambonesen
woonoord "Lunetten" alhier, aan de inhoud van welk rapport
ik mij korthedshalve referte moge veroorloven.-

vH./D.

Coll.:
2

De Gorpchef van Gemeentepolitie,
De Hoofdinspecteur,

Bijlagen :

Afd. ~~Postbus "Lunetten" 13~~

No. 13 7678.

RAPPORT

Onderwerp: **Splitting van de Protestantse Kerkgenootschap in het woonoord "Lunetten" te Vught.-**

Aangaande bovvermeld onderwerp

heb ik : - - - - -

de eer Uedeelgestrange het navolgende te rappor-
teren . - - - - -

Op Vrijdag 6 Februari 1953 werd in het woonoord
"Lunetten" te Vught een bijeenkomst gehouden van de
kerkbesturen der beide Protestantse Kerkgenootschappen.
Deze bijeenkomst stond onder leiding van Dominé ,
womede te Zeist en de ambouwe Dominé
womede te Amsterdam. - - - - -

Het enige resultaat van deze bijeenkomst is dat
beide partijen plechtig beloofd hebben de "Oedevrede"
te willen bewaren. Door de Synode van de Protestantse
Kerk in Nederland zal getracht worden in deze een op-
lossing te vinden. - - - - -

Dominé is niet voornemens het woonoord
"Lunetten" te verlaten. Zijn aangewezen vervanger is in
verband hiernede nog niet in het woonoord "Lunetten"
aangehomen. - - - - -

Waervan naar waarheid opgemaakt dit rapport. - - -
Getekend en gesloten te Vught op 9 Februari 1953.

De Brigadier van gemeentepolitie

AAN:
de Heer Hoofdinspecteur-
Corpschef van Gemeentepolitie
te
VUGHT.

R A P P O R T

VAN: CAW/II

Betr.: Ambonnezen

09.713.1

OT.44

13 MRT 1953

ACD

144 4/10

Van de Heer , werkzaam bij het Comité Ambonnezen
Zorg, werd telefonisch bericht ontvangen, dat hem van de kampen
Middelburg en Genapium de melding bereikt had, dat Ambonnezen
voor een rit naar Den Haag op 25 dezer een auto hadden besteld.
De reden hiervan was hem niet bekend.

N.a.v. de eerder ontvangen melding, dat de Ambonnezen op
een "herdenkingsdag" wederom in groten getale te Den Haag zouden
demonstreren, wordt medegedeeld, dat de proclamatie der R.M.S.
plaats vond op de 25e April 1950.

Dit bericht werd heden voor nader onderzoek telefonisch
aan ID Den Haag en KB VIII doorgegeven.

12-3-1953.

R A P P O R T

VAN: CAW/II

Bijl.: één

Betr.: Ambonnesse Woonoorden

04.132
00.413.1

MRT 1953

AO 177534

Bijgaand een fotocopie van een opgave der Ambonnesse Woonoorden, benevens een sterkte-staat per 1 December '52, overgenomen uit de Kamerstukken (Maatschappelijk Werk) zitting 1952-1953 - 2800 -.

12-3-1953.

FOFO
8715

I. AANTAL WOONOORDEN VOOR AMBONEZEN MET HUN BEVOLKING PER 1 DECEMBER 1952

Provincie	Plaats	Sterkte-opgave der woonoorden per 1 December 1952				
		Woonoorden	Gezinnen	Personen	Alleenstaand	Totaal
Groningen	Marum	Marum	65	243	116	359
Friesland	Fochtelo	Ybenheer	38	182	36	218
"	Fochtelo	Oranje	27	145	7	152
"	St. Johannesga	Wite Peal	12	85	18	103
Drenthe	Westerbork	Schattenberg	573	2384	166	2550
"	Westerbork	Pietersberg	36	158	29	187
"	Ruinen	Stuifzand	12	61	1	62
"	Oosthesselen	Geesbrug	23	105	8	109
Overijssel	Steenwijkerwold	Beenderribben	100	407	31	438
"	Staphorst	Beugelen	60	239	3	242
"	Wierden	Vossenbos	73	210	6	216
"	Ommen	Laarbrug	52	210	21	231
"	Ommen	Eerde	26	117	3	120
"	Glanerbrug	St. Jozef	60	304	9	313
Gelderland	Teuge	Teuge	84	423	11	434
"	Elburg	Zwaluwenburg	10	74	1	75
"	Barneveld	Schaffelaar	49	250	7	257
"	Barneveld	Biezen	17	130	4	134
"	Elst	Snodenhoek	22	121	20	141
"	Haalderen	Klein Baal	15	58	76	134
"	Groesbeek	Hogerhorst	25	102	9	111
"	Drumpt	Elzenpasch	13	70	—	70
"	Tiel	Schutsluizen	54	261	15	276
"	Kesteren	Overbroek	20	135	15	150
Noord-Holland	Huizen	Almere	60	222	44	266
"	Muidersberg	Coehoorn	52	278	6	284
Zuid-Holland	Woerden	Kazerne	27	141	8	149
"	Woerden	Singel	34	182	—	182
"	Woerden	Utr. Straatweg	40	188	13	201
"	Slikkerveer	Kamp Q	3	9	48	57
Zeeland	Vlissingen	Vlissingen II	13	71	130	201
"	Middelburg	Middelburg II	13	58	77	135
"	Koudekerke	Koudekerke	20	113	—	113
"	Breskens	De Haven	20	91	42	133
"	Oostburg	Wilgenhof	20	90	16	106
"	Aardeburg	Redanborgh	34	160	4	164
Noordbrabant	Vught	Lunetten	609	2908	135	3043
"	Mill	Villheide	26	90	14	104
Lidburg	Mook	Plasmolen	8	80	—	80
"	Gennep	Genapium	18	95	4	99
"	Tienraay	Tienraay	15	40	—	40
"	Well	Oude Molen	30	109	1	110
"	Tungelroy	Tungelroy	40	161	4	165
"	Heythuyzen	Heythuyzen	9	45	—	45
"	Roermond	Maashaven	14	84	2	86
"	Echt	Op de Loop	5	17	33	50
"	Montfort	Montfort	7	43	—	43
"	Geleen	Graetheide	117	511	17	528
"	Eysden	Cap. Klooster	78	338	2	340
"	Gronsveld	Rijckholt	30	122	—	122

Opgenomen in 50 woonoorden 2808 gezinnen, bestaande uit:
 12 720 personen
 alleenstaand . . . . 1 205 personen
 Totaal . . . . 13 925 personen

Opgenomen in contractpensions en opvangcentra
 I.G. 21 gezinnen, bestaande uit: . . . . 95 personen
 alleenstaand . . . . 11 personen
 Totaal . . . . 106 personen

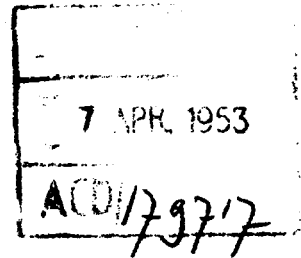
Elders verblijvende (part. adres e.d.) 2 gezinnen:
 16 personen
 alleenstaand . . . . 50 personen
 Totaal . . . . 66 personen

Totaal aantal Ambonezen 14 097 personen

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Betr.: Ambonnezen te Vught

Ondershands werd van KB VIII het navolgende vernomen.
Naar aanleiding van CO 177766 inzake de stemming onder de Ambonnezen te Vught kan het volgende worden medegedeeld.

De agressieve houding van de C.R.A.M.S.-leden te Vught is sedert kort aanmerkelijk verminderd, exercities en andere oefeningen worden minder vaak gehouden.

Mevrouw heeft te Vught een lezing gehouden waarbij zowel B.P.R.M.S.- als C.R.A.M.S.-leden aanwezig waren. Ze sprak o.a. haar teleurstelling uit over het feit, dat ze in Nederland inplaats van een hecht aaneengesloten Ambonse groep, slechts verdeeldheid en onderlinge vijandschap heeft ontmoet. Ook vertelde zij, dat de Ambonnezen op Ambon aan alles gebrek hadden en dat de Ambonnezen hier, daarmee vergeleken, het zeer goed hadden.

Gedurende haar in het Maleis gehouden voordracht, had ze een aandachtig gehoor en de Crams-leden, die eerst van plan geweest waren om critiek op Mevr. uit te oefenen, onthielden zich hiervan.

De door de Gemeentepolitie van Vught opgemaakte rapporten worden niet officieel ter kennis gebracht van de kampleiding aldaar. Er bestaat wel contact tussen de kampleiding en de politie, wat trouwens uit het voorliggende rapport blijkt.

7-4-1953.

GEMEENTEPOLITIE - VUGHT

04.122
09.413.1
13 MRT 1953
ACD/177766

Telefoon 8555

KABINET

AAN

de Heer Burgemeester van VUGHT, -
in afschrift ter kennisgeving aan:
de Heer Commissaris der Koningin in de pro-
vincie Noord-Brabant te 's-HERTOGENBOSCH.
de Heer Procureur-Generaal, Fgd. Directeur
van Politie te 's-HERTOGENBOSCH. -
de Heer Hoofd van de B.V.D. te 's-GRAVENHAGE.

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Ons nummer:

Datum:

D 7896

12 Maart 1953.

Onderwerp: De stemming onder de Am-
bonesen in het woensd
"Lunetten" te Vught.

Ik heb de eer Uedelachtbare hiernaevens ter fine van
kennisgeving te doen toekomen een tweetal door de brig-
dier van politie alhier aan mij uitgebrachte
rapporten inzake de stemming onder de in het woensd "Lu-
netten" alhier gehuisveste Ambonesen, aan de inhoud welke
rapporten ik mij kortheidshalve refereer moge veroorloven.

V.
Coll.:

De Corpchef van Gemeentepolitie,
De Hoofinspecteur,

Bijlagen: 2.

RAPPORT

Onderwerp: De stemming in het IJzeren-man-waarschip "Lanetten" te Vught.

Aangaande bovenvermeld onderwerp, heb ik: _____
_____, brigadier van gemeentepolitie te
Vught, de eer Hedelgestrongs het navolgende te rapporte-
ren. _____

"Na de splitsing van het waarschip "Lanetten" in een
"C.R.A.M.S.- en een B.P.R.M.S.-gedeelte, werd het opval-
"lend rustig. Deze rust is echter niet natuurlijk. In het
"waarschip hangt een voor insiders merkbare- niet te ver-
"klaren spanning. Men zou het kunnen vergelijken met een
"rijzen, waarbij nog slechts op de explosie gewacht
"wordt. Dit gevoel wordt volkomen gedeeld door de heer
"_____, assistent-beheerder van het waarschip en gepensione-
"erd Onderluitenant van het K.N.I.L. _____

"De C.R.A.M.S.-leden houden dagelijks gymnastische
"oefeningen en voetballen hele dagen. Zo goed als alle
"C.R.A.M.S.-leden doen hier aan mee. Zo te zien een en-
"schuldig iets en de mensen bezig te houden. In vertel-
"heid wordt n.i. beoogd functies aan te kweten. _____

"De laatste twee dagen bereikten mij van betrouwe-
"re personen, waarvan ik de namen op verzoek van betrek-
"kenen niet kan noemen, de navolgende berichten. _____

"1. Door het Hoofdbestuur van de C.R.A.M.S. en wel bij
"zonde van _____ en _____ werden de C.R.A.M.S.-leden
"aangespoord en zoveel mogelijk aan spart te doen en
"dit te blijven. _____

"2. Bij eventuele onregeligheden, zoals op 10 December
"1952 te Vught plaats vonden, zou men niet meer terug
"moeten denken, doch door moeten vechten. _____

AAN:

de Heer Hoofdinspecteur-
Corpschef van Gemeentepolitie

te
VUGHT.

- 3. Zou men hierdoor in moeilijkheden komen, zo kan men er op rekenen dat twee niet met name genoemde Kamerleden achter hen stonden en hen voor uit die moeilijkheden te helpen. -----
- 4. In de toekomst zouden wapens en uniformen worden verstrekt. (In welk verband en voor welk doel kan men niet verklaren.) -----
- 5. Als bijdrage voor de aan te schaffen uniformen zou ieder C.R.A.M.S.-lid f. 5,-- moeten betalen. -----
- 6. Als datum van nieuwe ondergeschiktheid werd 16 Maart o. k. genoemd. (Dit bericht zou echter afkomstig zijn van een ontevreden C.R.A.M.S.-lid, wiens naam men niet wouste te noemen.) -----

Onder de C.R.A.M.S.-leden zou ook de idee naar voren zijn gebracht en op een voor hen geschikt tijdstip een hongerstaking te beginnen. Hiervan kon echter geen enkele bevestiging worden verkregen. -----

Voorts zou door het Hoofdbestuur van de C.R.A.M.S. aan haar leden verboden zijn om na 1 April a.s. nog buiten het wooneerd te gaan werken. -----

Hierbij nog te worden vermeld, dat Hr.

Griffier bij het Kantongerecht te Gorinchem,

in geregeld contact staat

met de C.R.A.M.S.-kampraad. Zekere , lid van de C.R.A.M.S.-kampraad te Vught, komt zo goed als dagelijks bij Hr. aan huis. -----

Reumerende wil rapporteur nog opmerken, dat het niet uitgesloten moet worden gaucht dat de sportoefeningen werden gehouden en geruchten door de C.R.A.M.S.-leden werden verspreid met het oogmerk en ernst onder de B.P.R.M.S.-leden te veroorzaken. -----

De enige oplossing en ernstige moeilijkheden te voorkomen is naar mijne mening overbrenging op korte termijn van de C.R.A.M.S.-leden naar een afzonderlijk kamp. -----

Waarvan naar waarheid opgemaakt dit rapport, hetzelve getekend en gesloten te Vught op 11 Maart 1953. -----

Gez. v. De Hoofdinspecteur

De brigadier van politie,

RAPPORT

Onderwerp: **SPLITSING IN TWEE ONDEELTEN VAN HET AMBONKES-VOORHOED "LUNETTEN" TE VUGHT.-**

Aangaande bovenvermeld onderwerp

heb ik : - - - -

, brigadier van gemeentepolitie te Vught, de eer Uedelgestrengte het navolgende te rappor- teren. - - - - -

"De splitsing in twee gedeelten van de Ambonese bewoners van het voorhoed "Lunetten", is thans zo goed als vol- tooid. In de barakken 2 t/m 11., 31 B., 32 en 33 zijn de leden van de B.P.R.M.S. ondergebracht. De C.R.A.M.S. leden zijn ondergebracht in de barakken 23 t/m 30 en 31 A. - - - - -

"Het de splitsing van de keuken en het inrichten van een cantine voor de C.R.A.M.S. is nog geen begin gemaakt. -

"Op 25 Februari 1953 kwam deze splitsing al tot uiting.

"De 25ste van iedere maand wordt a.l. herdacht als nationa- le feestdag van de Republiek Zuid-Molukken. Van deze

"herdenking werd de laatste maanden niet veel meer ge- merkt. Op 25 Februari 1953 werd deze dag echter weer

"plechtig herdacht, door elke partij afzonderlijk. Door beide partijen werd, ieder op eigen terrein, om 9.30 u

"de Zuid-Molukse vlag gehesen en waren hierbij zo goed als alle ambonesen tegenwoordig. - - - - -

"Het verschil in houding der beide partijen is zeer op- vallend. Loopt men door het gedeelte, bewoond door de

"B.P.R.M.S. leden, dan is vrijwel iedereen vriendelijk. In het gedeelte, bewoond door de C.R.A.M.S. leden, zie

"men veel strakke en verbeten gezichten. - - - - -

"Onder deze laatste genoemde groep heerst dan ook niet b- paald een pro-Nederlandse stemming. - - - - -

AAN:

de Heer Hoofdinspecteur-
Corpschef van Gemeentepolitie

te
VUGHT.

"Dit kwam n.i. o.a. tot uiting bij een op 26 Februari
"j.l. gehouden huwelijksfeest van C.R.A.M.S.leden. Ge-
"woonlijk worden dan de uitnodigingen in de Nederlandse-
"of Maleise taal gesteld. Bij deze gelegenheid werden de
"uitnodigingen in de Engelse taal gesteld (vide bijlage)
"Het is mij bekend dat bij besprekingen tussen de Alge-
"meen Beheerder van het woonoord over te nemen maatregel-
"en in het belang van de bewoners, de B.P.R.M.S.-Kamp-
"raad steeds tot samenwerking bereid is. Van de zijde
"van de C.R.A.M.S.-Kampraad worden echter steeds aller-
"lei bezwaren naar voren gebracht. - - - - -
"Over het algemeen genomen kan gezegd worden dat de ver-
"houding tussen de twee partijen slechter is dan ooit
"tevorens. Zolang dan ook deze beide partijen in één
"woonoord gehuisvest blijven, zal er rekening mede moets
"worden gehouden dat dit kan leiden tot een ernstige
"botsing tussen beide partijen." - - - - -

    Maarvan naar waarheid opgemaakt dit rapport. Gete-
kend en geleten te VUGHT op 28 Februari 1953.-

De brigadier van gemeentepolitie:

De Hoofdinspecteur

INTRODUCTION-

To

Mr.

Mrs. . . . .

Herewith we'll take the honour to introduce you to come at our WEDDING-DAY on the 26th. February 1953 at 20.00 hour.
Place : Recreation - Building (Tonselsaal) Lunetten.

Representative :

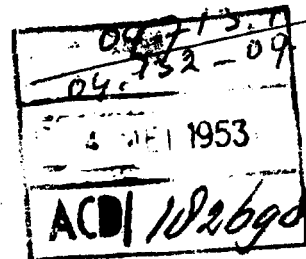
Mr.

(Bridegroom)
(Bride

and Family.

GEMEENTEPOLITIE - VUGHT

Telefoon 8555

AAN

de Heer Burgemeester van HEERLE;
in afschrift ter kennisgeving aan:
de Heer Commissaris der Koningin in de pro-
vincie N.-Brabant te 's-HERTOGENBOSCH, -
de Heer Procureur-Generaal, Fed. Directeur
van Politie te 's-HERTOGENBOSCH, -
de Heer Hoofd van de B.V.D. te 's-GRAVEN-
HAGE, -

KABINET

Uw kenmerk :

Uw brief van :

Ons nummer :

Datum :

B 8382 -a.

28 April 1953.

Onderwerp : **Bijeenkomst Ambanen
jongeren.**

Ik heb de eer Uedelachtbare hiernaevens ter fine van
kennisgeving te doen toekomen een door de brigadier van
politie alhier aan mij uitgebracht rapport
inzake een op Zaterdag 18 April j.l. door jeugtige Amba-
nemen in café "St. Joris" aan de Tualstraat no. 217 te
Vught gehouden bijeenkomst, tijdens welke bijeenkomst
het woord werd gevoerd door de te 's-Gravenhage woonach-
tige Ambanen _____ .

Aan de inhoud van dit rapport mag ik mij hertheids-
halve referre veroorloven.

V.

De Corpchef van Gemeentepolitie,

Coll.:

De Hoofinspecteur,

Bijlagen :

1.

182698

RAPPORT

Onderwerp: **Bijeenkomst Ambonese jongeren op Zaterdag 18 April 1953 in Café "St. Joris" te Vught.-**

Aangaande bovenvermeld onderwerp, heb ik : - - - -

brigadier van gemeentepolitie te Vught, de eer Uedelgestrenghe het navolgende te rapporteren : - - - -

" Op Zaterdag 18 April 1953 had in Café "St. Joris" aan de Taalstraat te Vught een bijeenkomst plaats van Ambonezen, meer speciaal van jongeren. - - - -

" Aanwezig waren ruim 100 personen, waarvan een derde gedeelte vrouwen en meisjes. Allen behoorden, voorzover door mij kon worden vastgesteld, tot de aanhangers van de C.R.A.M.S. - - - -

" Te 15.15 uur werd de bijeenkomst geopend met in acht-neming van een minuut stilte voor de overleden landgenoten. - - - -

" Hierna hield de Ambonees _____, wonende te 's-Gravenhage, een toespraak. Hij wakte de aanwezigen op van de gelegenheid om te studeren gebruikt te maken. Men moest niet uitsluitend denken aan een H.B.S. opleiding, maar ook het bezoeken van een vakschool was noodzakelijk. Een eenmaal aangevangen studie moest niet worden afgebroken om weer wat nieuws te beginnen. De jongere krachten moesten er voor zorgen om in de toekomst de ouderen te kunnen vervangen in hun strijd voor een "Vrij Ambon". - - - -

" Voor wie wil studeren, is het beheersen van een Westerse taal noodzakelijk, zo zei de spreker. - - - -

" Voor de Ambonezen was volgens hem Nederlands de aangewezen taal. - - - -

" Dit in verband met de bestaande banden met Nederland

AAN:
 de Heer Hoofdinspecteur-
 Corpschef van Gemeentepolitie
 te
VUGHT.

* en omdat al het onderwijs in de Nederlandse taal wordt
 * gegeven. Om die reden was ook de Nederlandse taal te
 * verkieszen boven het Engels. - - - - -
 * Als voorbeeld haalde aan dat in Indonesië,
 * waar vele Nederlandse leerkrachten vervangen waren
 * door Engels sprekende buitenlanders, slechts 15% van
 * de studenten het middelbaar- en hoger onderwijs kan
 * volgen. - - - - -
 * Ook maande spreker de aanwezigen aan te waken voor as-
 * similatie met de Nederlanders. Het mag volgens spreker
 * niet voorkomen, dat over 25 à 30 jaar de Ambonessen
 * blauwe ogen en rood haar hebben. Zij moeten er voor
 * zorgen hun eigen volksaard te bewaren en verteljk
 * Ambonessen te blijven met donkere ogen en zwart haar. -
 * Hierna werd overgegaan tot de verkiezing van een be-
 * stuur van de jongeren-vereniging, welke de naam
 * "Yadjar" draagt. (vert. "Het aanbrenen van de dag of
 * dagersaad"). - - - - -
 * Om 16.00 uur werd de bijeenkomst met het zingen van
 * een Amboness lied beëindigd. - - - - -
 * De samenstelling van het hiervereen bedoelde bestuur is
 * mij, rapporteur, nog niet bekend. - - - - -
 * Hiervan naar voorbeeld opgemaakt dit rapport, gete-
 * kend en gesloten te Vught op 21 April 1953.

De brigadier van gemeentepolitie ;

L. Gloor

Verbinding: No.12

Doss.170/35.

Onderwerp: Ambonnesse Aangelegenheden.

Datum ontvangst bericht: 12 Mei 1953.

19 Mei 1953.

09.713.1
 132-09.1
 20 MEI 1953
 ACD 184027.

Bijlagen: twee.

Hierbij worden toegezonden afschriften van een twaalf uit het Maleis in het Nederlands vertaalde anonieme brieven, welke door J. LEIHITU, hoofd van de afdeling Voorlichting van de B.P.R.M.S., wonende in het woonoord Vlissingen II en enige andere bewoners van genoemd woonoord, werden ontvangen.

Naar de inhoud van genoemde brieven
 moge korthedshalve
 worden verwezen.

Waar de schrijver van deze brieven kennelijk de bedoeling heeft om onrust in de Ambonnesse woonoordten te veroorzaken, is door LEIHITU voornoemd op grond hiervan en wegens belediging, op 12 Mei 1953 een klacht bij de Gemeente-politie van Vlissingen ingediend. Volgens wordt in B.P.R.M.S.-kringen een zekere , wonende in het woonoord Vlissingen II, verdacht de schrijver van deze anonieme brieven te zijn. (einde)

Nederlandse Vertaling; brief ontvangen 2 Mei 1953.

Heer Leihitu,

Uw voorlichting aan ons omtrent arrestatie en onderzoek van de heer POL(HAUPESY) blijkt waardeloos te zijn, een grote NUL zo groot als de kerk van Haria. Hierdoor zijn wij tot de conclusie gekomen dat U en Uw makkers allen "bedriegers" zijn die proberen zand in onze ogen te strooien. Nu weten wij, dat U een voorman bent om onrust in de kampen te verwekken tussen landgenoten onderling. Echter, ondanks Uw voorlichting en die van het blad "Menx Muria" als zou de CRAMS "dood" zijn, is de CRAMS toch blijven bestaan! Wij hebben de Vlaggenparade en het Congres van de CRAMS in de Dierentuin bijgewoond!

wat hebben wij tot dusverre voor onze landgenoten in Nusa Ina en in de daarom heen liggende eilanden gedaan? wat hebben wij tot dusverre gedaan, welke enig resultaat heeft geworpen?

Alleen maar stille demonstraties om de CRAMS te saboteren! wat heeft de heer Nikijuluw gedaan ter gelegenheid van het 3-jarig bestaan van de RMS? En hoeveel geld krijgt U van de heer Nik en van de Nederlander U en Uw makkers moeten ophouden ons dom te houden. Wij weten veel, vee meer en beter dan U. Het is van belang, wanneer U onze partij, de BPRMS maar ontbindt. U moet ons niet bedriegen! wij zijn geen mensen van de APRA of Javanen!

U kunt stront van de CRAMS eten!!!!

Mena Moeria.

Landgenoten, die niet wensen te worden onderdrukt door de K.I. alias Soekarno!

De ogen van ons, burgers van de EMS van de partij EPRMS, zijn thans geopend door de onware en rotte propaganda, gelijk die van de K.I., door de heer J. LEIHITU, alias Arnold Mononutu, Minister van Voorlichting van de K.I. Wij dachten, dat onze voormannen van de EPRMS en andere leiders, z.a. Maj.K.L. - NANLOHY - Hr.PASANEA en Hr.NONO TANASALE, ons naar een 100% soevereine EMS zouden leiden!

Wij weten echter, dat de heer Tanasale - ex-adjutant van het KNIL - thans in het geheim kapitein is van de T.N.I. en dat hij iedereen wijs maakt door te zeggen, dat hij samenwerkt met de heren van het bestuur van de EPRMS! wij weten alles omtrent de vergadering op 1 April 1953 in Kamp "Almere" te Huizen, welke in het geheim werd belegd en waarbij het complot werd gesmeed om onze landgenoten van de CRAMS te vermoorden!

wat is eigenlijk de reden dat de heren van het Hoofdbestuur van de EPRMS met medewerking van Nono Tanasale zulke dingen doen? Waarom is het, dat de Alg. Vertegenwoordiger de vrijheid geeft aan de ene partij (EPRMS) om de andere partij (CRAMS) te vernietigen?

Deze daad als deze betekent voor ons, dat de Alg. Vertegenwoordiger en andere Ambonse Voormannen en de EPRMS samen spannen met Nono Tanasale, kapitein T.N.I. - om de andere partij, die politiek bedrijft, op te rollen. U moet ons geen zand in de ogen strooien en U moet ons niet aanzetten tot het plegen van moord op onze eigen landgenoten! Neem hetgeen in Wught is gebeurd tot voorbeeld! Daardoor zijn onze ogen geopend. Gebruik geen propaganda à la TNI of à la Apra om de EMS naar de afgrond te brengen of in handen te geven van SOEKARNO. Alex Nanlohy immers wil de EMS proclameren in Djocja? Alex Nanlohy is de broer van Maj.K.L.- NANLOHY? Alex Nanlohy is een dief, die de eigendommen van de EMS gestolen heeft en naar Sorong overgebracht, 3 gouden borden, f 500.000.- en 300 zakken kruidnagelen?

Onderwerp: Ambonezen.

ACDI <i>2104</i>	7 Januari 1954
Dupl. <i>d</i>	
DAT. 12 JAN. 1954	
Geda	

1. Over de stemming in de woonoorden voor Ambonezen te Woerden, welke worden aangegeven met de namen:
- a. Singel en
b. Kazerne
werd van het volgende vernomen. *04.182*
09.7131
2. In het woonoord "Singel" is de stemming onder de daar blijvende Ambonezen slecht te noemen en bijna in zijn geheel anti-Nederlands. Het aantal aanhangers van de bekende CRAMS-leider Lucas POLHAUPESSY is in dit woonoord zéer groot en vormt de meerderheid. Het zijn in hoofdzaak de in dit woonoord ondergebrachte vrijgezellen, die daar de boventoon voeren-de baas zijn- en zgn. de lakens uitdelen. Als voorbeeld hiervan kan o.a. het volgende dienen. Enige tijd geleden werd door het CRAMS-bestuur gevraagd met spoed een bedrag van f 125,- bijeen te brengen, aangezien POLHAUPESSY dit bedrag nodig had. Onmiddellijk zouden toen een aantal van de vorenbedoelde vrijgezellen als daggelders in de omgeving zijn gaan werken, om op deze wijze het gevraagde bedrag bijeen te brengen. Het gevolg hiervan was, dat binnen twee dagen een bedrag van f 125,- kon worden afgedragen. Regelmatig werk verrichten slechts enkele bewoners van meer bedoeld woonoord. Wel zou er een drukke ruilhandel bestaan tussen deze bewoners en de boeren in de omgeving. Deze laatste ruilen spek, eieren en kaas tegen kains en dergelijke. De op deze wijze verkregen eventuele overtollige voedingsmiddelen worden door de Ambonezen weer door verkocht aan vrienden en kennissen te Amsterdam en andere plaatsen. Van de stichting "Door de Eeuwen Trouw" moeten de bewoners van dit woonoord niet veel hebben. Zulks daar zij in het bestuur van deze stichting geen vertrouwen hebben. Minstens eenmaal in de maand bezoekt POLHAUPESSY dit woonoord en houdt dan besprekingen met de "ampraad."
3. In het kleinere woonoord "Kazerne" is het over het algemeen rustiger en kennelijk beter georganiseerd. Ook hier vormen de aanhangers van POLHAUPESSY de meerderheid, maar treden daar minder op de voorgrond-zijn minder actief.
4. Enige tijd geleden heeft de R.M.S.-leider MANUSAMA, aan deze beide woonoorden een kort bezoek gebracht. Met betrekking tot MANUSAMA werd vernomen, dat over het algemeen de bewoners van deze beide woonoorden zijn teleurgesteld in de houding welke door MANUSAMA na zijn aankomst in Nederland werd aangenomen. Hierbij valt het echter op, dat zij zich ook weer niet positief uitspreken wat zij dan in feite van MANUSAMA hadden verwacht. Wel laten zij hierbij door schemeren, dat algemeen werd verwacht, dat met de komst van MANUSAMA c.s. in Nederland een algemene verandering ten goede voor de hierverblijvende Ambonezen werd verwacht, doch inmiddels zijn zij tot de conclusie gekomen, dat alles ongeveer hetzelfde is gebleven. De ex militairen onder hen zijn

De ex militairen onder hen zijn van mening, dat het tijd wordt dat één van deze ex-militairen de algemene leiding overneemt waarbij werd gedacht aan wat zij noemden "Een Ambonese Westers". In POLHAUPESSY-hoewel geen ex militair-hebben deze hierbedoelde personen het meeste vertrouwen. Dit, omdat deze-in tegenstelling met LOKOLLO Pieter Willem en Dr. J.P. NIKIJULUW beiden wonende te Rotterdam, nimmer iets heeft beloofd, doch hijs steeds heeft voorgehouden, dat zij niets van de Nederlandse Regering mochten verwachten.

Deze hierbedoelde personen zijn de mening toegedaan, dat hun leiders te veel tijd hebben verknoeid met het verdelen van de regeringsfuncties, doch te weinig aandacht hebben geschonken aan de onderlinge verdeeldheid. Zolang-aldus de hierbedoelde ex-militairen- het onder de Ambonezen rustig is, wordt deze onderlinge verdeeldheid vergeten, wanneer echter zoals kortgeleden in het woonoord Schattenberg- ruzie ontstaat en gevochten wordt tussen aanhangers van de CRAMS en de B.P.R.M.S., laait deze onderlinge verdeeldheid weer in alle hevigheid op en worden daarin ook de bewoners van de andere woonoorden betrokken.

5. Opmerkelijk moet worden genoemd, dat vooral de vrouwen en de oudere bewoners van deze twee woonoorden nog steeds een rotsvast vertrouwen hebben in Nederland, waarmee dan voornamelijk wordt bedoeld het volste vertrouwen in het Huis van Oranje. Einde.
-

RIJKSPOLITIE

DISTRICT ASSEN

COMMANDANT

ASSEN, 23 Januari

Beilerstraat 155
Tel. K 5920 - 2769

19 54.

Nr. 29/54. ID.

Onderwerp: Politieke activiteit door vreemdelingen.

Bijlagen: **geen.**

Antw. op:

ACD/212379
Dupl. _____
DAT. 25 JAN. 1954
Bijl. _____
Code 14.132 09.713.1

In antwoord op Uw aangehaald schrijven heb ik de eer U Edelgrootachtbare het volgende te berichten.

Buiten de wooncoorden wordt door de Indonesiërs geen enkele politieke activiteit ontplooid. Dit is althans niet gebleken. Van communistische activiteit is eveneens niets gebleken. Vergaderingen van de C.P.N. en/of nevenorganisatie's worden door Indonesiërs in mijn rayon niet bezocht.

Het is niet gebleken, dat door hen communistische lectuur wordt ontvangen, terwijl het blad "Indonesia Merdeka" ook niet is waargenomen.

Zonder twijfel kan worden gezegd, dat de Indonesiërs die in de wooncoorden zijn ondergebracht, Oranje-gezind zijn.

In het woonoord "Pietersberg" is een Keises ondergebracht die ongeveer driemaal in 1953 een brief kreeg toegezonden van achter het "ijzeren gordijn". Volgens de beheerder heeft hij (de beheerder) dit aan de postzegels op de brief gezien. Het adres van de afzender is hem niet bekend. De persoon voor wie de brieven bestemd waren, heeft aan de beheerder medegedeeld, dat hij een broer in Rusland had die bij de vliegdiensat zou zijn. Redoelde Keises is R.K. en een rustig persoon. Hij bemoeit zich niet met politiek. In de zomer werkt hij af en toe bij landbouwers.

In geen enkel woonoord is gebleken, dat er Nederlandse communisten komen om propaganda te voeren onder de Indonesiërs of zulks trachten te doen.

Wel worden er in de wooncoorden meerdere malen vergaderingen gehouden door de bewoners. Veelal worden op die vergaderingen interne aangelegenheden besproken, het woonoord betreffende. In verband met de taal-moeilijkheden is het niet steeds bekend waarover op die vergaderingen wordt gesproken. Sinds eind December 1953 gaat in het woonoord "Mantinge" het gerucht, dat de Ambonnezen in 1954 naar Ambon zullen terugkeren. Zij zouden zelf Ambon moeten bevrijden.

In "Mantinge" zijn zgn. C.R.A.M.S.-aanhangers ondergebracht. Het hoofdbestuur van deze groep zou hun op deze wijze hebben ingelicht. De bewoners van het woonoord "Mantinge" geloven dit en zij zijn er stellig van overtuigd, dat zij de winter '54-'55 niet meer in Nederland zullen doorbrengen. Men en ander heeft tot gevolg dat zij onderling reeds theorie houden over de krijgskunde (theorie aanvallen en verdedigen met behulp van tekeningen).

AAN: de Heer Procureur-Generaal,
fgd. Dir. van Politie,
te L E E U W A R D I N .

Tevens

Tevens zijn zij begonnen met het klaar maken van kisten waarin zij hun goederen kunnen pakken.

Waarop de gegevens van het hoofdbestuur van de C.R.A.M.S. gegrend zijn, is dzz. niet bekend. Door mij wordt aangenomen, dat bovenstaande een grote teleurstelling voor betrekkenen zal worden.

In het woonoord "Mantinge" waren op 21-1-1954 117 personen ondergebracht. Of in andere woonoorden buiten mijn rayon dit gerucht onder de aanhangers van de C.R.A.M.S. ook verspreid is, is mij niet bekend.

De Districtscommandant,
De Officier d'Rijkspol. 1e kl.

GEMEENTEPOLITIE VUGHT

ACD/ 230703
Dupl. —
DAT. 3 JULI 1954
Bijl. 1
Code 09.713.1

KABINET

AAN:

de Heer Burgemeester van VUGHT.-

In afschrift ter kenniseming aan:

de Heer Commissaris der Koningin in de provincie N.-Brabant te 's-HERTOGENBOSCH

de Heer Procureur-Generaal, 'gd. Directeur van Politie te 's-HERTOGENBOSCH.-

de Heer Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst te 's-GRAVENHAGE.-

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Ons kenmerk:

Vught (Tel. 8555).

--

--

C 2687

-a.

1 Juli 1954.

Onderwerp:

De stemming onder de Ambonessen in het woonoord "Lunetten" te Vught.

Ik heb de eer Uedelachtbare hiernevens ter fine van kenniseming te doen toekomen een door de brigadier van politie alhier aan mij uitgebracht rapport insake een doorgevoerde splitsing onder de leden van de B.P.R.M.S. in het Ambonessen-woonoord "Lunetten" te Vught, aan de inhoud van welk rapport ik mij korthedshalve refereerte moge veroorloven.

V.

Coll.:

De Corpechef van Gemeentepolitie,

De Hoofdinspecteur,

b/a De Inspecteur,

Bijlagen:

1.

Gemeentepolitie - Vught

Afd. POORDE "LUNETTEN" -

No. 2687.

RAPPORT

Onderwerp: Splitting van de "B.P.R.M.S." in het woonoord "Lunetten" te Vught.

Aangnande bovenvermeld onderwerp heb ik : - - - - -
 , brigadier van gemeentepolitie
 te Vught, de eer Uedelgestrengte het navolgende te rappor-
 teren : - - - - -
 " Op Zaterdag 19 Juni 1954 werd door ' Hoofdbestuurleider
 " van de B.P.R.M.S. een voorlichtingsavond gehouden in
 " het woonoord "Lunetten" te Vught. Het doel was om de
 " B.P.R.M.S. leden in te lichten over de door het Commis-
 " sariat Ambonensenzorg ingevoerde maatregel, waarbij
 " korting werd bevolen op de inkomsten van de loontrekkers
 " de Ambonessen. Over het algemeen zag men de billijkheid
 " van deze maatregel wel in, al was men het dan over de
 " percentages niet geheel eens. - - - - -
 " Circa 10% van de B.P.R.M.S. leden in totaal 30 perso-
 " nen, was tegen elke korting en wenste in deze het be-
 " leid van het Hoofdbestuur niet te volgen. - - - - -
 " Als gevolg van dit meningsverschil heeft deze groep
 " zich van de B.P.R.M.S. afgescheiden. Als leiders van
 " deze afgescheiden groep treden op
 "   , gewezen Sergeant van het K.N.I.L.,
 "   , gewezen
 " Sergeant-majoor van het K.N.I.L.
 "   en   , gewezen
 " Sergeant van het K.N.I.L.,
 " die thans bezig zijn een eigen partij te stichten. - -
 " Op Dinsdag 22 Juni 1954 werd door deze groep in het
 " woonoord een publicatie-bord onghangen, waarop de
 " bekrandking was gesteld dat op 22 Juni 1954 een verga-
 " dering zou worden gehouden met het doel een Kernraad

AAN:
 de Heer Hoofdinspecteur-
 Corpschef van Gemeentepolitie
 te
VUGHT.

* te kiezen. Tegen deze publicatie werd door de Kampraad
 * van de B.F.D.K.S. bezwaar gemaakt, terwijl aan de In-
 * specteur Ambonenseery het verzoek werd gedaan het pu-
 * blicatiebord te laten verwijderen. Dit werd door ge-
 * noemde inspecteur toegesegd. - - - - -
 * . . . . . en . . . . . zijn hierna door de
 * inspecteur Ambonenseery opgeroepen en hen werd in de
 * tegenwoordigheid opgevragen het publicatiebord te ver-
 * wijderen. Aan deze opdracht werd gevolg gegeven. - - -
 * Voorts werd met hen overeengekomen dat zij zich op Don-
 * *dervog 24 Juni 1954 naar het Commissariaat Ambonense-
 * *ery te Den Haag zouden begeven en te trachten ont-
 * *sing van hun groep te krijgen. Daarna zou worden over-
 * *gemaakt tot het kiezen van een eigen Kampraad. - - - - -
 * *Inmiddels hebben zich vijf Ambonense van deze groep te-
 * *ruggetrokken terwijl het zich laat aanzien dat de groep
 * *verder uitom en vallen." - - - - -

Aldus naar waarheid opgemaakt dit rapport. Getekend
 te Vught 23 Juni 1954.

De bevestiging :

Procureur-Generaal
FGD. DIRECTEUR VAN POLITIE
te Amsterdam

AMSTERDAM 11 October 1954

No. P.341/51

Bijl. 1

vD/LM.

09.7.13

09.7.13.1
04.132

Handwritten: *100*
15/10/54

AC	252349
Verzoeken bij beantwoording, datum en nummer van deze brief nauwkeurig te vermelden	
Dupl	
DA	15 OCT. 1954
Dijl	1
09.7.13.1	

Naar aanleiding van het mij toegesonden bericht

inzake het Ambonezen-kamp "Almere" te Huizen, heb ik de eer Uhoogedelgestrengede te doen toekomen een rapport van onderzoek, opgemaakt door mijn Rijksrecherche dd. 9 October j.l. no.210/54, waaraan ik mij moge refereren en dat U wel kunt behouden.

Zoals U hieruit moge zien, blijkt Uw tip-gever wel buitengewoon slecht op de hoogte te zijn en kan aan zijn inlichting niet veel waarde worden gehecht.

De Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

Aan de Heer Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst
t.a.v. Jhr. Mr. W. J. Th. Serraris
Javastraat 68
te 's-GRAVENHAGE.

R I J K S R E C H E R C H E

A M S T E R D A M .

Amsterdam, 9 October 1954.

No.210/54.

Onderwerp: Ambonnezen.

, betreffende Ambonnezen, heb ik , Rijksrechercheur A te Amsterdam, ingevolge Uw opdracht een bedekt onderzoek ingesteld en de eer U Edelgrootachtbare het volgende te berichten.

In dit woonoord zijn niet 20 doch 63 gezinnen ondergebracht. Dat er een ex verpleegster leidster van de "kampraad" zou zijn is onjuist, een dergelijke leidster is aldaar onbekend.

Dat vrijwel alle mannelijke bewoners van dit woonoord werkzaam zouden zijn op de Artillerie inrichting "Hembrug" is evenmin juist. Voorheen werkten daar 20 man thans slechts drie

Dat personen, werkzaam bij de Artillerie inrichting "Hembrug", wapens zouden medenemen komt mij zeer onwaarschijnlijk voor daar het mij bekend is dat de controle in die inrichting afdoende is. Wel zijn verschillende Ambonnezen in het bezit van Indische sabels, krissen e.d. welke zij vanuit Indonesie medebrachten, deze wapens zijn zeer zeker niet met een bepaald doel in hun bezit.

De bewoners van meergemeld woonoord zijn tamelijk rustig en om deze rust niet te verstoren heb ik mij genoemde slagwapens niet laten tonen doch ik heb volstaan met de gegevens welke de kampbeheerder mij verstrekke.

De Rijksrechercheur A :

AAN de Heer Procureur-Generaal bij het
Gerechtshof, fgd Directeur
van Politie te AMSTERDAM.

15 November 1954.

Onderwerp: AMBONEZEN.

DAT. 16 NOV. 1954

09/13.

1. Naar van werd vernomen, werd op 6-11-1954 door de " R.M.S.-voorlichtingsdienst", in het woonoord ~~voor Ambonezen~~ " Schutsuizen" te Tiel een propaganda-avond georganiseerd. Op deze avond werd een film vertoond, over de opbouw van Manilla. Doel van deze avond was, door deze film aan te tonen, dat een soortgelijke opbouw voor de Molukken in de toekomst - nadat de volledige vrijheid zal zijn verkregen - ook mogelijk moet zijn.

Naar verluidt, zullen soortgelijke propaganda-avonden ook in andere woonorden worden georganiseerd, waarop dan ook deze film zal worden vertoond.

Zoals bekend mag worden verondersteld, zijn o.a. aan deze "R.M.S.-voorlichtingsdienst" verbonden:

2.

In het woonoord "Almere" te Huizen, zouden thans ruim 30 (34) gezinnen van Ambonezen zijn ondergebracht.

Meerdere van de in dit woonoord ondergebrachte mannen zijn nog werkzaam op de Artillerie-inrichting "Hembung" te Zaandam. Enige maanden geleden waren vrijwel alle tot werken in staat geachte mannelijke bewoners van dit woonoord werkzaam op de "Hembung", doch sedert het invoeren van de verscherpte controle op de naleving van de "60%-regeling", (Zie X) hebben verscheidenen van deze Ambonezen bij de "Hembung" ontslaggenomen.

werd vermeld, dat als "leidster" van de in dit woonoord gevormde "kampraad" een Ambonese vrouw - ex-verpleegster - zou optreden. Dit was echter naar thans is gebleken niet juist. Als voorzitter - leider - van de "kampraad" in dit woonoord treedt op een zekere De in dit woonoord ondergebrachte Ambonezen, zijn zogoed als alle aanhangers - leden - van de B.P.R.M.S.

3. In het woonoord "Coehoorn" te Muidenberg, zijn ruim 20 (24) Ambonese gezinnen ondergebracht. De bewoners van dit woonoord zijn vrijwel allen aanhangers - leden - van de C.R.a.M.S.

Als voorzitter van de "kampraad" in dit woonoord treedt op een zekere Deze is gehuwd met een Ambonese vrouw - ex-verpleegster -, die een dermate invloed heeft op haar man en de bewoners van dit woonoord, dat door de buiten wereld algemeen wordt verondersteld en aangenomen, dat niet haar man, doch zij de leiding heeft van de "kampraad" in dit woonoord en er wat men noemt "behoorlijk de wind onder heeft".

Tot voor enige maanden geleden waren vele van de mannelijke bewoners van dit woonoord werkzaam op de "Hembung", doch i.v.m. de verscherpte controle op de naleving van de "60%-regeling" hebben ook verscheidenen van deze bewoners ontslaggenomen of zonder meer thuisgebleven. Einde.

X. Volgens deze z.g. "60%-regeling", moet 60% van het verdiende loon door de werkgever worden ingehouden en aan de Regering worden afgedragen, voor tegemoetkoming in de huisvesting en voedi

24 Februari 1955.

268695

Onderwerp: AMBONEZEN.

268318

25 FEB. 1955

C. 267310

1. Mede in aansluiting op het vermeldde in het ~~dra~~ schrijven No. 61-E-'55 van 15-2-1955, kan thans worden bericht, dat werd vernomen, voor het vieren van het 5-jarig bestaan van de R.M.S. op 25 April a.s. te Den Haag, door de h.t.l. verblijvende en in de woonoorden ondergebrachte Ambonezen, een bedrag van f. 25 000 werd bijeengebracht. Ook de bewoners van de woonoorden waarin hoofdzakelijk aanhangers van de C.R.A.M.S. of "Tersejatan" (Christelijke) Ambonezen zijn ondergebracht, hebben daaraan bijgedragen.
2. Voorts werd vernomen, dat de groep van "Tersejatan" Ambonezen zich in twee groepen heeft gesplitst. De eerste (of oudste) van deze groepen staat onderleiding van een zekere   uit het woonoord "Groesbeek". De tweede (of afgescheiden) groep staat onderleiding van een zekere   uit het woonoord "Hooghalen". De eerste of oudste groep is wel, doch de tweede of afgescheiden groep is nog niet door MANUSAMA erkend.
3. Onder de in Nederland verblijvende Ambonezen hebben zich thans 5 groeperingen gevormd n.l. :
1. de oude groep der "Tersejatan" (Christelijke) Ambonezen onder leiding van
  2. de nieuwe of afgescheiden groep der "Tersejatan" Ambonezen onder leiding van
  3. de groep van   , of het z.g. "blok der neutralen",
  4. de C.R.A.M.S. en
  5. de B.P.R.M.S.
4. Een 6e of kleinere groep van de z.g. "groene baretten" onder leiding van de voormalig sergeant-majoor van het Knijl genaamd   heeft besloten voorlopig achter de B.P.R.M.S. en diens leider MANUSAMA te blijven staan, doch diens handelingen nauwkeurig te volgen teneinde onmiddellijk te kunnen ingrijpen, wanneer dit noodzakelijk mocht blijken te zijn. De hier bedoelde groep der "groene baretten" bestaat voor het merendeel uit h.t.l. verblijvende ambonezen, wier gezinnen ook thans nog op Ambon verblijven en moeten worden beschouwd als de meest verbitterde onder in Nederland verblijvende Ambonezen.

Einde.

15 Februari 1955.

Onderwerp: AMBONEZEN.

1. Naar van werd vernomen, worden reeds thans door de leiders van de B.P.R.M.S. te Den Haag, voorbereidende maatregelen getroffen, om het 5 jarig bestaan van de R.M.S. op 25 April a.s. te Den Haag op grootse wijze te herdenken (vieren).

Het plan zou bestaan om op die dag de z.g. "kampraden" uit alle woonoorden voor Ambonezen, deze viering in Den Haag te laten bijwonen. Mede is het de bedoeling, dat de leden van de "kampraden" vergezeld zullen zijn van hunne vrouwen en kinderen.

Naast de leden van deze "kampraden" zullen vanuit de grootste woonoorden nog afzonderlijke deputaties bij de herdenking in Den Haag aanwezig zijn.

De hoogte-punten van deze herdenking zullen zijn:

- a. één dankdienst in een der kerken te Den Haag en
- b. het hijsen van de R.M.S.-vlag bij (op) het gebouw van de B.P.R.M. aan de Bazarstraat 50 te Den Haag.

Vooral in de woonoorden "Schattenberg" te Hooghalen en "Lunetten" te Vught met elk 3000 bewoners, heeft men het voornemen opgevat om veel werk te maken van deze herdenking.

Voor dit doel worden door de bewoners van evengenoemde woonoorden reeds geruimen tijd regelmatig gelden ingezameld (gespaard).

Verder zou het voornemen bestaan om op 25 April a.s. in de grote zaal van de Dierentuin te Den Haag een grote feestelijke bijeenkomst te houden, welke bijeenkomst door het bestuur van de Stichting "Door de Eeuwen Trouw" zal worden georganiseerd en bekostigd.

2. Op initiatief van een Dominee, waarvan de naam niet bekend is, is sedert kort te Assen onder de naam "De Commerciële Club" een soort vereniging opgericht van winkeliers en handeldsmensen. Het doel van deze groepering zou zijn, om bij voorkomende gevallen, zoals Kerstmis en Nieuwjaar, gelden en goederen bijeen te brengen en deze af te staan aan de Ambonezen van het woonoord "Schattenberg" voor het vieren van feestjes in dit woonoord.

Naar verijuidt zou het de bedoeling zijn, dat door deze groepering thans gelden bijeen zullen worden gebracht, welke aan de "kampraad" van "Schattenberg" zullen worden afgedragen t.b.v. de feestelijke herdenking van het 5-jarig bestaan van de R.M.S.

3. Verder werd vernomen, dat de heer _____ van de "Nederlandse Christelijke Radio Vereniging" het voornemen heeft om vanuit het woonoord "Schattenberg" in het N.C.R.V. programma een radio uitzending te verzorgen.

Hierbij zullen opnamen worden uitgezonden van een gemengd- en een kinderkoor.

Voor deze opnamen, welke geheel op zich zelfstaan en niets te maken hebben met de herdenking op 25 April a.s., heeft de kampraad van het woonoord "Schattenberg" reeds zijn steun en medewerking toegezegd. E. de.-

0.3.

ACD/267310
Dupl. <del>   </del>
DAT. 16 FEB. 1955
B.R. <del>   </del>
Gode 09.4/13.1

21 Juli 1955.

69
21/7-55

Onderwerp: AMBONEZEN.

Naar van _____ werd vernomen, zouden de bewoners (Ambonezen) van het woonoord "De Schaffejaar" te Barnevejd zeer ontevreden en ontstemd zijn.

E.e.a. zou een gevolg zijn van het feit, dat de bewoners van dit woonoord een dezer dagen zullen worden overgebracht - verhuizen - naar het woonoord "De Biezen" eveneens te Barnevejd, waar zij dan over beduidend minder woonruimte zullen kunnen beschikken.

Niet alleen zijn de beschikbare woonvertrekken in "De Biezen" veel kleinere dan in "De Schaffejaar", doch bovendien zal b.v. een gezin bestaande uit man, vrouw en twee kinderen van resp. 20 en 15 jaar na de verhuizing de beschikking krijgen over slechts één kamer van 3 1/2 M. bij 4 M., terwijl in het woonoord "De Schaffejaar" voor een dergelijk gezin twee grotere kamers beschikbaar waren.

Tijdens een op initiatief van _____ hierover gehouden bijeenkomst, zou deze initiatiefnemer hebben voorgesteld, dat de bewoners van "De Schaffejaar" zullen weigeren gevolg te geven aan de opdracht om te verhuizen.

Vermejd zij nog, dat ook in het woonoord "De Schaffejaar" is ondergebracht, de oud voorzitter van de B.P.K.M.S. _____ die - aldus werd vernomen - uit hoofde hiervan nog steeds veel invloed heeft op zijn mede bewoners en eveneens niet te bespreken is over deze verhuizing.

Ten slotte zij nog vermejd, dat de Nederlandse beheerder van het woonoord "De Schaffejaar" alles behalve populair is bij de bewoners van dit woonoord. Einde.

ACD/287399
Dupl.
DAT. 22 JULI 1955
Bijl.
04.132
07.2131

Ned. 61 - CC - '55.
Onderwerp : AMBONEZEN.

3, 607

314607

29 december 1955.

Ch. bij a.l.d.-0

30 DEC. 1955

L-314607

Ten vervolge op het dezz. gegeven overzicht van de stemming onder de h.t.l. verblijvende Ambonezen t.o.v. een mogelijke terugkeer naar Indonesië (schrijven No. 61 BB-'55 van 13-12-1955), wordt nog gemeld, dat dezer dagen de voorzitter van de hoofdbestuur van de CRAMS : WENNO, in een vertrouwelijk gesprek het volgende heeft medegedeeld.

Op 10 % na, hebben alle leden van de CRAMS zich bereid verklaard naar Indonesië terug te keren, n.a.v. welke uitspraak op een hoofdbestuurs-vergadering van de CRAMS het volgende werd besloten.

De CRAMS zou haar "adviseur", de welbekende Lucas POLHAUPES SY opdragen om - via het Indonesische Hoge Commissariaat - de inmiddels in Nederland gearriveerde Indonesische ministers in te lichten, dat de leden van de CRAMS genegen waren naar Indonesië terug te keren op de volgende voorwaarde

- de reis zou in groepsverband moeten gebeuren;
- eindbestemming : Amboina, hoofdplaats van de Z.Molukken;
- de reis Nederland - Amboina diende rechtstreeks, dus zonder onderbreking in welk deel van Indonesië ook, te gebeuren.

Naar WENNO beweerde zou de leider van de Indonesische delegatie in Nederland bereids met het vorenstaande in kennis zijn gesteld.

Een antwoord was hierop echter nog niet ontvangen, maar verwachtte WENNO dit na de besprekingen in Geneve.

Intussen zou het Indonesische Hoge Commissariaat aan POLHAUPES SY hebben laten weten, dat de zaak van de Ambonezen de volle aandacht had van de Indonesische delegatie en dat ook deze kwestie in Geneve zal worden besproken.

In verband met het vorenstaande kan worden gemeld, dat de volgende Ambonezen - leden van de CRAMS - tot de felste aanhangers kunnen worden gerekend van meergenoemde POLHAUPES SY :

Gezien de vooraanstaande positie van deze Ambonezen, heerst ook onder de inwoners van genoemde woonoorden een sterke "pro POLHAUPES SY" stemming.

Voorts kan van de woonoorden : Vlakwater te Venraay en Tun-gelerooy te Tienraay, / gezegd worden, dat alle daar verblijvende Ambonezen behoren tot de aanhang van POLHAUPES SY.

No. 61 - CC - '55
van 29 december 1955.

Tenslotte wordt gemeld, dat op 27-12-1955, op doorreis naar Geneve (teneinde aldaar deel te nemen aan de Nederlands-Indonesische besprekingen), op Schiphol drie Ambonezen uit Djakarta zijn gearriveerd,

Betrokkenen, die allen in het bezit waren van een "diploma-
tiek paspoort", zijn op 28-12-1955 per vliegtuig naar Geneve
doorgereisd.

Door de KLM werden zij voor één nacht ondergebracht in "Ho-
tel Centraal" te Amsterdam. Einde.

Onderwerp : AMBONEZEN.

ACD/	314687	04.13
Dupl.	<i>[Handwritten signature]</i>	09.713

N.a.v. de in de Nederlandse pers - en in de organen van de verschillende op de Zuid-Molukken gepubliceerde berichten, betrekking hebbende op de mogelijkheid voor hier te lande verblijvende Ambonezen om naar Indonesië terug te keren, werd over de houding, die de Ambonezen in de verschillende woonoorden hiertegenover aannemen, het volgende vernomen.

1. Woonoord "De Zanden" te Teuge. (83 gezinnen; 440 zielen)
Een woonoord met een uitgesproken BPRMS-aanhang. Het merendeel der inwoners werkt. Zij staan afwijzend tegenover een terugkeer naar Indonesië, met uitzondering van een enkeling.
2. Woonoord "Overbroek" te Kesteren. (20 gezinnen; 140 zielen)
Alle inwoners zijn aanhangers van de CRAMS, waarvan de voorzitter : WENNO, ook in dit woonoord woont.
Slechts een klein deel van de inwoners werkt.
"Zij willen allen terug naar Indonesië, echter onder bepaalde "nader vast te stellen garanties", aldus een persoonlijke uitspraak van WENNO.
3. Woonoord "Lingebrug" te Opheusden. (16 gezinnen; 63 zielen)
Ook hier behoren alle inwoners tot de aanhang van de CRAMS, daar dit woonoord slechts een kwartier van Kesteren afluigt en WENNO de gelegenheid heeft dit woonoord regelmatig te bezoeken. Hetzelfde geldt hier voor een terugkeer naar Indonesië, als bij de bewoners van het woonoord "Overbroek".
4. Woonoord "De Hoge Horst" te Groesbeek. (27 gezinnen; 132 zielen)
De inwoners zijn afkomstig van de Kai en Tanibar-eilanden en zijn allen werkzaam. Zij zijn allen lid van de K.R.P.P.T., waarvan de voorzitter eveneens in dit woonoord woont alsmede het hoofdbestuurslid van de K.R.P.P.T.
Het is vnl. onder invloed van laatstgenoemde, dat bijna alle inwoners van dit woonoord vóór een terugkeer naar Indonesië zijn.
5. Woonoord "Oude Molen" te Well. (28 gezinnen; 125 zielen)
De inwoners zijn lid van de CRAMS en slechts enkele werken. De stemming in dit woonoord is verdeeld. Een deel staat afwijzend tegenover een terugkeer en een ander deel niet, mits onder bepaalde garanties.
Zij die er tegen zijn, staan onder invloed van het CRAMS-hoofdbestuurslid, die hier ook woont.
6. Woonoord "Maashaven" te Roermond. (14 gezinnen; 92 zielen)
Alle inwoners werken. Zij behoren tot de BPRMS en zijn bijna allen gewezen militairen van het voormalige KNIL.
Allen staan afwijzend tegenover terugkeer naar Indonesië. Vermeldenswaard is, dat de verhouding tussen de bewoners en de kampbeheerder bijzonder/ genoemd kan worden.
7. Woonoord "Montfoort" te Montfoort. (8 gezinnen; 58 zielen)
Slechts een enkele van de inwoners, die van de Kai- en Arce-eilanden afkomstig zijn, werken. Zij zijn aangesloten bij de K.R.P.P.T. en bijna allen willen terug.
8. Woonoord "Graetheide" te Geleen. (97 gezinnen; 490 zielen)
Bijna alle inwoners werken in de mijnen. Zij behoren tot de aanhang van de CRAMS. Slechts enkelen willen definitief terug. Het grootste deel wacht op een uitspraak van het/ het hoofdbestuur van de CRAMS.

/goed

No. 61 - BB - '55
van 13 december 1955.

Dit woonoord staat sterk onder de invloed van de bekende Lucas POLHAUPESSY

9. Woonoord "Blerick" te Blerick. (30 gezinnen; 156 zielen)
Bijna alle inwoners werken. Zij behoren tot de CRAMS. Ook de inwoners van dit woonoord staan sterk onder de invloed van eerdergenoemde POLHAUPESSY.
Vrijwel allen zijn verlangend terug te keren. Men wacht echter op een uitspraak van het hoofdbestuur van de CRAMS.
10. Woonoord "Lunetten" te Vught. (540 gezinnen; 2872 zielen)
Een duidelijk beeld van wat de inwoners willen is niet te geven. Zij werken bijna allen en behoren tot de aanhang van de BPRMS. Het is de "kampraad" van dit woonoord, die volstrekt afwijzend tegenover een terugkeer staat. Hiertegenover staan natuurlijk enkele inwoners, die wèl terug willen, maar dit niet kenbaar durven te maken, bevreesd hierdoor de woede van de andere bewoners op de hals te halen.
In kleinere woonoorden bestaat deze vrees niet, daar de eigen familie-kring en vrienden wel voldoende in aantal zijn om garantie te bieden tegen molest door de overige bewoners.
11. Woonoord "Wouw" te Wouw. (7 gezinnen; 40 zielen)
De stemming onder de inwoners hier is bijzonder slecht. Reden hiervoor is, dat tot voor kort vrijwel alle Ambonezen uit dit woonoord werkten, maar dat dit door de toenmalige kampbeheerder verzwegen werd voor de C.A.Z., zodat van deze werkende Ambonezen geen 60% van hun zakgeld gekort werd.
Er is nu echter een nieuwe kampbeheerder gekomen, die C.A.Z. wel heeft ingelicht, tengevolge waarvan verschillende strafmaatregelen werden genomen, o.m. dat voor onbepaalde tijd al het zakgeld wordt ingehouden.
E.e.a. heeft tot gevolg, dat vrijwel alle inwoners - die aanhangers van de CRAMS zijn en nauw contact onderhouden met WENNO - naar Indonesië terug willen.
12. Woonoorden "Prins Bernhard I & II" te Kruiningen. (44 gezinnen; 237 zielen)
Alle inwoners behoren tot de BPRMS en vrijwel allen werken. De invloed van de bekende dr. Jozef Pieter NIKIJULUW is hier - evenals in alle woonoorden in Zeeland - heel groot. Alle staan afwijzend tegenover de mogelijkheid van terugkeer, op een enkele uitzondering na, die echter om dezelfde reden als vermeld bij Vught, dit nog niet kenbaar durft te maken.
13. Woonoorden "Singel" - "Kazerne" en "Utrechtsestraat" te Woerden (91 gezinnen; 548 zielen)
De inwoners van beide eerstgenoemde kampen zijn aangesloten bij de BPRMS, die van het laatstgenoemde woonoord bij de CRAMS. De inwoners van "Singel" en "Kazerne" staan afwijzend tegenover een terugkeer. De inwoners van "Utrechtsestraat" wachten de uitspraak af van het hoofdbestuur van de CRAMS.
14. Woonoord "Almere" te Huizen. (63 gezinnen; 313 zielen)
Bijna alle inwoners werken. Zij behoren tot de BPRMS en staan afwijzend tegenover een terugkeer.
15. Woonoord "Coehoorn" te Muiderberg. (43 gezinnen; 245 zielen)
Bijna alle inwoners werken. Zij behoren tot de aanhang van de CRAMS. De inwoners van dit woonoord verlangen er sterk naar om terug te keren, zij het dan onder bepaalde garanties. Men wacht echter de uitspraak van het hoofdbestuur van de CRAMS af.

No. 61 - BB - '55
van 13 december 1955.

16. Woonoorden "Eerde" en "Laarbrug" te Ommen. (78 gezinnen; 404 zielen)
Al de inwoners van deze woonoorden behoren tot de K.R.P.P.T. en zijn afkomstig van de Kei- en Aroe-eilanden.
De stemming in beide woonoorden is uitstekend. De hier wonende Ambonezen behoren tot de R.K.-Kerk. Zij voelen veel voor een terugkeer naar Indonesië, mede omdat zij ervan overtuigd zijn, dat hun veiligheid in Indonesië gewaarborgd wordt door de R.K.-missie
17. Woonoord "Conrad" te Rouveen. (23 gezinnen; 171 zielen)
Dit is het enige woonoord waar de inwoners, alhoewel afkomstig van de Kei- en Aroe-eilanden, aanhangers zijn van de CRAMS. Een deel van deze inwoners is mohamedaan.
Merkwaardig is hoe één persoon uit dit woonoord, nl. de mohamedaan , alle inwoners volledig onder appèl heeft en daarbij algemeen geliefd is.
Over een terugkeer naar Indonesië is nog weinig gedacht. Wel heeft zich ontpopt als een felle tegenstander hiervan en zijn invloed onder de bewoners van "Conrad" is - naar reeds gezegd - heel groot.
is verder aan te merken als de spreekbuis van de leiders van de mohamedaanse Ambonezen : ACHMAD TAN.
18. Woonoord "Schattenberg" te Hooghalen. (576 gezinnen; 2799 zielen)
Een duidelijk overzicht t.o.v. een terugkeer naar Indonesië is van de inwoners van dit grootste woonoord in Nederland - evenals van Vught - moeilijk te krijgen.
Vermeldenswaard is wel, dat in dit woonoord een sterke aanhang is van de z.g. "groep " (is een van de Ambonezen, die onlangs met gezin naar Indonesië is teruggekeerd).
Deze "groep " is echter beducht voor de woede van de overige Ambonezen in "Schattenberg", die vnl. tot de aanhang van de BPRMS behoren en afwijzend tegenover een terugkeer staan.
De aanhang van de CRAMS in "Schattenberg" heeft weinig te betekenen.
19. De woonoorden te Aardenburg - Oostburg - Groede - Breskens - Vlissingen - Middelburg - Souburg en Koudekerke (allen in Zeeland (247 gezinnen; 1451 zielen).
Van al deze woonoorden behoren de inwoners tot de BPRMS. Naar reeds eerder werd opgemerkt, is de invloed van dr. NIKIJULUW in deze woonoorden in Zeeland bijzonder groot.
Het zijn over het algemeen kleine kampen, waar de stemming heel goed is. Vrijwel alle inwoners werken. Over een terugkeer naar Indonesië wordt eenvoudig niet gedacht.
20. Woonoord "Westkapelle" te Westkapelle. (38 gezinnen; 187 zielen)
De inwoners hiervan behoren - onder leiding van - tot de z.g. P.M.N.S. (welke groep door C.A.Z. niet erkend wordt).
Tussen PMNS en BPRMS bestaat een zekere samenwerking. De PMNS staat echter niet geheel afwijzend tegenover een terugkeer naar Indonesië.
Niemand van de inwoners van "Westkapelle" werkt. Van zakgeld zij zij eveneens geheel verstoken, nad de "relletjes", die deze groep in het woonoord "Beenderibbe" heeft veroorzaakt en hetgeen aanleiding is geweest tot hun overplaatsing naar Westkapelle.
De stemming is baldadig en sterk anti-C.A.Z.
Nog onlangs werd een betaalmester gemolesteerd en werden de door C.A.Z. gebouwde keukens afgebroken.
-

No. 61 - BB - '55
van 13 december 1955.

Van de hierboven beschreven woonoorden, die ca. de helft van het aantal in Nederland verblijvende Ambonezen bevatten, zou du het volgende beeld kunnen worden afgeleid :

BPRMS-aanhang (ca. 8500 zielen)- afwijzend tegenover terugkeer;
CRAMS-aanhang (ca. 1500 zielen)- vóór terugkeer onder bepaalde garanties;
KRPPT-aanhang (ca. 600 zielen)- sterk vóór terugkeer;
PMNS-aanhang (ca. 180 zielen)- niet geheel afwijzend en ca. 100 Mohamedanen, die afwijzend tegenover terugkeer staan.

In dit verband wordt nog gemeld, dat de bekende Pieter Willem LOKOLLO, dezer dagen vertelde, dat hij bezoek had gekregen van de leider en voorzitter van de KRPPT

zou bij deze gelegenheid aan LOKOLLO verteld hebben, net terug te zijn van een informatief bezoek aan het Indonesisch Hoge Commissariaat te Den Haag, over de mogelijkheden tot terugkeer naar Indonesië.

Verstegen zou aan LOKOLLO hebben gezegd, dat de ontvangst op het Hoge Commissariaat zó koel en wantrouwend was geweest, dat hij nu niets meer in een terugkeer naar Indonesië zag en hierbij opnieuw zijn trouw aan de "Republiek Malokoe Selatan" bezwoer.

verzocht LOKOLLO zo spoedig mogelijk een bezoek te willen brengen aan de KRPPT-woonoorden, hetgeen door LOKOLLO werd beloofd. Einde.

I.D.Rp.Middelburg.

-o-o-o-

No. 73/56/P.

Retreft: Ambonnezen.

I.D. Middelburg 98

ACC/	527659
	Mr. acc/
D.A.	8 FEB. 1956
	24.73
Code	79. 13.1

Naar aanleiding van een op 18 januari 1956 door één van Uw ambtenaren gedaan verzoek bericht ik U, dat bij een dezerzijds ingesteld onderzoek niet is gebleken dat door Ambonnezen, ondergebracht in het gebied van de I.D. Rp.Middelburg, sieraden of gebruiksvoorwerpen aan de burgers werden verkocht of te koop aangeboden.

De Ambonnezenewoonoorden te Westkapelle en te Burgh-Sluis worden uitsluitend bewoond door leden en of aanhangers van de extreme niet-erkende P.N.M.S. (Parti Nasionaal Maluká Salata). In de andere woonoorden in het gebied van de I.D.Rp.Middelburg bevinden zich geen aanhangers van deze groep en aldaar bestaan de bewoners uitsluitend uit voorstanders van de gematigde groeperingen.

In het woonoord te Westkapelle is ondergebracht één Ambonnees, genaamd , en deze persoon gaat in het algemeen door als de leider van de P.N.M.S. Eveneens is in dit woonoord ondergebracht de Ambonnees die als woordvoerder optrad van de 17 Ambonnezen die onlangs voor de Arrondissements-Rechtbank te Middelburg ter recht stonden wegens vernieling van in aanbouw zijnde keukens.

De P.N.M.S. staat scherp afwijzend zoal niet vijandig tegenover de Nederlandse regering en tegenover het Commissariaat van Ambonnezenzorg hier te lande. Zij verzet zich tegen diverse voor de Ambonnezen geldende voorschriften en saboteert of negeert vele door laatstgenoemde instantie, zelfs in het belang der Ambonnezen, genomen maatregelen. In dit verband hebben de aanhangers van de P.N.M.S. zich ook steeds verzet tegen officiële tewerkstelling van Ambonnezen, in welk geval van hun loon door betrokkenen een zekere bijdrage voor de huisvesting en voeding in de woonoorden moest worden betaald. Niettemin bleek dat verschillende hunner toch stiekum buiten de woonoorden gingen werken, om zich aan deze bijdrageregeling te onttrekken. Van diegenen van wie men dit te weten kwam werd deze bijdrage bij de uitbetaling van het aan betrokkenen toekomende zakgeld of soldij in de zomer van 1955 ingehouden. Deze inhoudingen, waarmee de betrokken Ambonnezen niet akkoord gingen, hebben toen in de woonoorden te Westkapelle en te Middelburg geleid tot een zeer onbehoorlijk gedrag en zelfs tot handtastelijkheden van de zijde dezer Ambonnezen tegenover de betaalmeester en tenslotte tot weigering om het zakgeld in ontvangst te nemen. Toen de betrokken Ambonnezen korte tijd later blijkt gaven wel bereid te zijn tot het in ontvangst nemen van dit zakgeld werd van de zijde van het Commissariaat van Ambonnezenzorg van hen verlangd dat zij schriftelijk hun excuus aanboden voor hun optreden en garandeerden dat de uitbetalingen in het vervolg zonder ongeregelde zouden plaats vinden. Tot nu toe zijn de betrokken Ambonnezen echter nalatig gebleven een dergelijk schrijven aan te bieden en om deze reden heeft het Commissariaat "van"

van Ambonbezenzorg sedert voormelde ongeregeldeheden geweigerd om aan de betreffende groep van Ambonnezen zakgeld uit te betalen. Deze toestand duurt thans reeds meer dan een half jaar.

Ofschoon er door verschillende van deze Ambonnezen van tijd tot tijd, zg. clandestien, wel eens wat arbeid in loondienst wordt verricht, geschiedt dit slechts in een mate, dat de inkomsten die daaruit worden verkregen, volgens de mening van de beheerder van het woonoord te Westkapelle, niet opwegen tegen hetgeen de P.N.M.S.-Ambonnezen zich desondanks nog blijken te kunnen veroorloven.

Om deze reden vermoedt deze kampbeheerder dan ook dat de Ambonnezen van de P.N.M.S. van één of andere zijde - mogelijk ook wel van particuliere zijde - financieel steun ontvangen.

In dit verband verklaarde hij dat hij in een periode van enkele weken, gelegen rond de j.l. Kerstdagen en Nieuwjaar, een aantal aan de kampraad van het Ambonnezen woonoord te Westkapelle geadresseerde postwissels had ontvangen waardoor een totaal bedrag van ongeveer f.2500 werd overgemaakt. Deze postwissels - het juiste aantal hiervan was hem niet meer bekend - waren respectievelijk afgezonden door de kampraden van de Ambonnezenwoonoorden "Oude Zeug" in de Wieringermeerpolder; "Heijthuizen (L)" en "Beenderibben (Dr.)", welke woonoorden eveneens door leden van de P.N.M.S. worden bewoond, die onder dezelfde omstandigheden leven en voor wie ook dezelfde maatregelen gelden met betrekking tot de uitbetaling van het zakgeld.

Van contacten van Ambonnezen in het gebied van de I.D.Rp.Middelburg met communisten of communistisch geörienteerde personen buiten de woonoorden, dan wel van enige belangstelling van deze laatstbedoelde personen voor de hier besproken extreme groep der Ambonnezen, is bij het dezerzijds ingestelde onderzoek niets gebleken. Evenmin kon bij onderzoek worden vastgesteld dat deze Ambonnezen beschikken over relaties met rechts-extreme lieden, bij van de Stichting "Door de Nieuwen Trouw".

Door één der beheerders in mijn rayon, die voorheen als zodanig in een woonoord in het Gooi heeft gefungeerd werd te kennen gegeven, dat een zekere heer

, die als leraar van een Ambachtschool veel in persoonlijk contact had gestaan met Ambonnezen, van hem ook wel eens iets zou hebben vernomen omtrent financieel steun aan Ambonnezen van bepaalde particuliere zijde. Nadere bijzonderheden over de wetenschap van bedoelde heer waren aan de betrokken beheerder echter niet bekend.

Middelburg, 4 februari 1956.

10/3

1002674
DAT. 13 MARI 1956
2
09.715.T
04.15L

Onderwerp: Ambonezen in kamp "Oude Zeug te Wieringerwerf, gemeente Wieringermeer.
Bijlagen: Twee krantenknipsels.

Ter voldoening aan het verzoek van de Heer van Uw Dienst om een onderzoek in te stellen of de in het kamp "Oude Zeug" te Wieringerwerf wonende Ambonezen mogelijk financieel gesteund worden door de C.P.N. en/of contact hebben met CPN-functionarissen, moge ik U het volgende berichten.

Het kamp "Oude Zeug" behoort aan de Dienst Arbeidsvoorziening (D.A.V.) doch is de laatste jaren in gebruik bij het Commissariaat Ambonezenzorg en dient voor het onderbrengen van gestrafte Ambonezen uit andere kampen. Regelmatig verblijven enige Ambonezen met hun gezinnen in dit kamp.

De kampbeheerder is in dienst van de D.A.V. doch is ten aanzien van de in het kamp verblijvende Ambonezen ondergeschikt aan het Commissariaat Ambonezenzorg.

In October 1955 werden de Ambonezen en , die betrokken waren bij de ongeregelheden in het kamp te Middelburg, met hun gezinnen overgebracht naar het kamp "Oude Zeug" te Wieringerwerf.

Sinds hun verblijf in het kamp te Wieringerwerf hebben zij regelmatig moeilijkheden veroorzaakt, bestaande in het sarren/de kamp beheerder, het uiten van bedekte bedreigingen aan zijn adres en ongehoorzaamheid aan de door de kampbeheerder gegeven bevelen. Voorts gedragen zij zich op andere manieren onhebbelijk, zoals het weggooien van het hun verstrekte voedsel onder voorwendsel dat dit niet goed is.

Naar aanleiding van hun wangedrag werd enige tijd geleden de straftijd van betrokkenen voor de tijd van 3 maanden verlengd.

De houding van de drie Ambonezen leidde er toe, dat de kampbeheerder zich niet meer veilig voelde en sedert 11 Februari 1956 werd 3 man van de Rijkspolitie ter handhaving van de orde en ter beveiliging van de kampleiding permanent in het kamp gedetacheerd en on-
dorgebracht. Aanvankelijk, en wel vanaf 19 Januari 1956, werd deze dienst verricht door het te Wieringerwerf gestationeerde Rijkspolitiepersoneel.

Betrokkenen mogen in het kamp geen bezoek ontvangen en tot hen hebben zij in het kamp van niemand bezoek gehad. Overigens mogen zij zich vrij bewegen, zowel in als buiten het kamp. Zo nu en dan verlaten zij Wieringerwerf per bus en wel in zuidelijke richting en nimmer in noordelijke richting. Bekend is dat betrokkenen wel bezoeken brengen aan Medemblik waar Marinepersoneel in een kamp is ondergebracht. Van dit personeel zijn enigen met Ambonezen vrouwen gehuwd en aangenomen kan worden dat hun bezoeken deze geldt. Ook is bekend dat zij in Medemblik de kerk bezoeken, Overigens is niet bekend waarheen zij zich begeven.

Enige malen is geconstateerd dat postwissels ten bedrage van f.10.- of f.20.- , bestemd voor een der drie betrokkenen, in het kamp werden besteld. Deze waren afkomstig van hun landgenoten uit het kamp te Middelburg. De namen der afzenders zijn niet bekend geworden. Dit was in de tijd dat betrokkenen weigerden het gehalveerde bedrag aan

zakgeld, welk bedrag als strafmaatregel was vastgesteld, te innen. Sedert enige tijd hebben zij echter hun verzet op dit punt opgegeven en innen het hun toegekende bedrag.

Links extremistisch lectuur, gericht aan een der hiervoren bedoelde personen dan wel aan een van de leden van de drie andere gezinnen welke in het kamp verblijven, is nimmer in het kamp gesignaleerd. Ook is nooit geconstateerd dat een hunner in schriftelijk contact staat met Nederlanders.

Omstreeks Januari 1955 richtten de drie betrokken Ambonezen een schrijven aan de Burgemeester van Wieringermeer waarin zij verzochten, te worden gefusileerd aangezien zij dit verkozen boven hun rechteloosheid.

Einde.

Heiloo, 12.3.56.

GEMEENTEPOLITIE VUGHT

KABINET

AAN:

de Heer Burgemeester van HEERLEN

In afschrift ter kennisgeving aan:

de Heer Commissaris der Koningin in de provincie N.Brabant te 's-Hertogenbosch

de Heer Procureur-Generaal, Pgl. Directeur van politie te 's-Hertogenbosch.

de Heer Hoofd van de Rijkslandes Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage.

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Ons kenmerk:

Vught (Tel. 8555)

D 552-a.

3 mei 1956. 280, 285	
MAY 1956	
4	
09.713.1	

Onderwerp:

De stemming onder de Arbeiders in het woonoord "Lunetten" te Vught.

Ik heb de eer Uedelachtbare hierbij ter fine van kennisgeving te doen toekomen een door de brigadier van politie alhier aan mij uitgebracht rapport inzake de reactie van de in het woonoord "Lunetten" alhier gehuisveste Arbeiders op de door Z.E. de Minister van Maatschappelijk Werk uitgovaardigde beschikking d.d. 16 april 1956, nr. U 2577/VII, inzake de op 13 mei a.s. ingaande "zelfroeg" der Arbeiders.

Aan de inhoud van dit rapport moge ik mij kortheids- halve referre veroorloven.

V.

De Hoofdinspecteur van politie,

Gall. 1/3

Bijlagen: rapp.

Afd. Politiepostbode
No. 1500000000
No. 5 992.

RAPPORT

Onderwerp: vergadering B.F.B.N.S. op 23 april 1956 in woonoord "Lunetten" te Vught.

Met betrekking tot bovengemeld onderwerp heb ik, brigadier van politie Uwer administratie, de en U het navolgende te berichten.

Op maandag, 23 april 1956, werd in het C.A.O.-gebou van het woonoord "Lunetten" alhier door de kapraan een vergadering belegd voor de kapiteins van dit Arbonen woonoord. Te ongeveer 20.00 uur - vóór de vergadering was geopend - werd de als bijlage hierbij gevoegde - door het Ministerie van Maatschappelijk Werk vastgestelde nieuwe regeling betreffende het zelfstandig maken van de Arbonen aan de aanwezigen uitgereikt. Te ongeveer 20.30 uur werd de vergadering geopend door het kapraan lid.

De kapraan was voltallig aanwezig. Eerst werden verschillende interne aangelegenheden naar voren gebracht, o.a. ingekomen stukken, regeling het vertrek naar Den Haag op 25 april 1956 ter viering van het 6-jarig bestaan van de Republiek Zuid-Nielsen, vlaggenparade en halftoek-treffen van de B.N.S.-vlag in het woonoord "Lunetten" op 24 april 1956, des morgens om 9 uur, ter herdenking van de op Midden-Oeren overleden staf-staf van het B.N.S.-leger, Kolonel.

Hierna werd een bespreking gegeven over de op 21 april 1956 te Den Haag gehouden vergadering van alle B.F.B.N.S.-kapiteins in Nederland met het Hoofdbestuur diër organisatie. De kapiteins van de woonoorden "Schut tenberg" (Nederberk) en "Almere" (Binnen (III)) hadden o.a. een hongerstaking voorgesteld. De verwerping van

AAN:
de Heer Hoofdinspecteur-
Corpschef van Gemeentepolitie
te
VUGHT

de nieuwe regeling van het Ministerie van Maatschappelijk Werk insake het zelfstandig maken van de Araboeseen, ingaande 15 mei a.s., was unaniem. Het tijdens deze vergadering opgestelde antwoord aan de Minister van Maatschappelijk Werk werd hierna voorgelezen. In dit antwoord stond o.a., dat het in overzich nemen van deze nieuwe regeling omdan was, dat zij - de Araboeseen - op dienstbevel naar Nederland waren gekomen, dat de Nederlandse Regering gedurende hun verblijf hier te lande voor hun volledige verzorging zou zorgdragen en dat de nieuwe regeling voor de Araboeseen onaanvaardbaar was. De woonoord bewoners werden aangeraden zich, indien deze regeling op 15 mei a.s. zou worden ingevoerd, te houden aan de instructies, die aldan door het Hoofdbestuur zouden worden gegeven. Wat die instructies inhielden, werd niet gezegd.

Bij de rondvraag stelde een der aanwezigen voor om de vóór de aanvang der vergadering aan de bezoekers uitgereikte gedrukte nieuwe regeling terug te sturen aan de Minister van Maatschappelijk Werk, aangezien het geen zin had deze bescheiden onder zich te houden nu men deze regeling had verworpen. De voorzitter van de honderd ontwerpsraadde dit ten sterkste, doch toen nog één der aanwezigen op teropzending aanfrong, werden de uitgereikte stukken ingesomeld, tenzinde deze aan noergenoemd Ministerie te retourneren.

Deze door 200 à 300 personen besochte vergadering had overigens een rustig verloop en werd te ontrents 23.25 uur geslindigt.

Waarvan door mij naar waarheid is opgemaakt dit rapport, hetzelfde getekend en gesloten te VUGHT op 3 mei 1900 ses en vijftig.

De brigadier van politie vnd.,

GEZIEN
De Hoofdinspecteur van Politie

ACD/ 340154

69
1475R A P P O R T

VAN: CAW

Betr.: Ambonnezen

024.132
09.713.1
09.713.1
DAT. 9 MEI 1956

Van werd vernomen, dat P.W.LOKOLLO zich als volgt heeft uitgelaten over de kwestie "zelfverzorging".

Alle in de kampen ondergebrachte Ambonnezen zijn ontstemd dat deze regeling door C.A.Z. zal worden ingevoerd zonder dat vooraf daarover met de B.P.R.M.S. overleg is gepleegd. Dit is niet één keer gebeurd en bij herhaling wordt de B.P.R.M.S., ook indien dit tevoren behoorlijk is aangevraagd, door C.A.Z. genegeerd. Zoals laatst bij de aanbouw van nieuwe keukens in sommige kampen. Het gevolg hiervan was dat enkele Ambonnezen deze maatregel niet begrepen en beschouwden als een belemmering van hun vrijheid en tot baldadigheid overgingen, waarna hunne veroordeling volgde. Had C.A.Z. zich tevoren met de B.P.R.M.S. verstaan en de kwestie besproken, dan had deze aan de kampbewoners voorlichting kunnen geven en waren baldadigheden en verdere onaangenaamheden stellig niet voorgevallen. Het gevolg hiervan is nu, dat de in het kamp te Vught gebouwde keukens toch niet voor dat doel worden benut, maar worden gebezigd voor de bewakingsdienst van het kamp.

LOKOLLO zei verder, dat het te betreuren is dat de leider van C.A.Z. niet wil inzien dat indien er tussen C.A.Z. en B.P.R.M.S. een goede verstandhouding bestond er ook veel minder moeilijkheden zouden voorkomen. Stelselmatig wordt elk contact met de B.P.R.M.S. vermeden met het gevolg, dat ook goed bedoelde regelingen foutief worden opgevat en verkeerd worden begrepen. En zo is dit ook met deze nieuwe regeling het geval. De R.M.S.-regering is voor de Nederlandse Regering lucht en contact met de B.P.R.M.S. wordt niet onderhouden, hoe wil men dan verwachten dat de Ambonnezen maar dadelijk met alles accoord gaan wat door C.A.Z. wordt bepaald en voorgeschreven? Zij vragen zich af wat hier nu weer achterschuilt. En niet ten onrechte, want is niet gebleken dat nu slechts een enkeling ertoe overgaat naar Indonesië terug te keren, de Nederlandse Regering het voornemen heeft de Ambonnezen dan maar te assimileren d.w.z. hen op te lossen in de Nederlandse gemeenschap en aan hun Ambonnees zijn een einde te maken? Niet voor niemandal worden de tegenwoordige kampen onderverdeeld in vele kleine kampen, natuurlijk met het vooropgezette doel om deze, na verloop van tijd, wanneer het assimilatie-proces voldoende is doorgewerkt, geheel op te heffen. Tot zover Lokollo.

Op zaterdag 21 april j.l. is in het gebouw Amicitia alhier, des namiddags om 2 uur, een grote vergadering belegd waarbij de B.P.R.M.S. en alle kampraden tegenwoordig waren. Op deze vergadering, waarbij niemand uit Rotterdam (R.M.S.!) aanwezig moet zijn geweest, is besloten tot afwijzing van deze nieuwe regeling die in mei door het Ministerie van Maatschappelijk Werk zou worden ingevoerd. LOKOLLO zegt te hopen, dat de Nederlandse Regering zal inzien dat deze regeling onjuist is en alsnog contact zal opnemen met de B.P.R.M.S. c.q. R.M.S. Aldus LOKOLLO.

7-5-1956.

Betreffende: inwerkingtreden
"Uitkeringsregeling Ambonezen".

AAN de Heer Hoofd van de B.V.D.
Javastraat 68
's-GRAVENHAGE 22 MEI 1956

ACD/341685

04-132

09.7.13.1

09.7.13.1

Naar aanleiding van het inwerkingtreden van de "Uitkeringsregeling Ambonezen" dd. 13-5-1956, heb ik de eer u het navolgende te berichten.

Door de Inspecteur van de Ambonezenzorg te Venlo -de Heer - werd dd. 14 mei 1956 te 12.55 uur medege-
deeld, dat de Ambonezen in het woonoord "Maashaven" te Roermond de kampbeheerder hadden gedwongen om de sleutels van het magazijn af te geven en dat zij bezig waren met het leeghalen van het magazijn. De heer verzocht om politie-optreden.

Dezerzijds werd een onderzoek ingesteld en werd voor-
alsnog geen aanleiding gevonden om maatregelen te treffen

De beide beheerders van het woonoord verklaarden, dat de Ambonezen gezegd hadden, dat zij de sleutels van de keuken en het magazijn moesten hebben, welke sleutels daarop zonder meer werden afgegeven. Van enig geweld was geen sprake.

In de centrale keuken en het magazijn van het woonoord werden de mannelijke bewoners aangetroffen, die voorbereidingen aan het treffen waren voor het koken van eten. Diverse levensmiddelen, welke afkomstig waren uit het magazijn en rijkseigendom zijn, stonden op tafel klaar om toe bereid te worden. Deze levensmiddelen werden inbeslag genomen, terwijl de voorraad, welke zich nog in het magazijn bevond, eveneens naar het politiebureau werd overgebracht.

De stemming onder de Ambonezen was nogal opgewonden. De inbeslagneming en ontruiming van de voorraadskamer ging evenwel zonder verzet in zijn werk. Zij bleken op de Regering verbolgen te zijn om hun aangedaan vermeend onrecht. Ook waren zij niet te spreken over het feit dat de Heer voornoemd niet naar het kamp was gekomen. Door het gesprek werden de gemoederen gekalmeerd, vooral toen de heer ter plaatse was gekomen en deze de Ambonezen te woord had gestaan. Toegezegd werd, dat de centrale keuken mocht worden gebruikt doch dat evenwel geen levensmiddelen meer zouden worden verstrekt.

Alhoewel het niet tot een afdoende regeling kwam, waren de gemoederen aanmerkelijk gekalmeerd toen de politie te 14.00 uur het kamp verliet.

Onderwerp : AMBONEZEN

09.7.56

16 JULI 1956

1. Zaterdag 14 juli 1956 zal met enige feestelijkheid de nieuw gebouwde "mesigit" in het Mohammedaanse woonoord Wyldemerck te Balk (Fr.) worden ingewijd.
Hierbij zal een vertegenwoordiger van de Pakistaanse ambassade aanwezig zijn, terwijl de RMS-leiding in Nederland vertegenwoordigd zal worden door Pieter Willem LOKOLLO en I.A. LEBELAUW, wonende te Rotterdam,
2. De bekende Johan Alvarez MANUSAMA en Jozef Pieter NIKIJULUW zullen aanwezig zijn bij de viering van het één-jarig bestaan van de P.N.M.S. hetgeen eveneens op 14 juli 1956 zal plaats vinden in het woonoord Westkapelle in Zeeland.
Reeds eerder (begin juli 1956) werd door MANUSAMA - op verzoek van de leider van de P.N.M.S. : SIWALETTE, een bezoek gebracht aan de P.N.M.S.-woonorden in Zeeland.
Bij die gelegenheid werd door de leiding van de P.N.M.S. opnieuw trouw gezworen aan de R.M.S.
3. Eerdergenoemde LEBELAUW, die de Nederlandse nationaliteit zou bezitten, deelde mede, dat hij pogingen in het werk stelde om naar Nieuw Guinea te gaan. Hij meende, dat hij daar beter voor de RMS kon werken dan in Nederland, vooral -aldus LEBELAUW- omdat er tussen de Ambonese gemeenschap op Nieuw Guinea en Ceram regelmatig contact zou zijn.
4. De dezz. regelmatig gemelde ontstemming onder de Ambonezen over de bekende Lucas POLHAUPESSY (27-5-1907) neemt nog steeds toe. Zo werd op de laatste hoofdbestuursvergadering van de CRAMS besloten bij de bevoegde instanties aangifte te doen van (vermoedelijke) verduistering, gepleegd door POLHAUPESSY.
Naar dezz. reeds werd gemeld, zou POLHAUPESSY de opbrengst van een hoeveelheid gouden en zilveren sieraden, die toentertijd door de Ambonezen in de woonorden waren afgestaan voor "de strijd", ten eigen bate hebben aangewend.
Door de voorzitter van de CRAMS : WENNO, werd dan ook op 10 juni 1956 hiervan aangifte gedaan bij de Rijkspolitie te Nijmegen. Bij deze gelegenheid deelde WENNO ook aan de politie mede te weten, dat POLHAUPESSY in de rugleuning van een bij hem thuis in de huiskamer staande club-fauteuil, een pistool en een dolkmes verborgen hield. Einde.

343804

09.7.13.7

Reskum

ACT. 343804
DATE - 5 JUNI 1956
NO. 09.7131 6.7

Hierbij heb ik de eer U te berichten, dat vijftig Ambonezen, werkzaam bij de N.V. Verenigde Nederlandse Rubberfabrieken te Hevradorp, gemeente Reskum, aangesloten bij de B.P.R.M.S. en verblijvende in de woonkampen Elst en Haalderen, van 14 tot en met 19 mei 1956 hebben gestakt.

Een en ander in verband met de door de minister van sociale zaken vastgestelde regeling betreffende zelfverzorging in hun woonkampen.

Het is niet gebleken, dat door een of andere extremistische groepering werd geactiveerd.

De staking had een rustig verloop en er hebben zich geen onregelmatigheden voorgedaan.

Einde.

COPIE	
Bestemd voor:	09.7131
Voor origineel zie:	04.131
CO	213.204
In	6.304
o.l.v.	gevoegd
	09.1
	Det. 1
	par. 1

R A P P O R T

VAN: CAW/I

Bijl.:

Betr.: Ambonese Woonorden

Van Ambonese zijde ontvangen een rapport betreffende de medisch en sociaal-medische toestanden en enige nauw daaraan verbonden facetten in het Ambonese Woonoord "Lunetten" te Vught en het strafkamp te Heijthuijsen. Het onderzoek terzake werd verricht op verzoek van de Stichting "Door de Eeuwen Trouw".

De inhoud van dit ongunstige rapport met betrekking tot de verzorging in deze woonorden is in de pers tegengesproken. Volgens R.M.S.-leiders te Rotterdam is dit gebeurd door de Ambonese Dr de LIMA, die aangesteld is als geneesheer voor het woonoord te Vught.

De R.M.S.-leiders te Rotterdam zijn, naar vernomen werd, van oordeel dat Dr de LIMA met zijn verklaring aan de pers buiten zijn boekje is gegaan. H.i. is De LIMA tot die tegenspraak gekomen uit angst zijn betrekking te verliezen en dat hij zich daarom gewillig leende om de inhoud van het rapport van de Stichting "Door de Eeuwen Trouw" tegen te spreken.

24-9-1956.

AL 357730
26 SEP. 1956
04.132
Code 09.713.1

Betreft: Ambonezenwoonoord "Golf Links" te Arnhem.

R A P P O R T

Co 483746
Met verwijzing naar het rapport no. BV 319-59, dd. 30-1-1959, over het in hoofde dezes vermeld onderwerp, wordt het volgende nog medegedeeld.

Na het verschijnen van het artikel over het woonoord "Golf Links" te Arnhem in het communistisch dagblad De Waarheid van 26 januari 1959, kregen twee bewoners van dit woonoord, te weten:

en

een oproep van de Indonesische Ambassade te 's-Gravenhage om aldaar, ieder afzonderlijk, te komen op 29, resp. 30 januari 1959, aan welke oproep zij gevolg hebben gegeven.

Op bedoelde ambassade was zowel aan _____ als aan _____ te verstaan gegeven dat het geheel verkeerd en tegen het standpunt van die ambassade is geweest De Waarheid te betrekken in de moeilijkheden in het woonoord "Golf Links". Op deze wijze werden de Indonesische en Nederlandse regeringen maar tegen elkaar opgezet, zo was gezegd, en er was aan toegevoegd dat, als zij ooit nog eens naar Indonesië terug wilden, zij dan De Waarheid buiten de moeilijkheden moesten laten. _____ en _____ hadden, zo werd in het woonoord gezegd, vanwege het voorgevallene "behoorlijk op hun donder gehad".

_____ en _____ zijn de respectieve vertegenwoordigers van de in het woonoord verblijvende leden van twee meer gematigde organisaties dan de PPS. Deze organisaties waren wel bij de GOSM aangesloten.

De terechtwijzing van _____ en _____ bleef in het woonoord niet zonder gevolg. Het grootste deel van de bewoners toonde plotseling een grote terughoudendheid ten opzichte van de aktiviteit van de in het bovenaangehaalde rapport genoemde _____. Laatstgenoemde wist niet goed waar hij aan toe was; hij was n.l. op dat tijdstip nog niet op de Indonesische Ambassade ontboden en hij was hierover zowel verwonderd als ontstemd.

Zijn invloed op de bewoners was echter sindsdien sterk verminderd. De door _____ belegde vergadering in het woonoord op donderdag 29 januari 1959, die vanwege de weersgesteldheid eerst op zaterdag 31 januari kon plaats vinden - de te Koudekerke verblijvende voorzitter van de GOSM, _____, kon vanwege de mist niet eerder reizen - vond geen doorgang. _____ keerde op zondag 1 februari onverrichterzake terug. Na zijn vertrek vergaderden de bewoners van het woonoord onder leiding van _____, maar deze vergadering ging met een onderlinge ruzie uiteen.

_____ werd verweten dat hij De Waarheid er bij had gehaald, zonder zich eerst vergewist te hebben van het standpunt van de Indonesische Ambassade hieromtrent.

Ook uit de verminderde belangstelling voor De Waarheid bleek dat velen het niet, althans niet meer, met het standpunt van eens waren. Hij ontving sinds dinsdag 27 januari 1959 dagelijks ongeveer 20 exemplaren van De Waarheid. Aanvankelijk vonden deze gretig aftrek, vooral het nummer van donderdag 29 januari 1959 met het geïllustreerde artikel over het woonoord, maar op zaterdag 31 januari 1959 toonden, behalve zelf, nog slechts vier bewoners van het woonoord belangstelling voor deze krant, terwijl er na maandag 2 februari 1959 helemaal geen interesse meer voor bleek te bestaan. Er wordt sindsdien nog slechts een voor bestemd exemplaar in het woonoord bezorgd.

kreeg een oproep om op woensdag 4 februari 1959 op de Indonesische Ambassade te komen, aan welke oproep hij ook gevolg heeft gegeven. Bij zijn terugkeer in het woonoord liet hij zich niet uit over zijn wedervaren op de ambassade en de volgende dag ging hij op reis. Hij gaf te kennen, dat hij de woonoorden Beenderibben, De Kemp en Utrechtsestraatweg (Woerden) ging bezoeken. Op vrijdagavond 6 februari 1959 was hij nog niet in het woonoord "Golf Links" teruggekeerd. De bewoners van het kamp Utrechtsestraatweg (Woerden) zouden als zeer oppositioneel bekend staan.

Op donderdag 5 februari 1959 werd door een drietal leden van het Indonesische persbureau Antara een bezoek aan het woonoord "Golf Links" gebracht. Eén van dit drietal was een Nederlander, althans een "blanda", die vloeiend Nederlands sprak. Hij noemde niet zijn naam, maar stelde zich aan de kampbeheerder voor als "perschef". Hij zeide jarenlang in Indonesië te hebben gewoond. De beide anderen waren Indonesiërs; zij stelden zich voor met de namen en , resp. een Sumatran en een Javan. Laatstgenoemde zeide dat hij uit Djakarta kwam.

Bedoeld drietal vroeg aan de beheerder of zij met de bewoners mochten praten en de woongelegenheden bezichtigen, hetgeen hun werd toegestaan. De indruk werd verkregen dat de in De Waarheid gewraakte toestanden in het woonoord dit drietal nogal meevielen en dat zij de bewoners tot kalmte hebben aangemaand. Zij lieten doorschemeren dat de repatriëring naar Indonesië nog wel enige tijd zou duren en dat de Nederlandse regering daaraan ook niet veel kon doen.

De rust in het woonoord is, door de loop der gebeurtenissen, weer teruggekeerd. Er heerst nog wel enige spanning vooral onder de aanhangers van , hetgeen ook bleek uit hun houding ten aanzien van de verbetering der brandstoffenpositie, de direkte aanleiding tot de ontevredenheid. Mede in verband met de weersgesteldheid is het rantsoen brandstoffen verhoogd en de eerstvolgende aanvulling van de voorraad, die aanvankelijk op 19 februari 1959 zou plaatsvinden, werd vervroegd tot 6 februari 1959. De aanhangers van weigerden echter de beschikbare brandstoffen in ontvangst te nemen. Kennelijk wachten zij de terugkeer van af om diens mening hierover te vernemen.

Tenslotte is nog bekend geworden, dat de groepen van en uit de GOSM zijn getreden. Einde.

Arnhem
VERBINDING 32.

No. BV319-59.

Datum: 30-1-1959.

Onderwerp: Rapport woonoord "Golf Links" te Arnhem.

Datum van ontvangstbericht: -----

Tevens bericht gezonden aan: Bm.Ah. en PG.Ah.
ø

483746	
DAT. - 4 FEB. 1959	
Bijl.	1

R A P P O R T

Naar aanleiding van een artikel in het communistische dagblad "De Waarheid" van maandag 26 januari 1959 onder de kop "300 Ambonese gezinnen willen direkt terug" (pag.3, 1e en 2e kolom), waarin diverse "wantoestanden" over het woonoord "Golf Links" te Arnhem worden omschreven, wordt het volgende medegedeeld.

Het barakkenkamp "Golf Links" te Arnhem is sinds 1956 een woonoord, waarin uit alle andere woonoorden in Nederland die "Ambonezen" - het betreft hier geen Ambonezen, doch diverse stammen Zuid-Molukkers - worden bijeengebracht die te kennen hebben gegeven naar Indonesië te willen terugkeren. Deze repatriëring staat echter al geruime tijd stil en de bewoners van dit woonoord hebben zich steeds meer moeten instellen op een langdurig verblijf in dat woonoord. Een groot aantal mannen werkt dan ook in fabrieken en bedrijven in Arnhem en omgeving. Het woonoord wordt bewoond door 48 gezinnen, bestaande uit 272 personen, waarvan 55 volwassen mannen.

De bevolking van dit woonoord is uitgesproken pro-Indonesisch en anti-Nederlands. Zij is zeer ontevreden over het feit, dat zij niet naar Indonesië terug kan en geeft hiervan de Nederlandse regering zonder meer de schuld.

Deze ontevredenheid werd de vorige week (18 t/m 24 januari 1959) nog verergerd toen de bewoners niet genoeg bleken te hebben aan het rantsoen brandstoffen (5½ kilogram kolen per gezin en per dag), dat zij gratis ontvangen, ook zij die door werken een normaal weekinkomen hebben.

Deze ontevredenheid wordt sterk aangewakkerd door de ook in het kamp gelegerde voorzitter van de P.P.S.,

die de mannen op donderdag 22 januari 1959 wist te bewegen niet naar hun werk te gaan, doch bomen te gaan hakken in het bos om deze als brandstof te gebruiken. De kampbeheerder, stond machteloos tegen dit gebeuren, vooral toen de bewoners met bijlen en kapmessen een dreigen de houding tegen hem aannamen. Bovendien wilden zij hem dwingen te zorgen dat voor de dag dat er niet gewerkt was, toch een geldelijke uitkering aan hen zou worden verstrekt.

De kampbeheerder voorziet nog meer moeilijkheden van deze aard, daar de kolenvoorraad eerst op 19 februari 1959 wordt aangevuld. Uit veiligheidsoverwegingen heeft de kampbeheerder zijn vrouw reeds buiten het woonoord gebracht. De indruk werd verkregen dat de kampbeheerder liever de ontevredenen hun gang laat gaan, dan te bevoegder plaatse om maatregelen te verzoeken, zulks uit vrees voor toeneming van de moeilijkheden, die in het plegen van geweld zouden kunnen resulteren.

heeft contact gezocht met de redacties van diverse dagbladen om een artikel op te nemen over de wantoestanden in het woonoord, maar hij vond bij die

redacties hiervoor geen gehoor. Daarna heeft hij contact weten te krijgen met het voormalig raadslid van de CPN te Arnhem,

heeft met nog een lid van de CPN op zaterdag 24 januari 1959 een bezoek gebracht aan het woonoord, en, voorgelicht door en vermoedelijk ook door enkele anderen, is het in de aanvang van dit rapport bedoelde artikel ontstaan. Wegens het niet voorhanden hebben van een geschikt fototoestel konden toen geen foto's in het woonoord worden gemaakt.

Op maandag 26 januari 1959 heeft weer een bezoek aan het woonoord gebracht, kennelijk om één of meer exemplaren van "De Waarheid", waarin het artikel was opgenomen, in het kamp te brengen.

Op dinsdag 27 januari 1959 hebben en bedoeld lid van de CPN, nu in gezelschap van een fotograaf en nog twee personen, wederom een bezoek aan het woonoord gebracht en een onderhoud gehad met en enkele anderen. Hieruit is het met foto's verluchte artikel, dat in "De Waarheid" van 29 januari 1959 (pag.5) is opgenomen, ontstaan. Ook is toegezegd dat vanuit de Tweede Kamer vragen omtrent de toestanden in dit kamp zullen worden gesteld aan de Minister van Maatschappelijk werk, vooral ook omdat er indertijd al een protest is ingediend over de geringe hoeveelheid kolen bij het Commissariaat voor Amboenezenzorg, waarop van de zijde van dit Commissariaat nimmer zou zijn gereageerd.

Bij het bezoek van c.s. op 27 januari 1959 aan het woonoord werd het woord hoofdzakelijk gevoerd door één der twee laatstbedoelde personen. Deze man was nogal gematigd geweest en had alles niet klakkeloos aanvaard wat hem verteld was. Hij had er op gewezen dat het verkeerd was dingen te schrijven, die niet juist waren en had geïnformeerd of hetgeen in het artikel van 26 januari 1959 was vermeld, niet overdreven was. Ook had hij gevraagd of deze kwestie al bij de Nederlandse autoriteiten en bij de Indonesische diplomatieke vertegenwoordigers was besproken.

Deze man, wiens naam of eventuele functie bij "De Waarheid" of bij de CPN niet bekend is geworden, had medegedeeld ook betrokken te zijn geweest bij ongeregelheden in de woonoord West-Kapelle (?) (groep) en "Beenderibben".

Bij dit bezoek zijn diverse foto's gemaakt die gepubliceerd zijn in "De Waarheid" van 29 januari 1959.

Op 29 januari 1959 zou in het woonoord een vergadering door de ontevredenen - en dit zijn praktisch alle bewoners - worden belegd, waarvoor als spreker is uitgenodigd zekere uit een woonoord in de buurt van Woerden. Deze is voorzitter van de Gabungan Organisasi² Suku Maluka (G.O.S.M.), een federatie van organisaties van Zuid-Molukkers. Genoemde is vice-voorzitter van deze federatie.

Einde.

30-1-1959.

GEMEENTEPOLITIE VUGHT

ACDI 440 V16
31 MAART 1959

KABINET

De Heer Burgemeester van VUGHT;

In afschr. ter kennisgeving aan:
de Heer Commissaris der Koningin in de
provincie N.-Brabant te 's-HERTOGENBOSCH;

de Heer Procureur-Generaal, fgd. Directeur
van Politie te 's-HERTOGENBOSCH;

de Heer Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst te 's-GRAVENHAGE.

Uw kenmerk:

Uw brief van:

Ons kenmerk:

Vught (Tel. 8555).

E *MH* -a.

24 maart 1959.

Onderwerp: **Geldinzameling onder de bewoners
van het Ambonezen-woonoord
"Lunetten" te Vught.**

Ik heb de eer Uedelachtbare hierbij ter fine van kennisgeving te doen toekomen een door de brigadier van politie alhier aan mij uitgebracht rapport met bijlagen inzake een geldinzameling onder de bewoners van het Ambonezen-woonoord "Lunetten" alhier, aan de inhoud van welk rapport ik mij korthedshalve refereer moge veroorloven.

V.
coll.:

De Hoofdinspecteur van politie,

Bijlagen:

GEMEENTEPOLITIE VUGHT

Afd. **Politieposthuis "De
Ijzeren Man".**

No. **E1271.**

RAPPORT

Onderwerp: **galdinsameling in het Ambonees-woonoord "Lunetten" te Vught.**

Betreffende bovengenoemd onderwerp heb ik:
, brigadier van gemeentepolitie te Vught, de eer
Uedelgestrenghe het volgende te rapporteren.

Door een Ambonees die onbekend wenst te blijven was
mij op vrijdag 13 maart 1959 overhandigd een voor de be-
woners van het Ambonees-woonoord "Lunetten" te Vught be-
stende- ongedateerde- en niet-ondertekende gestencilde
bekendmaking, blijkens het opschrift uitgaande van de
kampraad B.P.R.M.S. van genoemd woonoord.

Volgens deze bekendmaking is in het woonoord "Lu-
netten" onder voorzitterschap van de heer
, barak 3a, kamer 34, een gewezen adjudant van het
ex-K.N.I.L., een commissie opgericht tot het innen van
bijdragen. De oprichting van deze commissie geschiedde
naar aanleiding van voorstellen, door vertegenwoordiger
van de Republiek der Zuid-Molukken, t.w. de Heren Ir. J.
Manusama, Dr. Nikyuluw, P.W. Lokollo en
I.A. Lebelauw, gedaan op een algemene vergadering van de
B.P.R.M.S. in het woonoord "Ijsseloord" te Capelle aan
de Ijssel.

Vorenbedoelde "Vughtse" commissie, bestaat uit vier
groepen, ieder 6 à 7 man sterk (zie bijlage). Zaterdag
14 maart 1959 om 15.-- uur is de commissie met haar wer-
zaamheden begonnen. Iedere groep is n.l. belast met het
bezoeken van een bepaalde groep bewoners van het woon-
oord tot het innen van bijdragen. Volgens inlichtingen
sou de bijdrage zijn vastgesteld op f. 400.-- per gezin

AAN:
de Heer Hoofdinspecteur
van Gemeentepolitie
te
VUGHT

waarvan f. 100,-- direct betaald moet worden, en het resterende deel vóór september 1959. Dat niet-betalers op een of andere wijze bedreigd worden, is niet vastgesteld kunnen worden; geruchten zeggen van wel.

Tijdens de op zaterdag 14 maart 1959 gehouden rondgang zijn geen onregelmatigheden voorgekomen, terwijl er evenmin meldingen over binnenkwamen.

Volgens informatie ging iedere uit 6 à 7 man bestaande groep een door een gezin bewoonde kamer binnen. Na een paar minuten kwam men weer naar buiten, en bracht dan het volgende gezin een bezoek.

Met zekerheid is niet vastgesteld kunnen worden voor welk doel deze bijdragen zijn bestemd; volgens geruchten zou het geld worden aangewend voor de aankoop van wapenen. Naar alle waarschijnlijkheid wordt het geld afgedragen aan Dr. Nikyulin te Rotterdam.

Waarvan door mij naar waarheid is opgemaakt dit rapport, hetzelfde getekend en gealoten te VUOHT op de 24e maart 1959.

De brigadier van politie vnd.,

GEZIEN

De Hoofdinspecteur van Politie

VERTALING IN DE NEDERLANDSE TAAL VAN EEN GESTENCILDE BEKENDMAKING
IN DE MALIJSSE TAAL.

KAMPRAAD WOONOORD "LUNETTEN" VUCHT
Commissie regelende en toezicht-
houdende op de ACTIE-IJSSALOORD.

BKENDMAKING.

Wordt bekendgemaakt, opdat de oproep ACTIE-IJSSALOORD vlot verloopt en de opbrengst uiteindelijk buiten verwachting moge zijn, overeenkomstig de bekendgemaakte richtlijnen van de regering van de R.M.S. en het hoofdbestuur van de D.P.R.M.S., uitgesproken tijdens de vergadering in "Ijssaloord" op 28-2-'59, is in het woonoord "Lunetten" opgericht een commissie, bestaande uit oudsten van alle organisaties, eilanden of dorpen, welke commissie versterkt is met de Kampraad ter plaatse.

Tot voorzitter van voornoemde commissie is benoemd de heer D.W. LATUPEIRISSA.

Op zaterdag 14-2-'59 omstreeks 15.-- uur zal die commissie haar werkzaamheden aanvangen en voornoemde bijdragen ophalen.

Daartoe zijn vier groepen ingesteld, die dit werk verrichten en de barakken langs gaan zoals hieronder is aangegeven.

- Groep I : begint bij barak 2 in de richting van barak 11 en bestaat uit de heren: Latupeirissa D.W., Tomasoa M., Anakotta A., Pattiselano C., Latumananj W., Pattiwael K., en Latul S.
- Groep II : begint bij barak 11 in de richting van barak 2 en bestaat uit de heren: Pattinaja M., Bernard P., Tupanahu N., Manuputty W., Titahena J., Jeremias M., en Pataipellchy I.J.
- Groep III : begint bij barak 23 in de richting van barak 39 en bestaat uit de heren: Tomasoa L.Ch., Mahulete J., Pattiasina K., Tumanakotta A. & Sasabene D., en Sahetapy H.D.
- Groep IV : begint bij barak 33 in de richting van barak 23 en bestaat uit de heren: Mainake P., Manlohy H., Atiuta O., de Fretes S., Kaihattu Z.M., en Joseph L.J.
- Also deze bekendmaking opdat de opgezetenen ternake zijn ingelid

ACDI 49062x

R A P P O R T V A N K / C H .

No. : 1469.

AT. - 3 APR. 1959

Onderwerp : Geld-inzameling in Ambonese woonoorden.

Uit werd het volgende vernomen.

1. Door enkele bewoners van het woonoord Schattenberg te Hooghalen werd verteld, dat door de Kampraad van Schattenberg, op last van de B.P.R.M.S. een bijdrage werd geeist van f.100,- per volwassen Ambonees, ongeacht of er meerdere volwassenen in één gezin waren.

Deze bijdrage werd alleen geeist van diegenen, waarvan door de B.P.R.M.S. was bepaald, dat zij als "volkomen betrouwbaar" konden worden beschouwd.

Deze geldinzameling, die voor eind-augustus 1959 moet zijn voltooid en waarvan de opbrengst bestemd zou zijn voor de aankoop van wapens voor de strijd op Ceram, diende geheim te worden gehouden.

Kwitantie's worden niet afgegeven, slechts een bewijs, waarop staat vermeld: "Trima sokongan perdjoeangan" (Bijdrage voor de strijd ontvangen).

2. In dit woonoord circuleerde een intekenlijst waarop eveneens geld werd ingezameld. Men deed bijzonder geheimzinnig over deze lijst. Vernomen werd, dat het hier een geld-inzameling betrof voor een "Ambonese communistengroep" en dat de minimum bijdrage f2,50 bedroeg.

Pogingen hier nadere gegevens over te verkrijgen hadden geen resultaat.

De "kop" van deze intekenlijst vermeldde : "Perkoempoelan Maloekoe -----"

Het is waarschijnlijk te achten, dat het hier een nieuwe actie betreft van , de leider van de groep, die terugkeer naar Indonesië voorstaat.

1-4-1959.

I.D. Zuid/Friesland

No.197

Betr.: ambonesen.

R P. Heerenveen, 15 april 1959.

Act. 492115
Dubl.
DAT. 16 APR. 1959
Bijl.

Hierbij moge ik U berichten,
te hebben vernomen, dat momenteel in de woon-
oorden Ybenheer en Oranje door en van de ambonesen
geld wordt ingesameld. Dit geld zou bestemd zijn
voor het aankopen van wapens voor de opstandelingen
in Indonesië.

Het betreft hier een landelijke actie. Elk gesins-
hoofd en elke vrijgezelle is " aangeslagen " voor
f.400,-. Dit bedrag moet vóór 1 september 1959 wor-
den opgebracht.

Deze actie zou uitgaan van de B.P.M.R.S. (Min.Manu-
sama)

einde.

I.D. Drenthe.

Drenthe, 25 April 1959.

R.P. van
No: 310/59.

Betreft:
Geldinzameling onder Ambonezen.

493962
Dag:
DAT. 28 APR 1959
Bijl.

Ik heb de eer U te berichten, dat ongeveer twee maanden geleden in de schouwburg van het woonoord "Schattenberg", gelegen in de gemeente Westerbork, door de Ambonezen een vergadering is gehouden.

Op deze vergadering, waar geen Nederlanders aanwezig waren, is ter kennis gebracht van de Ambonezen, dat ieder hoofd van een gezin en iedere werker, f.400,- moest betalen ten behoeve van de R.M.S. (Republiek Zuid-Molukken).

Dit geld zou bestemd zijn voor de aankoop van wapens voor de strijd op Ceram.

Of alle Ambonezen in het woonoord "Schattenberg" aan de opdracht c.q. verzoek zullen voldoen, is niet met zekerheid bekend. Als streefdatum, waarop het geld bijeen moet zijn, is thans gesteld 20-8-1959.

Veel Ambonezen hebben de laatste weken geld opgenomen van hun Rijkspostspaarbankboekje. Bedragen van f.200 f,300,- of meer, worden nu geregeld opgenomen.

Het geld moet worden afgedragen aan de Kampraad, zonder afgifte van een kwitantie.

Van één Ambonees is bekend, dat hij wel wou betalen maar alleen tegen afgifte van een kwitantie. Dit werd geweigerd.

Volgens bekomen inlichtingen wordt in alle woonoordden van de Ambonezen thans geld ingezameld voor bovengenoemd doel.

Einde.

Vertaling.

Inlichtingen, verkregen uit geloofwaardige bron (B1), ddo. 9-12-'56.

G E H E I M .

- 1. Drie partijen, die anti-R.M.S. gericht zijn in Nederland:
  - a. APKINDO
  - b. Gerakan Noesa Ina (G.N.I.)
  - c. P.P.S.

P.P.S. zond schrijven aan de Indonesische regering met betrekking tot de terugkeer van haar leden naar Indonesië. Aangezien terzelfder tijd de Minister van Buitenlandse Zaken R.I. , ROESLAN ABDOELGANI met SOEKARNO te Bonn (West Duitsland) verbleef, zond ROESLAN ABDOELGANI een telegram naar Djakarta opdat met spoed een "orientatie-commissie", bestaand uit 3 Ambonezen n.l. P.de QUELJOE, D.TEURUPUN en THENU naar Den Haag zou vertrekken i.v.m. de terugkeer van Ambonezen naar Indonesië.

- 2. Op 12 juli 1956 bezochten de leiders van genoemde 3 partijen onder leiding van C.WAIRATA, de Secretaris Generaal van de R.I. te Den Haag, DAHLAN (boven-bedoelde partijleiders handelden hierin slechts als privé personen) teneinde in de kwestie van de terugkeer naar Indonesië het nodige te doen.

De bovenbedoelde leiders waren: F.TAMAELA (G.N.I.) afk. uit w.o. "Lage Mierde",
 S.TAURAN (") afk, uit w.o. "Tienra"
 C.FENANLAMBER(P.P.S.) " " " "Schat-
 tenberg".met nog
 twee andere personen
 M.FLORIS (A.P.K.I.N.D.O.) afkomstig
 uit woonoord "De Kemp-Wehl"
 (Deze laatste keerde bereids naar Indo-
 nesie terug).

- 3. Op de Ambassade R.I. in Den Haag vroeg de heer DAHLAN deze leiders "Waarom willen jullie terug naar Indonesië? Wat beogen jullie met die terugkeer?" Hij voegde eraan toe: "Jullie moeten mij aantonen waarom jullie naar Indonesië willen." Op deze vraag antwoordde TAMAELA: "Wij willen terug naar Indonesië om dienst te nemen in het leger der R.I. en willen met 80 man op ons eiland landen om SOUMOKIL's hoofd af te slaan en dit te hangen in de plaats van de R.M.S.-vlag, een symbool dat wij niet kennen. Wij kennen alleen het symbool der R.I. met de kleuren rood-wit. Dat is voor ons het symbool omdat wij Indo-nesiërs zijn."

- 4. De aanwezige leiders van A.P.K.I.N.D.O. en P.P.S. waren het met TAMAELA eens. Later verklaarde TAMAELA nog, dat zij zo nodig bereid waren mede te helpen de Hollanders uit Nieuw Guinea te verjagen.

- 5. Daarna werden R.M.S.- en C.R.A.M.S.-insignes alsmede een aantal lidmaatschapskaarten der organisaties, die tevoren reeds in één pakket waren samengepakt, aan de heer DAHLAN overhandigd tegelijk met een schriftelijke verklaring, waarin zij de R.M.S. verloochenen als bewijs

voor...

voor DAHLAN dat zij zich inderdaad hebben afgewend van de "beweging" die zich R.M.S. noemt.

6. DAHLAN dankte de leiders der drie genoemde partijen voor hun inlichtingen enz. welke voor hem een duidelijk en voldoende bewijs vormde dat zij moedige Indonesiërs zijn en zeide, dat hun namen naar Indonesië reeds waren gemeld en zij daar reeds bekend zijn als buitenlandse medewerkers van de R.I. voor het voeren van propaganda en bovendien het verlenen van hulp aan de Indonesische regering inzake de terugkeer van Ambonezen naar Indonesië niet alleen doch ook voor het melden van elke handeling van de Nederlandse overheid t.a.v. Indonesiërs in Nederland. Voorts zeide DAHLAN, dat zij bovendien tot taak hadden de activiteiten van de R.M.S. in Nederland te observeren, in het bijzonder die in de Ambonese woonoorden.

Tenslotte zei DAHLAN dat de leiders der 3 genoemde organisaties het allerlaatst naar Indonesië zouden terugkeren nadat al hun leden naar Indonesië zouden zijn teruggekeerd omdat zij het afvoeren naar Indonesië, dat geleidelijk aan zou gebeuren, moesten helpen regelen.

De bovengenoemde leiders zouden betaling van de Indonesische Vertegenwoordiging R.I. te Den Haag ontvangen als volgt

- a. Voor elke volwassene f.60,00
- b. " " niet volwassene f.30,00

Dus b.v. als een organisatie 40 volwassenen en 60 kinderen heeft die naar Indonesië terug willen zullen de leiders van de Indonesische regering ontvangen $40 \times f.60,- + 60 \times f.30,- = f.2400,- + f.1800,- = f.4200,-$.

Buitendien zou elke leider van de Indonesische regering f.400,- per maand ontvangen voor zijn levensonderhoud in Nederland.

R. P. Nijmegen

Ingevolge telefonische afspraak bericht ik U het navolgen

445/13
19 MEI 1959
Een zekere MANUSAMA zou bezig zijn gelden in te zamelen van de Ambonnezen en wel f 400.- per gezin. Aan deze oproep hebben reed tientallen gezinnen voldaan. Dit levert blijkbaar nogal enig bezwaar voor deze mensen op, daar zij, om hieraan te voldoen, naaimachines of dergelijke dingen hiertoe hebben verkocht. Het geld zou bestemd zijn voor aankoop van wapens. Deze wapens worden in het buitenland gekocht en zijn bestemd voor de strijd op Ambon. Een persoon, genaamd _____, aangeduid als kolonel van de inlichtingendienst der Ambonnezen, wonende te Rotterdam, zou dienstreezen gemaakt hebben o.a. naar Singapoer. Het zou mogelijk zijn dat hij tijdens deze reizen bezig is geweest met aankoop van wapens en of doorzending naar Ambon. Na terugkeer van deze reizen zou hij lezingen in de kampen hebben gehouden over de bereikte resultaten.

Het blijkt rapporteur dat er een strijd, althans onenigheid bestaat tussen de leiding van de C.R.A.M.S en de B.P.M.R.S. De leiding van de C.R.A.M.S is het n.m. niet eens met de inzameling van gelden door MANUSAMA, die tot de B.P.R.M.S. zou behoren. Ook werd mij _____ medegedeeld dat er onenigheid zou bestaan tussen de bestuursleden der B.P.R.M.S. onderling.

Tevens werd nog het navolgende medegedeeld:

Als agenten van de Indonesische tegenregering (Sumatra) werden mij genoemd:

De navolgende personen zouden werkzaam zijn voor en betaald worden door het H.C. van Indonesie: ?

Betreffende een groep genaamd: G.O.S.M. (Gerakan Crang2 Soekoe Maloekoe di-Belanda) werd mede gedeeld dat deze onder leiding

X
leiding

zou staan van de navolgende personen:

De reeds eerder genoemde zou opdracht hebben van de
H.C.voor Indonesie, om zich een dezer dagen naar Brussel te be-
geven om daar contact op te nemen met de aldaar verblijvende

Als bijlage gaat hierbij een in het maleis gesteld schrijven.
De waarde hiervan kan door mij niet worden bepaald. Gaarne hier-
van een vertaling.

15 Mei 1959.

147.

↳

R A H A S I A .

1. 3 (tiga) Partij jang "anti" R.M.S. dan Belanda ialah:

- a. A P K I N D O
- b. GERAKAN NOESA INA (G.N.I.)
- c. P.P.S.

P.P.S. mengirim soerat oendangan kepada Pemerintah Indonesia mengenai soal "kepoelangan" dari anggauta2 mereka ke Indonesia. Dan oleh sebab pada waktoe itoe Menteri Loear Negeri R.I. (Roeslan Abdoel Gani) bersama2 dengan Soekarno jang berada di Bonn (Djerman Barat), maka Roeslan Abdoelgani tsb. mengirim seboeah telegram ke Djakarta, sehingga dengan segera (spoed) berangkatlah soeatoe "komisi penindjauan" (oriëntatie-commissie) terdiri dari 3 (tiga) orang bangsa Maloekoe dari Mjakarta, ialah Toeant P.de QUELJOE, D.TEURUPUN dan THENU ke den-Haag oentoe maksoed jang diseboet diatas.

2. Pada tanggal 12 JULI 1956 datang menghadap Sekertaris Djendral dari R.I. di den-Haag, bernama DAHLAN- Pemimpin2 dari 3(tiga) Partij jang diseboet diatas ini, dikepalai oleh Toeant C.WAIRATA (anggauta2 dari partij terseboet toeroet beserta atas kemaoean mereka sendiri) oentoe mengoeroes dan menjelenggarakan soal "kepoelangan" mereka ke Indonesia. Pemimpin2 dari Partij2 jang diseboet diatas ini, jang diwaktoe itoe menghadap Toeant DAHLAN terseboet ialah:

- a. F.TAMAE LA (dari partij G.N.I.) asal dari w.o. "Lage Mierde";
- b. S.TAURAN (" " G.N.I.) " " " "Tienray";
- c. FENANLAMBER (" " P.P.S.) " " " "Schattenberg"
- d. M.FLORIS (" " APKINDO) asal dari w.o. "De Kemp"-WEHI (kini telah berada di Indonesia).

3. Didalam kantor dari Ambassade R.I. tsb. (di den-Haag) Tn. Dahlan menanyakan pemimpin2 jang diseboet diatas ini katanja: "Dengan maksoed apa dan toedjoean apakah saudara2 maoe poelang ke Indonesia? Saudara2 haroes menoeendjoeok boekti2 jang njata bagi saja, sebab apa saudara2 maoe poelang ke Indonesia!".

Atas pertanjaan dari Tn. Dahlan itoe maka Tn. F.TAMAE LA (dari GNI) mendjawab: "Kami maoe poelang ke Indonesia oentoe masoek Tentara R.I. deng 80 orang oentoe mendarat di Noesa Ina dan akan kasi toeroen SOU MOKIL (President R.M.S.) poenja leher dan gantoeng itoe ganti bendera R.M.S. Lambang2mini (R.M.S.) kita tidak kenal lambang apa. Kita hanja mengetahoei bahwa lambang R.I. jang bertjorak (berwarna) MERAH POETIH itoe adalah lambang kita jang sah, karena kita adalah bangsa I n d o n e s i a!"

4. Pemimpin2 dari APKINDO dan P.P.S. setsedjoe dengan oetjapan dari Toeant F.Tamaela ini. Achirnja F.Tamaela ini tegaskan, bahwa bila perloe djoega mereka bersedia oentoe halaukan bangsa Belanda dari Irian Barat.

5. Sesoadah itoe maka lambang2 R.M.S. dari ketiga partij tadi, bersama2 deng symbol2 dari partij "C.R.A.M.S." dan pelbagai "kartoe anggauta" dari masing2 partij jang telah diboengkoes mendjadi satoe boengkoesan (pakket) diserahkan kepada Dahlan, sedang soeatoe "proses penjangkalan R.M.S." diserahkan djoega kepada Dahlan tsb. dengan maksoed, agar soepaja Dahlan sendiri dapat menjaksikan, bahwa mereka (anggauta2 dari ketiga partij tsb soenggoeh2 telah mendjaoehkan diri2 mereka dari gerakan2 jang dinamakan R.M.S. itoe.

6. Dengan keterangan2 dari pemimpin2 ketiga partij tsb. maka Dahlan sangat berterima kasih sambil berkata; bahwa orang2 dari ketiga partij tsb. adalah orang2 Indonesia jang perkasa dan telah memperlihatkan boekti2 jang tjoe koep dan njata. Selandjoe tnja Dahlan berkata, bahwa nama2 dari orang2 dari ketiga partij

dari ketiga partij tsb. telah dikirim ke-Indonesia dan disana telah di siarkan, bahwa mereka adalah "kaki-tangan² dari R.I. diluar Negeri untuk mendjalankan propaganda² dan akan membantoe Pemerintah Indonesia didalam soal kepoelangan orang² Ambon ke-Indonesia boekannja sadja, tetapi djoega haroes perhatikan sambil melaporkan segala gerak-gerik Pemerintah Belanda ~~terhadap~~ terhadap bangsa Indonesia jang berada di-Belanda ini." Lain dari pada itoe Dahlan berkata, bahwa Pemimpin² tsb. ada mempoenjai toegas oentoek menjelidiki gerak-gerik dan langkah² dari gerakan R.M.S. ditanah Belanda ini, teristimewa didalam kamp² Ambon ditanah Belanda. Achirnja Dahlan berkata bahwa pemimpin² dari ketiga partij tsb. akan poelang ke-Indonesia dengan pengangkoetan jang penghabisan, sesoedahnja anggauta² mereka diangkoet terlebih dahueloe ke-Indonesia, sedang jang dinamakan "leider" (seperti Tn. C. WAIRATA d.l.l.) itoe tidak akan poelang ke Indonesia, oleh karena leader² ini haroes tinggal menjelenggarakan kepoelangan orang² Ambon jang berada ditanah Belanda ini oentoek dipoelangkan berangsoer² ke-Indonesia. Leader² ini menerima oepahan (pembayaran) dari Pemerintah Indonesia (Ambasade R.I. di den-Haag), seperti terseboet dibawah ini:

- a. oentoek tiap² orang dewasa ..... f. 60,00 ;
- b. " " " jang beloem dewasa " 30,00.

Djadi andai kata, kalau dari satoe partij ada 40 orang dewasa dan 60 anak² (jang beloem dewasa) jang maoe dipoelangkan ke-Indonesia, maka pemimpinnja (leidernja) menerima dari Pemerintah Indonesia 40 x f.60.- dan 60 x f.30.- = f.2400.- plus f.1800.- = f.4200.-

Disamping itoe maka tiap² pemimpin menerima wang f.400.- (empat-ratoes gulden) seboelan dari Pem. Indonesia oentoek keperloean hidoep ditanah Belanda.-

- 7. Demikian lapoeran ini dikerdjakan atas kebenaran dengan bersedia oentoek mengangkat soempah bila perloe.

0.0.0.0.0.0.0.0

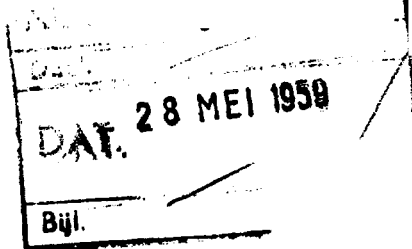
R A P P O R T V A N K / C H . -

No. : 1634.

Betreft: Geldinzameling in Ambonese woonoorden.

Op 4 mei 1959 werd vernomen,
dat ongeveer 150 Ambonese gezinnen in de verschil-
lende woonoorden gevolg hadden gegeven aan de op-
roep van MANUSAMA om vóór augustus 1959 f.400.-
per gezin bij hem te storten.
Als reden voor deze geldinzameling zou MANUSAMA
hebben opgegeven, dat deze gelden nodig waren om
wapens voor de R.M.S. te kopen.

26 mei 1959.

I.D. Rijkspolitie Heerenveen

Heerenveen, 17 juni 1959

No. 288.

Betr.: geldinzameling ambonezen.

ACDI 499450
Dupl. —
DAT. 18 JUNI 1959
/

Hierbij doe ik U toekomen een afschrift van het schrijven door mij gezonden aan de Heer Procureur-Generaal te Leeuwarden, betreffende geldinzameling ambonezen; naar de inhoud waarvan ik U korthedshalve moge verwijzen.

einde.

In afschrift aan B. v. D.

de Heer Procureur-Generaal
fgd. Dir. van Politie
te
L E U W A R D E N .

17 juni 1959

I.D. 288

gene
geldinsameling ambonesen.

In aansluiting op mijn schrijven betreffende " geldinsameling ambonesen ", moge ik U Edelgroot-achtbare thans het volgende berichten:

Maandag, 8 juni 1959, ± 15.00 uur werd het ambonesen woonoord " Ybenheer " te Fochteloo, bezocht door TAHAPARY en LOKOLLO, beiden " ministers " van de " Regering Zuid-Molukken " (in ballingschap). De beide ministers waren vergezeld van drie leden van het hoofdbestuur van de B.P.M.R.S. De namen van deze hoofdbestuurders zijn onbekend.

De reden van dit bezoek was o.m. het ophalen van het, door de kampbewoners, tot heden gespaarde geld, als bedoeld in mijn, hierboven aangehaald, schrijven.

Uit betrouwbare bron is desersijds vernomen, dat dit geldsbedra in het woonoord " Ybenheer " te Fochteloo, ruim f.10.000,- bedroeg.

Aan de kampraden van de diverse woonoorden sou door het hoofdbestuur van de B.P.M.R.S. het advies zijn gegeven bij de desbetreffende Nederlandse instantie verzoeken in te dienen voor overplaatsing van die personen, die aan deze geldinsameling niet deelnemen, naar de woonoorden bewoond door leden van de C.R.A.M.S.

Teneinde een volledig beeld te krijgen van de activiteiten van de genoemde " ministers " en de drie hoofdbestuurders in de andere woonoorden van dit m.o.h. District, is desersijds een onderzoek ingesteld, waarbij is kunnen worden vastgesteld, dat deze personen op maandag, 8 juni 1959 eveneens een bezoek hebben gebracht aan het woonoord " Oranje " te Fochteloo en aan het woonoord " De wite Peal " te Rotsterhülle. In dit laatste kamp heeft men overnacht. Het woonoord " Wyldemerk " is zeer waarschijnlijk niet bezocht.

Bij dit onderzoek zijn uiteraard de kampbeheerders ingeschakeld. Aan hen werd versocht deze informatie als " vertrouwelijk " te willen behandelen.

Dinsdag, 16 juni 1959 is kunnen worden vastgesteld dat de kambeheerders van de woonoordem " Oranje " en " De wite Peal hun directe chef, de hr. , adj. inspecteur Hoord, van het commissariaat ambonesensorg te Groningen, hadden ingelicht over het bezoek van 8en mijner districtarechercheurs.

De Districtsecommandant,
Dir. Off. der Rijkspolitie 3e Kl.

R A P P O R T V A N K / C H .

502284
13 JULI 1959

No. : 1781.

Bijl.

Onderwerp : APONNO over geldinzameling^{en} Ambonese woonoorden.

Op 20 juni 1959 liet APONNO, lid van het hoofdbestuur van de C.R.A.M.S., die o.m. speciaal is belast met het onderhouden van het contact met de bestuurders van de B.P.R.M.S., zich over de ingezamelde gelden door de in Nederland verblijvende Ambonezen voor het aankopen van wapens t.b.v. de R.M.S. en de houding welke daarbij door MANUSAMA werd aangenomen, op dezelfde wijze uit als WENNO.

Ook hierbij kwam vooral tot uiting, dat de leiders van de C.R.A.M.S. van mening zijn geen vertrouwen meer te kunnen stellen in MANUSAMA.

Volgens APONNO waren er bij de meer vooraanstaande leiders van de C.R.A.M.S. reeds stemmen opgegaan om geheel zelfstandig - dus los van de z.g. R.M.S.-leiders of vertegenwoordigers in Nederland - een weg te zoeken om SOUMOKIL vanuit Nederland te helpen bij zijn strijd voor de R.M.S.

E.e.a. omdat naar de mening van deze C.R.A.M.S.-leiders deze z.g. R.M.S.-vertegenwoordigers h.t.l. nu reeds meer dan voldoende tijd en gelegenheid hebben gehad om te tonen dat zij voor hun taak berekend waren, maar tot dusver weinig of niets gepresteerd hebben, zodat steeds de beste kansen gemist of onbenut worden gelaten.

APONNO voegde hier nog aan toe, dat door het C.R.A.M.S. bestuur nog geen definitieve beslissing werd genomen, doch daar de tijd dringt moet verwacht worden, dat deze spoedig zal vallen.

te

Hierdoor dient worden voorkomen, dat de strijd van de R.M.S. ook h.t.l. in het vergeetboek zal raken.

Naar APONNO beweerde, zouden ook enige leden van het bestuur van de B.P.R.M.S. het geheel met deze mening eens zijn.

8-7-1959.

ACDI 204001
DAT, 28 JULI 1959

R A P P O R T V A N K / C H .

No. : 1833.

Betreft: Geldinzameling in de Ambonese woonoorden.

Toen een relatie op 13 juli 1959 tegen LOKOLLO zei vernomen te hebben, dat door hem en andere RMS-leiders in de kampen geldinzamelingen worden gehouden en vroeg om, indien dit juist is, het doel daarvan mede te delen en zo mogelijk daarover verdere bijzonderheden te geven, zei hij dit wel te willen doen, daar hieraan enige tijd geleden door een dagblad h.t.l., naar hij meent "Trouw", doch het kan ook een ander dagblad zijn geweest, toch reeds ruchtbaarheid is gegeven, door te vermelden, dat deze inzameling ten doel had Ambonezen in Nederland in de gelegenheid te stellen naar Indonesië terug te voeren teneinde van daaruit naar Ceram te gaan om de RMS-troepen aldaar te versterken.

Naar aanleiding van dit persbericht werd daarna door de Indonesische radio omgeroepen, dat de inzameling in Nederland ten doel had wapens aan te kopen ten behoeve van de z.g. rebellen op Ceram. Beide berichten zijn in feite onwaar en blijkbaar uit dezelfde bron afkomstig namelijk van R.I.-zijde. Toch hebben deze berichten min of meer de stof gegeven tot een nauwer samengaan van de kampbewoners met de RMS-leiding en de geldinzameling. Doch hieraan lagen ook andere oorzaken ten grondslag.

506425

Geldinzameling onder Ambonezen in de woonorden.

Met verwijzing naar Uw schrijven van 18 augustus 1959 kenmerk AJZ 1320/C-427 moge ik U mededelen, dat in de afgelopen maanden inderdaad geldinzamelingen werden gehouden in diverse Ambonese woonorden, welke actie uitging van de B.P.R.M.S. (Badan Perwakilan Republik Maluku Selatan) onder leiding van Ir. MANUSAMA alhier.

Bekomen inlichtingen luiden, dat de ingezamelde gelden zouden dienen voor de aankoop van wapens en uitrusting voor de nog steeds op het eiland Ceram opererende troepen van Dr. SOUMOKIL.

De B.P.R.M.S.-leiders verklaarden echter nadrukkelijk, dat de op deze wijze gevormde fondsen niet zouden worden aangewend voor dat doel en dat de berichten daaromtrent afkomstig moesten zijn van tegenstanders der R.M.S.-leiders teneinde deze laatsten in discredit te brengen.

De geldelijke bijdragen door de Ambonezen geleverd, waren, naar zij verklaarden, eendeels bedoeld als voldoening aan hun vrijwillig op zich genomen verplichting maandelijks een bedrag af te staan ter dekking van administratie - en propagandakosten der B.P.R.M.S., aan welke verplichting zij reeds geruime tijd niet hadden voldaan, anderdeels als storting in een te vormen fonds, ten doel hebbend hulp te verlenen aan de bevolking der Zuid-Molukken als het streven van de B.P.R.M.S. met succes zal zijn bekroond en het gebied der Zuid-Molukken vrij zal zijn.

HET HOOFD VAN DE DIENST

o/1

Aan het Hoofd van de Hoofdafdeling
Vreemdelingenzaken en Grensbewaking
van het Ministerie van Justitie,
t.a.v. de heer

Raamweg 47,

te

's-GRAVENHAGE.

ACDI 506425
Dapl.
DAT. 19 AUG. 1959
—

MINISTERIE VAN JUSTITIE

Hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking,

AAN

de Heer Hoofd van de Binnen-
landse Veiligheidsdienst,
Stadhoudersplantsoen 25,
te 's-GRAVENHAGE.

Uw brief

Kenmerk AJZ 1320/C-427.

Onderwerp **Geldinzameling onder Ambonezen.** 's-GRAVENHAGE, 18-8-1959.

Bo 492115

Met verwijzing naar de brief, d.d. 15-4-1959, nr. 197 van de I.D. Zuid/Friesland, betreffende Ambonezen, welke brief U in afschrift zou zijn toegezonden, heb ik de eer U mede te delen dat uit de nadere inlichtingen blijkt dat het woonoord "Ybenheer" te Fochteloo op 8-6-1959 is bezocht door T. hapary en Lokollo, beiden zgn. minister van de Zuid-Molukken regering in ballingschap. Zij kwamen de ingezamelde gelden die bestemd zouden zijn voor het aankopen van wapens voor de opstandelingen in Indonesië - ophalen en waren vergezeld van drie leden van het hoofdbestuur van de B.P.M.R.S., wier namen niet bekend werden. Deze personen zouden op 8-6-1959 eveneens een bezoek hebben gebracht aan het woonoord "Oranje te Fochteloo en aan het woonoord "De Wite Peal" te Rotsterhaule.

Ik zal het op prijs stellen te vernemen of - en zo ja, welke - nadere gegevens betreffende deze aangelegenheid bij U bekend zijn.

Coll.:

De Minister van Justitie,
Namens de Minister,
Het Hoofd van de Hoofdafdeling
Vreemdelingenzaken en Grensbewaking,
voor deze,

Bijlage(n):

POSTADRES: PLEIN 2B - 'S-GRAVENHAGE

Verzoeken slechts één zaak in één brief te behandelen en bij beantwoording het kenmerk te vermijden

R A P P O R T VAN K/CH.

No. : 3175

Betreft: Ambonezen in de woonoorden.

ACDI 500 3/3
Deur
D/ 20 MAAND
Bij

Met betrekking tot de groep^{en} Ambonezen, die respectievelijk onder leiding staan van te Medemblik, te Woerden en te Wehl in Limburg en naar Indonesië terug willen, vernam, naar hij verklaarde, dat inderdaad een samenkomst met SOEKARNO te Rome had en van deze de toezegging verkreeg, dat zijn groep in Indonesië welkom was. vermoedt, dat deze groepen, welke van Nederlandse zijde in totaal op 500 personen worden geschat, doch met vrouwen en kinderen mede gerekend hoogstens uit 300 mensen bestaan, vermoedelijk eind van deze maand naar Indonesië zullen vertrekken.

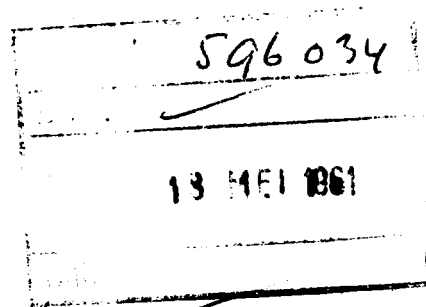
17.3.61.

9

Betr.: Houding van de Ambonnezen uit het woonoord
Medemblik op Koninginnedag 1961.

Bijl.: Geen.

Hiermede moge ik U berichten, dat de Ambonnese kinderen uit het woonoord Medemblik dit jaar niet hebben deelgenomen aan de op 1 Mei j.l. ter plaatse gehouden feesten ter gelegenheid van de verjaardag van H.M.de Koningin.

Voorgaande jaren werd door deze kinderen met groot enthousiasme aan het Koninginnefeest deelgenomen. In 1960 namen zij, gekleed in Indonesische kledij, deel aan de optocht en trokken hierbij zodanig de aandacht, dat zij op verzoek van de Oranjevereniging te Opperdoes in deze plaats nogmaals aan de optocht deelnamen.

Alle kinderen uit het woonoord die de leerplichtige leeftijd hebben, zijn leerling van de School met de Bijbel te Medemblik. Het hoofd van genoemde school, de Heer [redacted], had ook dit jaar met de Ambonnese kinderen afgesproken, dat zij wederom in Indonesisch costume aan de optocht zouden deelnemen.

Op de bewuste dag, 1 Mei 1961, des voormiddags te 9.--uur verscheen echter geen enkel kind uit het woonoord. Na enige tijd tevergeefs gewacht te hebben, besloot de Heer [redacted] dan maar zonder de Ambonnese groep met zijn school aan de optocht deel te nemen.

Die middag werden voor de kinderen van de lagere schoolspelen gehouden. Ook hierbij lieten de Ambonnese kinderen zich niet zien.

Enige tijd later ontmoette de Heer [redacted] op een oude avond Mevrouw [redacted] de echtgenote van de leider van de groep te Medemblik vertoevende Ambonnezen.

Toen het gesprek op het niet deelnemen van de kinderen van het woonoord aan de Koninginnefeesten kwam, liet zij uit, zij het in bedekte termen, dat de Ambonnezen bang zijn dat één en ander ter kennis van de Indonesische regering zal komen. Dit in verband met hun aanstaande vertrek naar Indonesië.

Van [redacted], beheerder van het woonoord, werd vernomen dat [redacted] bevreesd is dat van Indonesische zijde nauwlettend op hun wordt toegezien en dat iedere betuiging van sympathie voor het Koninklijk Huis hun parten kan spelen voor de toelating in Indonesië.

Bekend is, dat de door [redacted] in het woonoord gegeven aanwijzingen door zijn aanhangers stipt worden opgevolgd. Derhalve kan met zekerheid worden aangenomen, dat hij de kinderen uit het woonoord verboden heeft aan het Koninginnefeest deel te nemen. Einde

R.P. Alkmaar, 17.5.61.

B. S. Ambon

59713
DT. 23 MEI 1961
Bijl.

VERBINDING 32.

No. BV/429-61.

Betreft: Herdenkingsdag Ambonezen.

Aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te
's-Gravenhage.

Op maandag 15 mei 1961 werd in hetwoonoord "Golf-Links" te Arnhem door een aantal in diverse woonoorden in Nederland ondergebrachte Ambonezen een herdenkingsdag gehouden ter viering van de Indonesische Onafhankelijkheid. In totaal waren een 100 Ambonezen met vrouwen en kinderen aanwezig.

In het kamp was een 3-tal spandoeken aangebracht waarop in het Maleis te lezen stond: "De geest van Hattumury zal spoedig het Nederlandse kolonialisme in Irian Barat doodwurgen."

Voor de kinderen waren spelletjes georganiseerd, terwijl getracht was door middel van luidsprekers de redevoeringen van o.m. , voorzitter van de Usdek, , voorzitter van de PPS, , voorzitter van de Tamut-tair, en , sekretaris van APKINDO, voor de aanwezigen duidelijker verstaanbaar te maken. De luidsprekers werkten echter niet of nauwelijks en veel van het gesprokene ging voor de aanwezigen verloren.

de man die kortgeleden per vliegtuig naar Indonesië vertrok, maar ondanks zijn geldige papieren voor Indonesië niet verder kwam dan Bangkok, waarna hij wederom naar Nederland terugkeerde, betoogde, dat vele Ambonezen in Nederland naar Indonesië willen terugkeren. Zij voelen zich hier verdwaald en willen naar Indonesië terugkeren om vandaar uit mede te helpen in de strijd voor de bevrijding voor Irian Barat. Er werd gesproken over de geest van Hattumury; de man die een rol gespeeld had in de opstand tegen het Nederlands gezag in Indonesië en die door de Nederlander ter dood werd gebracht nadat hij geweigerd had in te gaan op de door de Nederlanders gedane voorstellen. Deze terechtstellingsdag, de 15e mei, wordt aldus spreker in geheel Indonesië jaarlijks herdacht en op Ambon is een standbeeld van betrokkene opgericht.

No. BV/429 -61

De gehele herdenking op Golf-Links had een rustig verloop en de openbare orde werd in geen enkel opzicht verstoord.

, die de langste redevoering hield, betoogde dat de bedoeling van de herdenkingsdag mede was om de kinderen, die van de geschiedenis zo goed als niets weten, op de hoogte te brengen van de juiste toedracht destijds en om ze als "Indonesiërs" te behouden.

Er werden diverse foto's genomen en er werd getracht (tevergeefs overigens) de Nederlandse kampbeheerder te bewegen aan de bestuurstafel temidden van eerderevermelde sprekers plaats te nemen. Deze kampbeheerder kreeg de indruk dat dit geprobeerd werd om foto's met propagandistische oogmerken te kunnen maken.

Aanvang herdenkingsdag: plm. 14.-- uur.
Einde herdenkingsdag: plm. 18.-- uur.

25 mei 1961.

RAPPORT VAN AFD. E./Arnhem

origineel
~~duplikaat~~

AAN K/CH - B.
Nr. 7869

Betr.: organisatie
aard

Ambonezen te Arnhem.

ACDI 598505
Dupl. _____
DAT. 6 JUNI 1961
Bijl. _____

Op 20 mei 1961 werden 22 exemplaren van het weekblad Uilenspiegel van die datum bezorgd in het woonoord voor Ambonezen, Golf Links te Arnhem, zulks met betrekking tot het in dat weekblad voorkomende, met foto's verluchte, artikel over de herdenking van de opstand op de Zuid-Molukken op 15 mei 1817.

Het artikel werd met enthousiasme ontvangen en herkend als "van Waarheid uit Amsterdam". In een gesprek met enkele bewoners

bleek dat bij de herdenking op 15 mei 1961 ook De Waarheid vertegenwoordigd was geweest. Verder kwam in dit gesprek tot uiting dat verlangend werd uitgezien naar de terugkeer naar Indonesië.

CDI 607376
14 AUG. 1961

RAPPORT VAN K/CH.

nr. 3353

Betreft: Repatriëring Ambonezen.

Van _____ werd op 4.8.'61 het volgende vernomen.

De _____ melding dat de eerste groep Ambonezen bereids naar Ambon was doorgezonden berust op een mededeling van _____, leider van de SAAMI; hij beoogde daarmee nog meer vertrouwen in de Indonesische regering op te wekken bij zijn aanhangers.

MANUSAMA werd enige dagen geleden door een, in één der kampen verblijvende Ambonees (naam onbekend) opgebeld die mededeelde dat hij van een vriend uit Djakarta een brief had ontvangen waarin stond dat de eerste groep Ambonezen uit Nederland was overgebracht naar de gevangenis te Tangerang.

De Ambonezen' _____ en _____ voormannen van IAMUTTAIR, gaven als reactie op de alarmerende berichten in de Nederlandse pers inzake de ontvangst van de eerste groep Ambonezen in Indonesië te kennen, dat zij zich niet ongerust maakten en het vertrouwen in de Indonesische regering blijven behouden.

Zij waren van mening dat "als" de Ambonezen ondergebracht waren in de gevangenis in Tangerang, dit als een tijdelijke maatregel bedoeld zou zijn wegens gebrek aan opvang-accommodatie (en transportmogelijkheden).

In verband met de plannen en de te nemen maatregelen voor het vertrek van de derde groep Ambonezen naar Indonesië, hebben de IAMUTTAIR leiders _____ EN _____ vorige week contact opgenomen met de Indonesische vertegenwoordiging te Brussel.

Daar vernamen zij echter dat het vertrek van de derde groep, vastgesteld op 19.8.'61, geen doorgang kon vinden wegens gebrek aan opvang-accommodatie.

De eerstvolgende groep Ambonezen zou niet eerder dan in november '61 naar Indonesië kunnen vertrekken.

11.8.61/

RAPPORT VAN K/CH.

nr. 3357

Betreft: _____ en de Ambonese groep PANTJASILA.

607050
DAT. 18 AUG. 1961

Bijl.

Inzake _____ en zijn groep PANTJASILA werd nog het volgende vernomen.

_____ staat intellectueel op veel hoger peil dan de andere Ambonese leiders en hun aanhang. Men ziet dan ook tegen hem op en vooral in de Ambonese groep PANTJASILA wordt hij volledig als leider c.q. adviseur geaccepteerd.

Hij heeft vooral zoveel invloed omdat hij beschouwd wordt als de "schakel" tussen de in Indonesië bestaande PANTJASILA beweging en de Ambon. groep PANTJASILA in Nederland.

_____ is lid van de Indonesische PANTJASILA beweging en heeft hiervan een lidmaatschapskaart/identiteitskaart in zijn bezit.

Op grond hiervan is hij voor de RI dan ook de meest acceptabele Ambonese leider.

Hij komt dan ook vaak in contact met de RI vertegenwoordiging te Brussel en bekend is dat hij niet lang geleden contact had met de RI vertegenwoordiging te Bonn.

16.8.'61. j

ACDI 607059.
Dupl. _____
DAT. 18 AUG. 1961
Bijl. _____

RAPPORT VAN K/CH.

nr. 3556

Betreft: Ambonese woonoorden.

Men "insider" gaf ten aanzien van eventuele activiteit van Ambonese zijde, op of om de 17e augustus 1961 het volgende als zijn mening.

Speciaal het woonoord Utrechtse straatweg te Woerden, maar ook in de andere woonoorden waar op Indonesië gerichte Ambonezen gehuisvest zijn, is juist nu waar de Ambonese repatriëring actueel is, verhoogde activiteit van Ambonese zijde op grond van- en in verband met hun politieke zienswijze niet onwaarschijnlijk.

Hoe deze activiteiten zich zullen manifesteren of welke reactie zij zullen wekken is uiteraard niet te voorzien.

Speciaal het oog hebbende op het woonoord Utrechtse straatweg Woerden, dient opgemerkt dat de verstandhouding tussen de Ambonezen en de omwonende Nederlanders zeer slecht is.

Het kamp Utrechtse straatweg verdient ook meer aandacht omdat hier de politieke leiders is gehuisvest en vooral in dit kamp als "de grote politieke leider" wordt aanvaard.

Het is nu de vraag hoe (sterk pro R.I.) vooral op de 17e augustus a.s., de Ambonezen denkt te bespelen.

Juist nu, waar de repatriëring naar Indonesië (en de moeilijkheden hierbij) actueel zijn, zullen de politieke leiders (en zeker) hun volgelingen er toe brengen, blijk te geven van hun afhankelijkheid aan de RI.

Bij hun toespraken zullen de Ambonese leiders zeker de moeilijkheden memoreren bij de repatriëring naar Indonesië.

Hierbij zullen zij doen voorkomen dat Nederland de schuld heeft bij de opgetreden moeilijkheden en Indonesië van goede wil is. De Ambonese leiders zijn hiertoe genoodzaakt omdat immers zij het zijn die de massa bij willen brengen vertrouwen te hebben in de RI.

Eventuele acties van de Ambonezen op 17 augustus a.s. kunnen beïnvloed worden door:

a. Zeer grote teleurstelling.

Tot op heden is men er van overtuigd dat zij binnen korte tijd zullen repatriëren. In die overtuiging worden zij gesterkt door de nog steeds voortdurende vaccinatie en doorlichting op initiatief van een Nederlandse instantie.

b. Het gevoel alles verloren te hebben en weer opnieuw te moeten beginnen.

Hierbij zullen zij denken aan Nederlandse tegenwerking en misleiding.

In afwachting van (snelle) repatriëring hebben de gezins-
hoofden hun betrekkingen opgezegd; zij verkochten hun
bezittingen zoals: radio, televisie, bromfiets aan welke
zaken zij zeer gehecht zijn.

c. De grief.....

c. De grief van zeer slechte behuizing.

Dit alles in overweging genomen, is verhoogde waakzaamheid wenselijk in het bijzonder ten aanzien van het woonoord Utrechtse straatweg te Woerden, (concentratie groepering PANTJASILA), maar ook voor de andere woonoorden waar pro-RI Ambonezen gehuisvest zijn, zoals:

Golflinks.

Delfzijl.

Geestbrug.

Rijckholt.

Capucijner klooster te Eijsden.

In aansluiting op het bovenstaande, werd op 11.8.'61 vernomen dat:

- a. de politieke leiders* en (Delfzijl) hebben te kennen gegeven dat zij van plan zijn de Indonesische nationale vlag uit te steken op 17.8.'61. Men werd aangezegd hierover contact op te nemen c.q. advies te vragen aan de Burgemeester van Delfzijl;
- b. Verwacht wordt dat de Indonesische onafhankelijkheidsdag (17.8.'61) feestelijk herdacht zal worden in het woonoord Geestbrug.

Op 14.8.'61 werd voorts nog gemeld dat de groep Ambonezen in het kamp Utrechtse straatweg Woerden en die de groep PANTJASILA vormen, op initiatief van de Ambonese leider zullen demonstreren op 17.8.'61.

Niet bekend is op welke wijze gedemonstreerd zal worden. Verwacht wordt voorts dat in het kamp Golflinks de RI-onafhankelijkheidsdag als vorig jaar wordt herdacht met vlaggeparade en toespraken van Ambon. politieke leiders.

16.8.'61

RAPPORT VAN K/CH.

nr. 3362

Betreft: De Ambonees

De Ambonees (Indonesier) , leider van de pro-RI groep BPPPS in het woonoord Golflinks te Arnhem heeft te kennen gegeven dat de BPPPS de Indonesische onafhankelijkheidsdag zal herdenken met een vlaggen-parade waarbij de Indonesische nationale vlag gehesen zal worden. De politie Arnhem blijft attent op het kamp Golflinks omdat zij geen zekerheid hebben dat de Ambonezen niet naar buiten zullen optreden op de 17e augustus.

17.8.61.

607991
21 AUG. 1961

ACDI 600735
Dat.
DAT 25 AUG. 1961

RAPPORT VAN K/CH.

nr. 3366

Betreft: Ambonese woonoorden.

Op 17.8. en 18.8.'61 werden van betrouwbare relaties t.a.v. de herdenking van de Indonesische onafhankelijkheidsdag in enkele Ambonese woonoorden de volgende meldingen verkregen.

Woonoord Delfzijl: rustig verloop. Indonesische vlaggen werden uitgestoken.

Woonoord Geestbrug: rustig verloop. De Indonesische vlag werd gehesen en het Indonesische volkslied gezongen.

Woonoord Woerden, Utrechtse straatweg.: geen manifestaties. Indonesische vlag werd niet gehesen.

Woonoord Arnhem, Golflinks: rustig verloop. 10.00 uur opening met ceremonieel hijsen van Indonesische vlag
Toespraken van verschillende Ambonese leiders; onder wie;

BPPPS
BPPPS
APKINDO
GNI
PANTJASILA
APKINDO

Zingen van het Indonesische volkslied.
Twee minuten stilte voor de "gevallenen in de oorlog".
Gemeenschappelijke maaltijd.
Volksdansen (krijgsdansen) o.l.v.

Van de zijde van de Nederlandse pers was enige belangstelling. Ten aanzien van de toespraken werd geconstateerd dat de Ambonese leider nogal fel was. In zijn toespraak had hij kritiek op het beleid t.a.v. de Ambonezen van Minister KLOMPE en op artikelen van de TELEGRAAF. Hierbij kan worden aangetekend, dat in het woonoord Golflinks reeds eerder, n.l. in mei 1961, een plechtigheid werd gehouden, waarbij de Indonesische vlag werd gehesen. Het betrof toen de herdenking van de opstand van PATTIMURA tegen het Ned. Indische Gezag (15 mei 1817). De Waarheid wijdde destijds aan deze herdenking een kort artikel.

23.8.61

G. v. Wankem

000767

VERBINDING 32.

No. BV 2486-61.

000767
DAT. 28 AUG. 1961

Bijl. 1

Aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst

te

's-Gravenhage.

Hierbij doe ik U toekomen een verslag van de viering van de Indonesische Onafhankelijkheidsdag, welke werd gehouden op 17 augustus 1961 in het Ambonezen-woonoord "Golf-links" te Arnhem.

23 augustus 1961.

(4)

VERSLAG van de viering van de Indonesische Onafhankelijkheidsdag, welke werd gehouden op 17 augustus 1961 in het Ambonezen-woonoord "Golflinks" te Arnhem.

Het totaal aantal aanwezigen bedroeg naar schatting 175, waarvan plm. 80 volwassenen (mannen en vrouwen) en de rest kinderen.

Ongeveer 60 aanwezigen waren afkomstig uit andere woonoorden, hoofdzakelijk uit Delfzijl en voorts uit Wehl en Woerden.

De feestelijkheden vonden plaats op het middenplein van het woonoord.

Het programma was als volgt:

1. Opening van de bijeenkomst.
2. Vlaghijsen.
3. Herdenking van de in de oorlog gevallen Ambonezen (1 minuut stilte).
4. Korte toespraken door de vertegenwoordigers der verschillende groeperingen.
5. Zang van Indonesische liederen door een kinderkoortje.
6. Rijstmaaltijd in cantine.
7. Javaanse dansen, uitgevoerd door jongens tot plm. 12 jaar.
8. Kinderspelen.

Op een verhoging van het terrein, die door middel van enkele trap treden toegang geeft tot een der cantinegebouwen, was een versterkersinstallatie met microfoon aangebracht.

Hier verzamelden zich de leden van het organisatiecomité en de sprekers (totaal 10 personen).

Verschillenden van hen en ook van de andere mannelijke aanwezigen droegen een strik in de Indonesische kleuren op hun rever.

De kinderen waren voorzien van Indonesische vlaggetjes.

De bijeenkomst werd te 10.-- uur geopend door: .....

secretaris der P.P.S. (Persatuan Puleau2 Sèlātan),
wonende in het woonoord "Golflinks".

Hij heette de "broeders en zusters" hartelijk welkom op deze feestdag voor het gehele Indonesische volk en ging vervolgens over tot de plechtigheid van het hijsen van de Indonesische vlag.

Een mandje, bedekt met een doek, waarin zich deze vlag bevond was tevoren reeds door één der comitéleden terplaatse gebracht. Door een Ambonese vrouw, geëscorteerd door twee mannelijke Ambonezen, werd deze doek van het mandje genomen en het mandje met de vlag naar de in de onmiddellijke nabijheid staande vlaggestok gebracht. Door de begeleidende mannen werd de vlag aan het touw bevestigd en onder het zingen van het Indonesische volkslied gehesen.

Vervolgens hielden de hierna genoemde personen een korte toespraak.

De toespraken, die uiteraard in het Maleis werden gehouden, duurden elk max. 10 minuten.

Samenvatting:

De sprekers bepaalden hun toehoorders bij het feit, dat zij op deze 16e verjaardag van de Indonesische republiek nog steeds gescheiden waren van hun Indonesische broeders en zusters. Hun hart was echter in Indonesië en samen met hen vierden zij nu het feest van de onafhankelijkheid. De toehoorders werden vermaand zich te isoleren van Nederlandse en Europese invloeden en propaganda en met hun gezinnen Indonesië trouw te blijven. De toekomst voor hen en hun kinderen lag in Indonesië, niet in Holland. In Indonesië wachtte hen allen een taak, n.l. mee te helpen aan de opbouw van dat land.

Een der sprekers, , keerde zich fel tegen berichten in De Telegraaf.

Deze krant verspreidde tendenzieuze berichten over de houding van de Ambonezen in Nederland en de omstandigheden waaronder de naar Indonesië teruggekeerde Ambonezen moesten leven. Laatstgenoemden zouden in de gevangenis opgesloten zitten en rijst met zoute vis te eten krijgen. De Telegraaf had gesuggereerd dat dit minderwaardig eten was en dat die Ambonezen het in Nederland toch veel beter hadden gehad. Spreker zei echter dat dit een normaal volksvoedsel was. Wij zijn geen mensen van rijst met boter en suiker, wij willen graag rijst met zoute vis eten in Indonesië, want wij zijn en blijven Indonesiërs, riep spreker hartstochtelijk uit. Minister Klompé doet wel alle mogelijke moeite om ons van ons eigen volk te vervreemden en Nederlanders van ons te maken, maar dat zal niet gelukken. Dat wij hier in Nederland zo lang moeten blijven en niet naar ons vaderland terug kunnen is een gevolg van het koloniale stelsel, aldus spreker.

Hij besloot zijn toespraak, evenals de andere sprekers, met een heilwens voor het Indonesische volk en zei te hopen dat allen spoedig naar Indonesië zouden kunnen terugkeren.

Zijn toespraak ontlokte "Merdeka"-geroep bij de toehoorders.

Te ongeveer 11.30 uur was het officiële gedeelte van de herdenking voorbij.

Na de rijstmaaltijd werden door enkele groepen gecostumeerde jongens, onder leiding van , enkele Javaanse krijgsdansen uitgevoerd.

Te ongeveer 13.-- uur waren de feestelijkheden praktisch geëindigd en vertrokken de bezoekers van buiten Arnhem per autobus weer naar hun respectieve woonoorden.

Voor de kinderen van "Golflinks" werden nadien nog enkele kinderspulletjes gedaan.

Tijdens de opening en de vlagceremonie werden door een tweetal fotografen (pers-) enkele foto's gemaakt. Er was overigens van niet-Indonesiërs geen belangstelling.

Ook werden foto's gemaakt door enkele Ambonezen.

Door één der Indonesiërs die zich bij de groep sprekers en comitéleden bevond werd verslag gemaakt van het officiële gedeelte der viering.

Tevens werd de opening en de vlagceremonie door een der Ambonezen op een tape-recorder opgenomen.

De indruk werd verkregen dat deze bijeenkomst goed was voorbereid.

Alles verliep in goede orde.

Op geen enkele wijze werd de openbare orde verstoord of in gevaar gebracht.

In een gesprek met _____ werd nog vernomen, dat er geen gevaar was voor ordeverstoring bij deze herdenking, omdat alle aanwezigen, hoewel tot verschillende groeperingen behorende, het eens waren met betrekking tot het vraagstuk van de terugkeer naar Indonesië.

Bovendien was van de zijde van de Indonesische Ambassade te Brussel te kennen gegeven dat ordeverstoringen en/of akties tegen het Nederlandse gezag niet op prijs werden gesteld.

_____ was van mening dat dit jaar waarschijnlijk voor de bewoners van "Golflinks" de mogelijkheid van terugkeer naar Indonesië nog wel aanwezig was. Veel zou hierbij afhangen van de verhouding Nederland-Indonesië en de oplossing van de kwestie Nieuw Guinea.

Hij zei dat deze herdenking een landelijk karakter had en niet op gelijke wijze in andere woonoorden gevierd kon worden.

23-8-1961.

RAPPORT VAN K/CH.

No. : 3529

Betreft : Ambonese woonoorden.

Het bestuur van de Stichting "Interkerkelijk Contact Comité Ambon Nederland" afgekort "Iccan" zond aan diverse instanties een schrijven inzake een in het dagblad "Trouw" op 20 september j.l. gepubliceerd bericht omtrent "het niet langer onderbrengen van Ambonezen in speciale woonwijken", ontleend aan de Rijksbegroting van het dienstjaar 1962. In het schrijven wordt door "Iccan" stelling genomen tegen het Regeringsbesluit, hetwelk rechtsstreeks ingaat tegen het advies, dat de Commissie VERWEY - JONKER, in april 1959 aan de Regering uitbracht.

5.12.61

ACDI 621767
Dupl. — <i>mis by 1</i>
DAT. 7 DEC. 1961

RAPPORT VAN K/CH.

Nr. : 3602

Betreft : Ambonezen in Nederland.

1628634	
Num.	_____
DAT.	8 FEB. 1962
Bl.	_____

In een gesprek op 12 januari 1962 gevoerd met LOKOLLO, verklaarde deze dat in de laatste tijd ruim 60 personen voor het lidmaatschap van de BPRMS hebben bedankt en dat ongeveer 200 gezinshoofden te kennen gaven het voornemen te hebben naar Indonesië terug te gaan. Van R.M.S.-zijde wordt hen daartoe uiteraard niet het minste in de weg gelegd.

De RMS-leiding zal het op prijs stellen als zij zo spoedig mogelijk vertrekken, ter voorkoming, dat zij, als ontevreden, de goede geest onder de blijvers bederven.

Volgens LOKOLLO ligt de oorzaak van de toename van het aantal personen, dat naar Indonesië terug wil voor een groot deel in de starre houding welke het Ministerie van Maatschappelijk Werk en in het bijzonder C.A.Z. tegenover de Ambonezen inneemt m.b.t. de invoering van steeds weer nieuwe voorschriften en bepalingen. Als voorbeeld daarvan noemde hij hetgeen in Finsterwolde was voorgevallen, waar, nadat tevoren licht en water waren afgesloten, de kampbewoners door gewapende politie werden gedwongen in barre kou hun kamp te verlaten. Het is volgens hem niet te verwonderen, dat er momenteel in vele woonoorden verontwaardiging bestaat over de steeds verder gaande regelingen van C.A.Z.

De leiders van de RMS doen hun uiterste best om de gemoederen van de mensen in de kampen te kalmeren, doch het is wel dringend nodig, aldus LOKOLLO, dat de Nederlandse Regering tegenover de Ambonezen een soepeler standpunt gaat innemen en meer rekening gaat houden met hun werkelijke belangen, zowel op maatschappelijk als op politiek gebied, ter voorkoming van een "explosie" onder de Zuid-Molukkers.

LOKOLLO zei voorts, dat hij en de andere RMS leiders eerst de ontwikkeling in de situatie betreffende Nieuw-Guinea willen afwachten, doch vastbesloten zijn om, zodra dat probleem zal zijn opgelost, middels betogingen en bijeenkomsten ernstig bij de regering te protesteren tegen wat zij noemen het willekeurig optreden van M.W. en C.A.Z.

5.2.62

RAPPORT VAN K/CH.

No. : 3688

Betreft : Ambonezen-Woonoorden.

(1)

ACDI 636737
Dupl. _____
DAT. 9 APR. 1962

LOKOLLO deelde in een gesprek mede, dat het oorspronkelijk in de bedoeling van het hoofdbestuur van de BPRMS had gelegen om bij de komst van Robert KENNEDY in Nederland door Ambonezen uit de kampen een demonstratie te laten houden teneinde diens aandacht te vestigen op hun vrijheidsstrijd.

Omdat men de Nederlandse Regering niet openlijk in ongelegenheid wilde brengen, is echter van deze demonstratie afgezien.

Wel besloot de BPRMS, na overleg met alle daarbij aangesloten leden, dat de kampoudsten van alle 50 Ambonese-woonoorden een telegram aan Robert KENNEDY zouden zenden, waarin zij hunne verlangens naar voren zouden brengen. Dit is geschied

Hierop werd door het hoofdbestuur van de BPRMS van KENNEDY bericht ontvangen, dat hij de telegrammen had ontvangen, dat de tijd hem ontbrak deze elk afzonderlijk te beantwoorden, doch dat hij van de inhoud daarvan goede nota had genomen.

Tenslotte zei LOKOLLO dat het hoofdbestuur der BPRMS op zaterdag 3 maart j.l. in het woonoord IJsseloord nabij Capelle aan de IJssel een vergadering belegde, waartoe alle kampraden waren uitgenodigd om zich te beraden over allerlei Ambonese aangelegenheden. Dr. NIKIJULUW en Ir. MANUSAMA zouden daarbij ook aanwezig zijn geweest.

6.4.62

R

ADDI 649350
Dagl. _____
DAT. 19 JULI 1962
Bijl. _____

RAPPORT VAN K/CH.

No. : 3795

Betreft : Bond van Ambonese Ex-KNIL-militairen.

A. NANLOHY deelde op 2 juli jl. in een gesprek met een relatie mede, dat er grote verdeeldheid is geweest onder de bestuursleden van de Bond van ex-KNIL-militairen. Aan hem (NANLOHY) was reeds geruime tijd geleden door het Ministerie van M.W. toegezegd, dat aan de leden van de Bond, die tezamen met Ambonezen, aangesloten bij de BPRMS en andere organisaties, in verschillende woonoorden waren ondergebracht, een eigen woonoord zou worden toegewezen. Later werd bepaald dat zij te Leerdam ~~een~~ gezinswoningen zouden krijgen. De leden van de Bond die in het woonoord te Vught verblijven, zouden echter moeten wachten op het gereedkomen van meerdere van deze woningen te Leerdam en elders. Deze tegemoetkoming aan de leden van de Bond had de jalouzie opgewekt van de leden van andere Ambonese organisaties. De leiders van bedoelde organisaties zijn zelfs zover gegaan dat zij aan het Dagelijks Bestuur van de Bond steekpenningen aanboden om te bewerken dat hun leden, die voor een huisje in aanmerking kwamen, daarvan zouden afzien. En bijna waren zij in hun opzet geslaagd. Er is toen een Algemene Ledenvergadering belegd, waarbij het stormachtig is toegegaan en een gedeelte van het bestuur zich zelfs tegen hem (NANLOHY) verklaarde. Later heeft het gezond verstand echter gezegevierd en thans zijn alle huizen te Leerdam door leden van de Bond bewoond namelijk door ruim 100 gezinnen met in totaal een kleine 1000 personen. Het Dagelijks bestuur van de Bond met _____, die in een woonoord te Marum in Groningen verblijft als voorzitter, de secretaris _____ en de penningmeester _____ die in het woonoord te Vught verblijven, werden in hun functie gehandhaafd, omdat men nog geen geschikte vervangers heeft. NANLOHY heeft zich voorlopig als geestelijk leider van de Bond teruggetrokken tot een nieuw bestuur zal zijn gekozen.

17.7.62

Verbinding 32
No. BV 2763-62

nr 20-62

1653562
Exp.
DAT. 23 AUG. 1962
Rijl.

AAN De Binnenlandse Veiligheidsdienst
te 's-GRAVENHAGE.

Hierbij doe ik U enkele gegevens toe-
komen omtrent de deelname aan de her-
denking der Indonesische Onafhankelijk-
heid door te Arnhem wonende Ambonezen.

16 20 augustus 1962

Verbinding 32
No. BV 2763-62

Betreft: herdenking van de Indonesische Onafhankelijkheid op 17 augustus 1962.

De herdenking van de Indonesische onafhankelijkheid op 17 augustus j.l., ging dit jaar in het Ambonezenwoonoord "Golf Links" te Arnhem praktisch niet met uiterlijk vertoon gepaard.

Het enige wat op deze herdenking wees, was het - om 6.- uur - hijsen van de Indonesische vlag aan de op het terrein aanwezige vlaggemast. Dit geschiedde zonder enig ceremonieel.

Ongeveer tezelfder tijd vertrok van het terrein een autobus met 45 in dit woonoord thuishorende Ambonezen, waaronder plm. 20 kinderen, met bestemming Delfzijl, alwaar dit jaar de landelijke herdenking van de onafhankelijkheid zou plaatsvinden

wordt thans ook beschouwd als c
leider en vertegenwoordiger van de woonoord-bevolking, nadat

door zijn houding tijdens de ongeregeeldheden in het woonoord in maart 1961 bij de Ambonezen in discredit was geraakt. Laatstgenoemde verblijft nog wel in het woonoord, doch treedt niet meer op de voorgrond.

De geringe deelname aan de herdenking te Delfzijl is het gevolg van het feit dat er onder de kampbewoners in Arnhem verdeeldheid bestaat over de politiek van Soekarno met betrekking tot Nieuw Guinea. Volgens de kampbeheerder zou de meerderheid tegen de Soekarno-politiek zijn.

De deelnemers aan de herdenking te Delfzijl keerden te ongeveer 20.- uur in het woonoord terug. Alles had een rustig en ordelijk verloop.

20 augustus 1962

26 september 1967

RAPPORT VAN CV

AAN: CBF

Nr. : 5117

Betr.: Ambonense aangelegenheden.

F

ACDI 883539
Dupl. _____
DATEIN 28 SEP 1967
Bijl. _____

Op 13-7-1967 werd

het volgende vernomen

Teneinde het proces van de integratie in- en de assimilatie met de Nederlandse samenleving te versnellen, wordt er sedert geruime tijd naar gestreefd de Ambonezen uit de woonoorden in stedelijke woonwijken en zo mogelijk in de z.g. "verspreide sector", te plaatsen.

Het is vooral Ds. METIARY te Assen voorzitter van (B.P. ("Badan Persatuan"), die lijnrecht tegen deze wensen van de Nederlandse regering ingaat.

Vooraf de Ambonezen in de "verspreide sector" wil METIARY in kampverband terugbrengen. Het argument is, dat de Ambonezen, ondergebracht in de "verspreide sector" toch gebonden zijn om de twee jaar hun stem uit te brengen bij de verkiezing van de Ambonense wijkraden. Waarvoor dan deze spreiding?

Een van de actieve medewerkers van METIARY in deze opzet is een zekere

De dwang die hierbij door wordt uitgeoefend gaat heel ver.

Ir. J.A. ^AMANUSAMA, president van de Rep. der Zuid-Molukken en Ds. METIARY werken nauw samen.

Er loopt een hardnekkig gerucht onder de Ambonezen in Nederland, n.l. dat Chris SOUMOKIL leeft. Zijn terechtstelling is een fake, door de Indonesiërs gefabriceerd.

Mevrouw SOUMOKIL zou het lijk van haar man niet hebben gezien. Het lijkt erop, dat het gerucht zowel door MANUSAMA - METIARY c.s., als door bepaalde Indonesische kringen in leven wordt gehouden. Motief en achtergronden zijn vooralsnog duister.

Naar de mening van is de P.N.M.S. (groep - bestaande uit 19 gezinnen) de lastigste groep onder de ambonezen in Nederland. Zeer actief in deze groep is Ds.

YC.

E	ACD/ 1030731
	Dupl. —
	Datum: 3 DEC. 1970
	Bijl.: —

RAPPORT VAN C (CFO).

Aan : CFO.

No. : 10652

2-12-1970

Betr.: Ambonezen in Nijverdal (gem. Hellendoorn).

Op 12-11-1970 deelde de I.D. Hellendoorn mede:
In Nijverdal wonen + 58 Ambonese gezinnen.
52 gezinnen verdeeld over 2 woonwijken, de rest woont tussen
de Nederlanders.
De verdeling m.b.t. B.P., A.P. is:
11 gezinnen B.P. (wonen tussen de A.P.'ers en houden zich
rustig) 30 gezinnen A.P.
6 gezinnen hebben de Nederlandse nationaliteit aangenomen.
In Nijverdal is het bestuur van de plaatselijke A.P. als volgt
samengesteld:

Leden/Commissarissen:

Het bestuur van de B.P. bestaat uit:

Q.

F

1.057536
1 AUG 1971
Bijl.:

RAPPORT VAN C

3 augustus 1971.

AAN CFO

NR. : 13.013

BETR.: Zuidmolukse zaken

In een gesprek op 9.7.71 met ID-Venlo werd het volgende vernomen:

De Zuidmolukse gemeenschap in Venlo telt ca. 250 personen, mannen, vrouwen en kinderen inbegrepen.

Ca $\frac{1}{4}$ van de volwassen Zuidmolukse mannen zijn aanhangers van de Missie Militair.

De MM heeft in Venlo een "commandogroep".

F	ACD/ 1077996
	Oupl. _____
	Datum: 27 JAN. 1972
F	Bijl.:

RAPPORT VAN C

AAN : CFO

NR. : 15107

27-1-1972

BETR.: Molukkers te Delfzijl

Op 22.12.71 werd van politie Delfzijl het navolgende vernomen:

De woonwijk te Delfzijl bergt ca. 20 Molukse gezinnen. Het is een kleine gemeenschap die geen onrust teweegbrengt. Onderling is men ook verdraagzaam en de verschillen in politieke overtuiging brengen dan ook geen spanningen teweeg.

De gemeenschap kent aanhangers van MANUSAMA, van TAMAELA en dan nog voorstanders van terugkeer naar Indonesië zonder dit te koppelen aan een soeverein Ambon.

Van politieke activiteit onder deze Molukkers is niets te merken, hoewel zij zich er zeker mee bezig zullen houden. Er bestaat veel contact tussen de Molukkers uit Delfzijl met die uit omliggende plaatsen.

De laatste tijd is waargenomen, dat de woonwijk te Delfzijl vaak wordt bezocht door Molukkers die zich verplaatsen in een auto met Duits kenteken.

ACD

1.268.619

datum 08 MRT. 1976

CO

b.

d.

C (Of) nr.: 76/393

d.d.

5 MAART 1976

Aan

:

OF

Betreft

: "Zuidmolukse gemeenschap te Woerden"

Bijl.:

Op 21-1-1976 werd via ID Woerden,
vernomen:

het volgende

De Zuidmolukse gemeenschap in Woerden is ⁱⁿ ~~na~~ verhouding met andere woonwijken in Nederland goed met de Nederlanders geïntegreerd, Er is géén aparte wijkraad. Er zijn géén aparte Zuidmolukse verenigingen, de Zuidmolukkers zijn normaal lid van Woerdense verenigingen.
Politiek hangen de Zuidmolukkers voornamelijk de Badan Persatuan aan. Er wonen enkele pro-R.I. figuren

Daarnaast zijn er nog enkele TAMAEIA aanhangers. Opvallend is ook dat er vrijwel géén werkelozen onder de "Woerdense" Zuidmolukkers zijn. Bovendien is het grootste gedeelte genaturaliseerd.

ACD

1.344.912

datum 28 JULI 1977

CO

b. /

d. —

C (CFO) nr.:

77/1296

d.d. 27 JULI 1977

Aan : CFB

Betreft : Verklaring Werkgroep Z.M. jongeren Lunteren-Ede

Bijl.: 1

Op 24.6.1977 werd
vernomen:

het volgende

Zie bijlage*

DE WERKGROEP ZUID-MOLUKSE JONGEREN
LUNTEREN - EDE

VERKLAART, DAT ZIJ NIET ACHTER DE VERKLARING STAAT VAN HET K.O.V.I.
VAN DINSDAG 7 JUNI 1977 VOOR DE RADIO EN IN DE PERS.
DE WERKGROEP STAAT ACHTER DE GIJZELINGSAKTIES.

Met grote verontwaardiging hebben wij kennis genomen van de moordpartij van vanmorgen op onze broeders. Als Nederland de R.M.S.-strijd met de wapens wil vernietigen, moet zij ook de gevolgen daarvan nemen: wij zullen strijden tot de laatste druppel bloed. We hebben er begrip voor, dat de Molukse topinstanties in Nederland zich tegen de gijzelingen uitspreken. Maar daarmee worden niet alle gevoelens en gedachten, die bij de Molukkers in Nederland leven, uitgedrukt.

Daaren is het goed, dat er van onderaf uit Molukse kring ook solidariteit met de gijzelingen zelf werd en wordt betuigd.

Het feit, dat er ook kinderen gegijzeld zijn, heeft de Nederlandse regering ontmaskerd: ook als het om kinderen gaat, blijkt de Nederlandse regering keihard te blijven in zijn weigeren. Onze broeders hebben zelfs nog toegegeven door toe te staan dat de gijzelaars op Schiphol vrij zouden worden gelaten: toch weigert Nederland.

Ook is de Nederlandse regering niet ingegaan op het voorstel van de Vrije Zuid-Molukse Jongeren om via hun contact te onderhouden, omdat zij veel beter weten wat onder onze broeders leeft. De Nederlandse regering heeft bewust gestreefd naar deze zogenaamde laatste mogelijkheid van geweld.

Men kan erover van mening verschillen of het middel van de gijzelinghouders juist was of niet. Maar het einddoel van hen is juist en rechtvaardig: de vrijheid van hun land en volk.

Ook hun tussendoel is juist, omdat het hen gaat om 21 medestrijders met hetzelfde goede einddoel.

Het doel van de Nederlandse regering is fout. De Nederlandse regering wil de Molukse zaak in Nederland dood laten bloeden. Dit doet zij volgens afspraak met de Indonesische regering en door verdragingsakties. Zonder gijzelingen wordt de Molukse zaak al verzaagd. Tijdens gijzelingen wordt dezelfde verdragingstaktiek toegepast.

Het goede doel van de Molukkers kan de middelen heiligen. Maar geen enkel middel heiligt een fout doel van de Nederlandse regering.

Het recht op zelfbeschikking van het Molukse volk is geen ideaal, maar een recht.

De Nederlandse regering moet wijsheid voor laten gaan en niet volharderen in zijn ongelijk.

De gijzelingen zijn niet gericht tegen de direkte slachtoffers - de gegijzelden - maar tegen de Nederlandse regering.

Het verlangen van Nederlandse militairen om "er bovenop te springen" als er wat gebeurt kunnen wij begrijpen.

Maar wij zijn van mening, dat een militair er is om te doden en te sterven. Wie een aanvallende militair dooft of verwondt, zal naar ons wetsgevoel nooit daarvoor gerechtelijk vervolgd kunnen worden. Ook de gijzelingshouders strijden voor een politieke zaak en kunnen - net als militairen dus - nooit gestraft worden voor hun R.M.S.-strijd. Dat het bloed van onze vrijheidsstrijders over de hoofden van

[ ] de opwachters en hun uitkomsten mag komen.

Werkgroep

Lunteren, 11 Juni 1977

Zuid-Molukse Jongeren
LUNTEREN - EDE

ACD **1355124**

datum 14 OKT 1977

CO

b. _____ d. _____

C (CFO) nr.: **77/1934**

d.d. **14 OKT. 1977**

Aan : **CFB**

Betreft : **Werkgroep Ede-Lunteren**

Bijl. :

Op 29-8-1977 werd

het volgende vernomen:

Een paar jaar geleden is de werkgroep Ede/Lunteren opgericht. In de beginperiode was het een zeer hechte gemeenschap; in een later stadium is de groep door onderlinge verdeeldheid uiteengevallen. Momenteel is er alleen nog een kerngroep overgebleven.

Bij de recente akties heeft de kerngroep van de werkgroep Ede/Lunteren een verklaring uitgegeven, waar niet iedereen achterstond. Deze brief is verstuurd vanaf het adres **LUYNHORST** te Ede.

ACD

B66.062

datum 04 JAN. 1978

CO

b. 2

d. —

C (CFO) nr.: 78/25

d.d. 4 JAN. 1978

Aan : CFB

Betreft : Pengurus Pusat Kepentingan Rakyat Pulau²
Terselatan-Indonesia Di Nederland. (K.R.P.P.T.)

Bijl.: 4.

Op 30.11.77 werd via ID-Vaassen het volgende vernomen.

In het schrijven van de K.R.P.P.T. maakt de organisatie o.a. melding van de volgende punten:

- zij erkent de R.M.S. niet.
- het hoofdbestuur heeft geregelde contacten onderhouden met de R.I.-ambassade in Den Haag.
- ledental ongeveer 10.000.

De organisatie verklaart bereid te zijn, nadere informatie te verstrekken, waarbij worden genoemd F. TANLAIN te Zwolle en Ds. A.O. RAHANTOKNAM te Zwolle, resp. voorzitter en 1^e secretaris.

MP.

1366.062

Pengurus Pusat Kepentingan Rakyat Pulau² Terselatan-Indonesia Di Nederland

Hoofdbestuur ter behartiging v.d. belangen Zuid-Oost Molukken-Indonesia te Nederland

POLITIE ZWOLLE

aan dd. 11 OKT 1977

Purcellstraat 18

8031 WS ZWOLLE

Tel. 05200-37091

Aan
de Weledele gestrengte Heer,
Kommissaris der Gemeente Politie
te Zwolle.
Wezenland.29a.
Zwolle.

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk
JU/12b/77/krppt.

Zwolle, 7 oktober

1977

Onderwerp:

Geachte Meneer de Kommissaris,

Hierbij doe ik U toe komen de algemene informatie nota, zoals die aan de Gemeenteraad van Zwolle is verstrekt. Verder deel ik U mede dat tenaanzien van de samenstelling van het hoofdbestuur, zoals die in het alg. informatie nota beschreven staat, sinds 4 juni 1977 is gewijzigd, zodat de huidige hoofdbestuur als volgt uit ziet:

1: F. Tanlain.	Voorzitter.	Zwolle.
2: J. Fatbinan.	Vice Voorzitter.	Cuyk.
3: ds. A.O. Rahantoknam..	1 ^e . Secretaris.	Zwolle.
4: J.V. Ubro.	2 ^e . Secretaris.	Zwolle.
5: J. Kaitinijr	Penningmeester.	Zwolle.
6: A. Ph. Roem Ohoira.	Adviseur.	Zevenaar.
7: L. Sarkol.	Voorlichter.	Helmond.

Hopen U hiermede op de hoogte te hebben gebracht, teken ik namens het hoofdbestuur van K.R.P.P.T. in Nederland.

Hoogachtend

J.V. Ubro, 2^e Secretaris.

Algemene informatie betreffende de bevolking der Zuid Oost Molukken en de ontwikkelingen in de gemeenschap.

De Zuid Oost Molukse gemeenschap te Zwolle heeft een overkoepelend orgaan genaamd: "De Vereniging ter behartiging van de belangen der Zuid Oost Molukkers in Nederland". (Kepentingan Rayat Pulau-Pulau Terselatan di Belanda.) KRPPT.

Sinds de oprichting van deze Organisatie op 1 februari 1952 heeft zij vaste kontakten gelegd met het voormalige Departement van Overzeesche Zaken en daarna wegens opheffing van dit Departement later met het huidige Departement CRM, afdeling Commissariaat van Ambonezenzorg, thans bureau afdeling Molukkers.

Toen de afdeling (CAZ) in 1965 ook opgeheven werd wees men ons er op rechtstreekse kontakten te zoeken met de plaatselijke overheden (gemeente, provincie) alsmede maatschappelijke en Kerkelijke instanties ter plaatse.

Het hoofdbestuur van de Organisatie ter behartiging van de belangen der Zuid Oost Molukkers in Nederland overkoepelt alle plaatselijke organisatie, zogenaamde wijkraden genoemd, vroeger in de woonorden kampraden.

Naast algemene taak ook onderling behulpzaam zijn wat betreft plaatselijke problematiek, dus met de wijkraad(en) gezamenlijk op te lossen of te regelen.

Het hoofdbestuur onderhoudt kontakten met de leden in de andere plaatsen of woonwijken te weten:

1. Woonwijk - Echt te Echt (Limburg.)
2. " - Helmond te Helmond (Noord Brabant.)
3. " - Montfort te Montfort (Limburg.)
4. " - Nistelrode te Nistelrode (Noord Brabant)
5. " - Zevenaar te Zevenaar (Gelderland)
6. " - Cuyk te Cuyk (Noord Brabant)
7. " - Rijssen te Rijssen (Overijssel)
8. " - Holtenbroek te Zwolle.

De Kepentingan Rayat Pulau-Pulau Terselatan telt nu ongeveer 10.000 leden.

Politieke aspecten.

Bij deze gelegenheid willen wij U in het bijzonder duidelijk kenbaar maken, dat de Organisatie Zuid Oost Molukkers de politieke ideologie van de zogenaamde RMS niet erkent. Kort samengevat: Indonesië was sinds 1945 onafhankelijk, waarin Zuid Oost Molukken inbegrepen.

Het hoofdbestuur heeft geregelde kontakten onderhouden met de Indonesische Ambassade in Den Haag.

Samenstelling van het Hoofdbestuur K.R.P.P.T.

1. A. Renjan	Voorzitter	Cuyk
2. J. Fatbinan	Vice Voorzitter	Cuyk
3. F. Tanlain	Sekretaris I	Zwolle
4. A.O. Rahantoknam	Sekretaris II	Zwolle
5. J. Kaitinij	Penningmeester	Zwolle
6. A.Ph. Roem Ohoira	Adviseur	Zevenaar
7. J. Sarkol	Voorlichting	Helmond.

Zuid Oost Molukse Gemeenschap Zwolle.

Bestaat uit 54 gezinnen, totaal 318 zielen. Merendeel heeft het Indonesische staatsburgerschap behouden, enkelen hebben het Nederlandse nationaliteit aangevraagd of zijn nog in behandeling.

Wat betreft maatschappelijke organisatie is er geen sprake van enigerlei splitsing. Wij moeten U echter toekennen dat er wel een enkeling ter plaatse is die anderen proberen op te hitsen om eensgezindheid van de gemeenschap te verstoren. Wanneer U op Uw initiatief in de naaste toekomst tot een algemene woonwijkraad zou gaan vormen moet niet in eerste instantie van een kerkelijke richting worden uitgegaan. Algemeen belang moet voorop stellen, niet de groep. De huidige woonwijkraad ter plaatse is gevormd door een kerkelijke groepering en niet alle gemeenschapsgroeperingen. Wij stellen U voor om in de naaste toekomst meer jongere mensen die de Nederlandse Taal beheersen de belangen te behartigen.

Betreft Kerkelijke groeperingen.

In feite zijn er maar twee kerkelijke gemeenschappen ter plaatse.

1. Gereja Injili Maluku (GIM) Molukse Protestantse Kerk
2. Gereja Protestan Maluku Tenggara (GPMT) Zuid Oost Molukse Prot.Kerk.

De laatste heeft in oktober 1959 haar autonomie van de Generale Synode der Nederlandse Hervormde Kerk verkregen.

In 1970 heeft een splitsing plaats gehad in de Zuid Oost Molukse Protestantse Kerk niet omdat er verschil was in geloofszaken, maar normaal onderlinge verschil in het kerkelijk bestuur. Begin dit jaar is er op initiatief van enkele mensen alle kerkeraden der groeperingen bijeen geweest voor een gezamenlijke oplossing te zoeken.

Samenstelling van de Kerkelijke besturen.

1. H. Rahantoknam, Ouderling
2. B. Patjanan, Diaken

Beiden zijn kerkeraden van de Molukse Evangelische Kerk.

De onder volgende groepen A & B behoren tot de Zuid Oost Molukse Protestantse Kerk. Gereja Protestan Maluku Tenggara Tenggara. G.P.M.T.

1. A.O. Rahantoknam Voorganger.
2. J. Hukubun
3. W. Rahajan

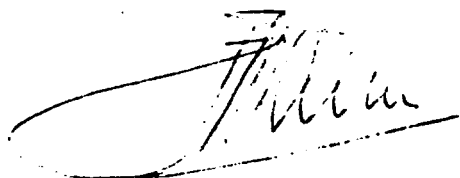

4. J. Rahanra
5. Th. Somaikoesboen
6. Mej. S. Limduan.

1. H. Tawotoeboen Voorganger
2. L. Rahareng
3. F. Dangeubun
4. Ch. Setoeboen
5. J. Konjanan.

Moge deze beknopte informatieve bijdrage het College van Burgemeester & Wethouders een duidelijk beeld scheppen in het bijzonder Wethouder Welzijnzaken die de belangen van de Zuid Oost Molukkers zeer na aan het hart ligt. Dank zij de samenwerking het projekt Taalkursus Nederlands welke in Oktober 1977 gestart is, werd bezocht door 29 mannen en vrouwen.

De ondergetekenden verklaren hierbij bereid te zijn diverse onderwerpen te verstrekken, wanneer in de naaste toekomst meer informatie nodig zoudt willen hebben i.v.m. de uit te voeren beleid.

F. Tanlain.

~~A.G. Rahantoknem.~~

Zwolle, 1 maart 1977.

ACD

1.369.911

datum 02 FEB. 1978

CO

b. _____

d. _____

C (CFO) nr.:

78/274

d.d.

2 FEB. 1978

Aan

: CFB

Betreft

: Zuidmolukkers - Zeeland

Bijl.:

Op 21-12-1977 werd

het volgende vernomen.

De sfeer onder de Molukkers in Zeeland is momenteel erg rustig. Volgens bron is men in stille afwachting van de uitslag van de z.g. Molukken-nota. Alle ogen zijn in spanning daarop gericht.

NOOT: hoopt dat de nota voor de Molukkers "een enkel lichtpuntje" te zien zal geven. Mocht dat niet zo zijn, dan vreest hij voor moeilijkheden op korte termijn.

TS.

ACD	1.454.220
datum	31 OKT. 1979
CO	
b.	—
d.	—

C (CFO) nr.:	79/2615	d.d.	31 OKT. 1979
Aan	:		
Betreft	:	Molukkers te Opheusden	

Bijl.:

Van een : inf. werd op 8.8.1979 het na-
volgende vernomen:

Van de Molukse gemeenschap te Opheusden kan gesteld worden dat er vrijwel geen belangstelling meer bestaat voor het R.M.S.-streven. Het is danook daarom, dat er geen onrust heerst. Onder de jeugd komt criminaliteit voor die zich hoofdzakelijk beperkt tot lichte gevallen. Ook onderlinge ruzies tussen de gezinnen komt voor, maar deze worden meestal snel bijgelegd.

30.8.1979
EBu

F

ACD	1443.129.
datum	20 DEC 1979
CO	
b. _____	d. _____

C(CFO)nr.:	79/3169	d.d.:	20 DEC. 1979	Info:
Aan	: CF			
Betreft	: Molukse gemeenschap te Zwolle.			

Bijl.:

Op _____ werd

het volgende vernomen:

Op 13.11.1979 werden de navolgende gegevens verkregen van politie Zwolle, Hr.

De Molukse gemeenschap te Zwolle bestaat uit 54 gezinnen met een totaal van circa 320 zielen. Zij behoren tot de groep Zuidoostmolukkers en hebben geen binding met de RMS zoals die zich manifesteert o.l.v. MANUSAMA of wijlen TAMAE/LA.

Zonder te kunnen stellen dat zij pro-Indonesisch zijn, is het toch wel zo, dat zij zich niet duidelijk afzetten tegen de Indon. regering. Merendeels hebben zij ook de Indonesische nationaliteit. De overigen hebben de Ned. nationaliteit.

Deze Mol. gemeenschap vormt geen eenheid, van saamhorigheid kan niet gesproken worden.

Elk gemeenschapslid, is in feite slechts geïnteresseerd in haar eigen (maatschappelijke) belangen.

Politieke activiteiten werden niet waargenomen.

Nu en dan worden wel hetzij via de wijkraad, hetzij door een aantal gezamenlijk optredende gezinnen, activiteiten ontplooid die hoofdzakelijk berusten op vermeende discriminatie door de plaatselijke overheid en die dan bij deze overheid ter tafel worden gebracht.

Wijkraad Zwolle

Er is een wijkraad die weinig gezag heeft; deze bestaat uit de volgende leden:

voorz.

vice-voorz.

adviseur

penningw.

secreta.

Naast deze wijkraad functioneert nog een tweetal personen, die een persoonlijke "aanhang" hebben van ± 15 gezinnen. Het zijn: en . Hun invloed is echter ook gering en is gebaseerd op volks-traditie (familie-aanzien). Deze klein-groep heeft geen goede verstandhouding met de overigen maar dit betekent niet dat er sprake is van onderlinge spanningen.

In dit verband moet nog genoemd worden, de figuur , die weleens incidenteel met de wijkraad samen deelneemt aan gesprekken/overleg met de plaatselijke overheid. Hij wordt dan door de wijkraad hiertoe uitgenodigd. Mogelijk dat dit gebeurt op grond van het feit dat hij min of meer als "de intellectueel" uit hun midden wordt gezien en omdat hij vroeger lid was van de wijkraad.

Kerk

Op kerkelijk gebied is de Mol. gemeenschap ook verdeeld. Drie kerken hebben in deze gemeenschap geloofgenoten, t.w.: de G.I.M, de Geredja Protestan Maluku Tenggara en de Zuid-molukse Prot. Kerk.

Criminaliteit

Onder de jongeren komt criminaliteit voor; echter niet méér als die onder de Nederlandse jongeren.

Botsingen tussen Mol.- en Ned. jeugd komen wel eens voor als gevolg van verhitte gemoederen na of tijdens bezoek aan café's en dancings maar ook als gevolg van verveling door het niets omhanden hebben, gezien de grote werkloosheid onder deze jongeren.

Wanneer e.e.a. ernstig uit de hand loopt wordt door de pl. overheid contact opgenomen met de wijkraad en getracht tot een oplossing te komen.

Over het algemeen kan gesteld worden dat de resultaten niet onbevredigend zijn.

Bij voorkomende gelegenheden wordt meestal ook de figuur (op initiatief van politie Zwolle) betrokken bij het gesprek met de wijkraad.

Drugs

Het druggebruik in de gemeenschap heeft nog geen onrustbarende vorm aangenomen. Van zover bekend zijn er een tiental Molukkers die drugs gebruiken.

MP.

ACD	1474070
datum	15 JAN. 1980
CO	
b.	_____
d.	_____

C(CFO)nr.:	Do/116	d.d.:	14 JAN. 1980	Info: V
Aan	:			
Betreft	:	Molukse gemeenschap Drachten		

Bijl.:

Op 14-11-1979 werd

het volgende vernomen:

De Molukkers in Drachten wonen niet in een speciale wijk. Zij zijn woonachtig, in normale woonbuurten, tussen de Ned. gezinnen in. Dit geeft geen enkele moeilijkheid omdat de Mol-gezinnen zich hebben aangepast aan de Ned. gewoonten. Dit geldt ook voor de jongeren die ook normale omgang hebben met de Ned. jeugd. Zij, die aan sport doen zijn ook lid van de verscheidene Ned. sport.verg. In Drachten wonen circa 30 gezinnen. Hiervan hebben de gezinsleden v. + 16 gez. de Ned. nat.; 4 gez. zijn pro-Indonesisch; 2 gez. behoren tot de BP. De overigen sympathiseren met de Rukun Maluku. een organisatie o.l.v.

ACD	1476516.
datum	30 JAN. 1980
CO	
b.	d. —

C (CFO) nr.:	00/202	d.d.:	29 JAN. 1980	Info:	1
Aan	:				
Betreft	:	Molukse gemeenschap Winterswijk.			

Bijl.:	1
--------	---

Op 18.12.'79 werd van GP-Winterswijk, Hr ( )

het volgende vernomen:

De Molukse gemeenschap te Winterswijk bestaat uit circa 300 zielen, hoofdzakelijk MANUSAMA-aanhangers die echter niet politiek actief zijn en ook weinig geïnteresseerd in de RMS-ontwikkelingen. Dit geldt voor de ouderen. Van de jongeren kan gesteld worden dat zij in het geheel geen interesse hebben voor het RMS-gebeuren.

Over het geheel genomen kan gesteld worden dat de Molukkers een groep zijn die op geen enkele wijze overlast bezorgen; uitgezonderd voorkomende gevallen zo nu en dan van lichte criminaliteit. Dit echter niet meer als bij de Ned. jeugd ook is te signaleren.

Het druggebruik is ook niet zorgwekkend. Een enkeling geeft zich hieraan over. Zij betrekken de drugs van kleine dealers die zij ontmoeten in de café's "t Schoffie en La Pariesienne". De Molukse gemeenschap heeft geen wijkraad.

Wel hebben zij de beschikking over een clubhuis dat hoofdzakelijk door de jongeren wordt bezocht. Het heeft de naam "Mata Hari".

ACD	1.483.177
datum	29 Feb. 1980
CO	
b.	—
d.	—

C (CFO)nr.: **80/479** d.d.: **28 FEB. 1980** Info: I
Aan : CF
Betreft : Molukse gemeenschap Nijverdal.

Bijl.:

Op 11-12-1979 werd

politie NIJVERDAL, hr.

het volgende vernomen:

De Molukse gemeenschap in Nijverdal telt:
500 personen; t **58** gezinnen in buitenwijk + 42 in wijk.
kleine groepering BPRMS (MANUSAMA), geen vooraanstaande figuren.
iets grotere groep APRMS (TAMAHELA)
enige CRAMS-leden
verdere Ind + Ned.

Geen wijkraad.

18-1-1980
MJ

agendane

F

ACD	1.483.280.
datum	29 Dec 1979
CO	
b.	_____ d. _____

C (CFO) nr.:	80/551	d.d.:	28 Feb. 1980	Info:
Aan :				
Betreft :	Molukse gemeenschap Deventer.			

Bijl.:	/
--------	---

Op 12.12.'79 werd van ^{GP/Deventer, heer} ~~betrouwbare bron~~

het volgende vernomen:

ID/VD-gemeentepolitie Deventer beschikt niet over gegevens over de Molukse gemeenschap te Deventer. De reden hiervan is, dat de Molukkers niet als een op zichzelf staande (speciale) gemeenschap wordt aangemerkt; vooral ook, omdat zij zich nimmer als groep hebben gemanifesteerd. Nimmer werd van hen last ondervonden. Ook van onderlinge spanningen is nimmer iets gebleken. Politieke activiteiten worden niet gevoerd. Het aantal Molukkers dat in Deventer verblijft is zelfs bij benadering niet bekend. Een absoluut vrijblijvende schatting zou een aantal kunnen geven van circa 200 zielen, verdeeld in pro-Indonesiërs met als voorman (destijds) en RMS-aanhangers met als voorman .

Bekend is nog dat ene _____ plaatselijke leider is van de MASOHY.

Voorts valt te vermelden dat sinds 1976 opvallend veel naturalisatieverzoeken zijn ingediend en dit nog steeds voortduurt.

4.1.1980
17.1.1980
EBu

ACD	1.485.344
datum	20 MARCH 1980
CO	
b.	_____
d.	_____

C(CFO)nr.: 80/723   d.d.: 20 MARCH 1980   Info: I
 Aan : CFB
 Betreft : Molukkers - Zeeland.

Bijl.:

Op 21-1-1980 werd

het volgende vernomen:

In de Molukse gemeenschap in Zeeland is enige onrust ontstaan over het optreden van _____ en van _____ respectievelijk werkzaam bij het Bureau Zeeland (adviseren en coördineren van het beleid t.a.v. de Molukkers in Zeeland) en een afdeling Verdovende Middelen van de gemeente Vlissingen. Beide personen worden als pro-R.I. aangemerkt en zijn derhalve niet representatief voor de gemeenschap en nu ook niet langer acceptabel om namens die gemeenschap op te treden bij Nederlandse (overheids-)instanties. Het heeft ook verwondering gewekt dat CRM bijvoorbeeld met dergelijke figuren in zee gaat en daar haar beleid naar richt. E.e.a. betekent namelijk dat hetgeen er werkelijk onder de mensen leeft niet tot CRM doordringt en dat wanneer er daardoor onrust onder de Molukkers ontstaat dit voor verantwoordelijkheid van CRM is. Men heeft zich echter ook wel gerealiseerd dat het een Molukse fout is om deze zaken niet goed te coördineren. Een ieder werkt voor zijn eigen zaakje en daardoor werkt men veelal langs elkaar heen. Bij problemen/commentaren wast CRM zich dan altijd de handen in onschuld omdat zij kan stellen "jullie wilden dat toch zelf". Een coördinatie-overleg tussen CRM en de B.P. is niet mogelijk. De B.P. houdt zich ook wel met cultuur bezig, maar is in principe een politiek orgaan.

Oriëntatiereis METIARY.

Een overgrote meerderheid is tegen deze reis gekant, omdat een voorzitter van de B.P. zich dat niet kan permitteren. Eenzelfde standpunt neemt men in t.a.v. gesprekken op de ambassade. Een dergelijk gesprek is nutteloos, omdat voor Indonesië de R.M.S. niet bestaat dus kan men daar ook niet over praten.

Overigens kan en mag de B.P. op eigen wijze opereren, maar dan dient METIARY daarover wel verantwoording af te leggen op een pleno-vergadering en in voorkomende gevallen aan een congres-kilat. Omtrent het waarom, kan worden opgemerkt dat MANUSAMA en het kabinet altijd een zeer onduidelijk beleid hebben gevoerd m.b.t. de oriëntatiereizen.

was van mening, dat de reis geen directe gevolgen (verdeeldheid b.v.) voor de gemeenschap zou hebben. Wanneer namelijk zou blijken dat e.e.a. op initiatief van de Ri-ambassade plaats vindt, dan versterkt dit de gelederen alleen nog maar, want wanneer er geen RMS bestaat hoef je daar ook niet tegen op te treden.

METIARY zal de komende periode een moeilijke tijd doormaken wanneer hij geen uitleg over deze zaak geeft, omdat het anders uitgelegd zou kunnen worden als een allerlaatste poging om nog iets voor de RMS te doen: in Nederland niets bereikt, in het buitenland niet, dan maar naar de Indonesiërs.

Het zou ook nog mogelijk kunnen zijn, dat METIARY een andere opzet in gedachten heeft; een stunt uithalen o.i.d.

K.P.K.

N.a.v. een tel. mededeling van over de uitspraak van de Hoge Raad m.b.t. het geuniformeerd optreden van de K.P.K., zal er binnenkort over deze zaak in Zeeland een gesprek worden gehouden.

Diversen

Verder geen bijzonderheden. Het is momenteel erg rustig, ook de vrijlating van de consulaat-jongens heeft geen reactie te weeg gebracht.

DISTRICTS INLICHTINGEN RECHERCHE

nummer: 209/80datum : 8-9-80

E

ACD 1512307

datum 16 SEP 1980

Co

b. ~~---~~ d. ---

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum bericht: <u>2-9-80</u>	Bijlage(n): <u>-</u>
------------	------------------------------	----------------------

- Betreft: 1. Demonstraties in Zuid-Molukse wijk te Gennep
2. Achtergrondinformatie m.b.t. Zuid-Molukse gemeenschap te Gennep.

Demonstraties door Zuid-Molukkers te Gennep.

Op maandag, 1 september 1980, omstreeks 21.00 uur werd door een aantal jongeren van de Zuid-Molukse wijk in de gemeente Gennep de bestrating van de Eksterstraat van die gemeente opgebroken en werden de stenen opgehoopt, waardoor deze straat ontoegankelijk werd voor snelverkeer. De Eksterstraat in Gennep wordt voor het merendeel bewoond door Zuid-Molukse gezinnen.

Directe aanleiding tot deze actie vormde het feit, dat in de namiddag van die dag een kleuter van de familie   op het nippertje voor een, naar gezegd wordt zeer snel rijdende, personenauto kon worden weggehaald.

Direct daarop besloten een aantal jongeren onder leiding van   de vader van eerdergenoemde kleuter, tot actie over te gaan. Men informeerde de wijkraad en toen de ouderen instemde met deze actie werd de straat opgebroken.

Op het moment dat de politie werd geïnformeerd was de actie reeds uitgevoerd. De politiepatrouilles, die direct na de melding ter plaatse gingen, meldden een vrij rustige situatie.

De opgebroken straat werd beveiligd door afzothekken en waarschuwingslichten.

De actievoerders hadden tevoren een aantal journalisten van regionale nieuwsbladen geïnformeerd. Aanwezig waren persmensen van "De Gelderlander" en "De Maas- en Niersbode".

Een enkel incident vond plaats toen een, naar gezegd wordt zeer dronken, blanke inwoner van de wijk duidelijk blijk gaf het niet met deze actie eens te zijn en er de Zuid-Molukse bewoners van beschuldigde zelf te hard te rijden binnen de bebouwde kom. De man kreeg een enkele klap te incasseren, maar er ontstond geen vechtpartij. De actievoerders stelden wachtposten ter plaatse op om ongeregelheden te voorkomen. Met behulp van deze wachtposten wilde men ervoor zorgdragen dat heethoofden binnen de wijk in deze actie geen aanleiding zouden vinden tot verdere baldadigheden c.q. vernielingen. Ook wilde men voorkomen dat men 's nachts van overheidswege het wegdek weer zou herstellen. Men waakte in twee ploegen van drie man van 24.00 - 04.00 en van 04.00 - 08.00. Als motief voor deze actie gaf men op dat alle straten in de buurt waarin de Eksterstraat is gelegen, van verkeersdrempels zijn voorzien met uitzondering van de Eksterstraat. Juist in deze straat zouden veel gezinnen woonachtig zijn met kleine kinderen. In een tijdsbestek van twee jaar zou men al herhaalde malen o.a. bij monde van de wijkraad aan het plaatselijk bestuur hebben verzocht in de Eksterstraat verkeersdrempels aan te brengen. Steeds zouden beloften zijn gedaan, maar nooit werd iets uitgevoerd.

1) Tenzij andere rubricering vereist.

Op dinsdag, 2 september j.l. werd op het wekelijkse spreekuur van de burgemeester van Gennepe tussen hem en een vertegenwoordiging van de Zuid-Molukse wijk, het probleem m.b.t. de verkeersdrempels besproken.

Aldaar werd de wijkvertegenwoordiging aan de hand van bestaande plannen medegedeeld dat in oktober a.s. in de Eksterstraat verkeersdrempels aangebracht zullen worden, maar dat met de uitvoering van de plannen moest worden gewacht om het bouwverkeer voor de nieuwbouwwijk via deze straat vlotter te kunnen laten verlopen.

De vertegenwoordiging deelde mee dat tot dat moment de straat opengebroken zal blijven.

De aktievoerders waren:

De burgemeester van Gennepe verklaarde op korte termijn een onderhoud te zullen regelen tussen de wijkraad en het college van B & W, om de onder de Gennepe Zuid-Molukkers heersende problemen aan te horen.

Kerkscheuring in Zuid-Molukse wijk te Gennep.

De Zuid-Molukse Evangelische kerk in Gennep is verdeeld in twee kampen sedert de voormalige predikant ontslagen werd. Godsdienstoefeningen worden nu gehouden op twee plaatsen in Gennep. Een gedeelte van de gelovigen bleef trouw en ander deel gaat naar de godsdienstoefeningen van de nieuwe predikant. Ofschoon een en ander aanvankelijk aanleiding was tot ruzies verklaren de Molukkers dat er door de kerkscheuring in het dagelijks leven en de verhouding binnen de wijk geen verdere verdeeldheid is ontstaan. Het onderlinge contact tussen de jonge Zuid-Molukkers bleef ongewijzigd, ook al volgt men de godsdienstoefeningen bij verschillende predikanten.

Op handen zijnde demonstratie van Zuid-Molukkers in Gennep.

Op 6 oktober a.s. zal in Gennep een demonstratie plaatsvinden van de Zuid-Molukse gemeenschap. De demonstratie zal zich richten tegen het beleid van het college van B & W en de gemeenteraad van Gennep ten aanzien van de Zuid-Molukse gemeenschap. Reden voor deze demonstratie zou ondermeer zijn het feit, dat de molukse wijk nog steeds geen wijkgebouw heeft.

en voornoemd, beiden vertegenwoordigers van het nieuwe stichtingsbestuur en initiatiefnemers voor deze demonstratie verklaarden dat er geen andere mogelijkheden meer waren dan op deze manier de aandacht op de problemen van de Zuid-Molukkers in Gennep te vestigen.

"Alle gemeenschappen in Nederland hebben een wijkgebouw. Waarom? Omdat ze rotzooi schoppen. Wij blijven rustig en wij willen de goede relatie die we met de overige bewoners van Gennep hebben, instant houden. Resultaat? Er gebeurt niets. Er wordt niets voor ons gedaan. Met deze demonstratie hopen we genoeg aandacht voor onze problemen te krijgen.", aldus

Men wil een vreedzame demonstratie. Het risico, dat een en ander toch nog uit de hand zou lopen wil men indammen door moeders en kleine kinderen in de optocht mee te laten lopen waardoor demonstranten, bezorgd als ze zijn dat aan deze kwetsbare groep iets zou overkomen, zich min of meer genoodzaakt zien een eventueel optredende agressiviteit te onderdrukken.

De secretaris van de stichting "Tjenke Muda", heeft inmiddels toestemming gevraagd aan de burgemeester van Gennep om op 6 oktober a.s. bij gelegenheid van de raadsvergadering een demonstratie te houden waaraan naar zijn schatting ongeveer 200 personen zullen deelnemen. Als motivatie staat in het verzoek aangegeven "de algemene ontevredenheid bij de zuidmolukse gemeenschap ten aanzien van het gemeentebestuur"

Het verzoek is door de burgemeester voor advies doorgezonden naar de groepscommandan van de groep Gennep der Rijkspolitie, die een en ander nog in behandeling heeft.

Drugsdealers in de wijk te Gennep.

Door en werd medegedeeld dat Zuid-Molukse drugsdealers uit Nijmegen in de wijk te Gennep waren geweest teneinde aldaar hun praktijken uit te oefenen. De dealers zouden met harde hand zijn verwijderd. De ouderen zowel als de leidinggevende jongeren zouden hun uiterste best doen om te voorkomen dat de Zuid-Molukse jeugd in Gennep slachtoffer zou worden van de handel in drugs. Naar het schijnt is het drugsgebruik binnen de wijk in Gennep nog zeer beperkt. E.e.a. is wellicht mede te danken aan het feit dat een van de maatschappelijke problemen die veelal aanleiding geven tot drugsgebruik, de werkloosheid, nagenoeg niet aanwezig is in Gennep.

GEMEENTEPOLITIE Woerden

INLICHTINGDIENST

nummer: 93/1980

datum: 30-10-80

ACD 1517804

datum 31 oktober

Co

b. d. —

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum bericht: 30-10-80	Bijlage(n):
Betreft:	Demonstratieve kraak-/bezettingsactie	
Tijd en tijdstip:	Zaterdag 18 oktober 1980 tussen 8.20- en 11.30 uur	
Plaats:	Leegstaande kleuterschool aan de Wilhelminaweg te Woerden	
Aantal deelnemers:	Direct aan de actie ca. 20. In de loop van de ochtend enkele tientallen meer.	
Doel van de actie:	Het verkrijgen van een eigen gebouw voor de Zuid Molukse-stichting Hai Nuele te Woerden.	
Teksten op spandoeken:	Voornamelijk gericht tegen het beleid van de wethouder van Welzijnszaken, dhr.	
Inhoud van verspreide pamfletten:		
Verloop der actie:	Rustig, er werden pamfletten uitgedeeld en er werd met voorbijgangers gesproken.	
Publieke belangstelling:	Gering.	
Bijzonderheden:	Aan deze actie waren reeds 2 demonstratieve bezoeken aan raadsvergaderingen voorafgegaan. De pers, o.a. van het NOS programma Suaru Malukku, was kennelijk tevoren geïnformeerd.	

Einde

1) Tenzij andere rubricering vereist.

RIJKSPOLITIE ROERMOND**DISTRICTS INLICHTINGEN RECHERCHE**nummer: 269/80datum : 14-11-80**E**

ACD	1519854
datum	19 NOV. 1980
Co	
b.	d. —

E

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum bericht: <u>28-10-80</u>	Bijlage(n):
------------	--------------------------------	-------------

Betreft: **Demonstratie door bewoners van Zuid-Molukse wijk te Gennep.**

Op maandag, 6 oktober 1980 te 18.00 uur vond te Gennep een demonstratie plaats waaraan ongeveer 100 personen uit de Zuid-Molukse wijk van Gennep deelnamen. Men trok in optocht vanuit de wijk naar het gemeentehuis en vandaaruit naar het gebouw van de Stichting Samenlevings Opbouw, een instantie die zich regionaal bezighoudt met maatschappelijke begeleiding. In de optocht werden spandoeken meegevoerd waarop leuzen waren vermeld zoals "Wij laten niet meer met ons sollen, anders gaan we mollen." en "B & W - Weg ermee!".

Deze demonstratieve optocht was georganiseerd door

Het waren voornamelijk de Zuid-Molukse jongeren die aan deze demonstratie deelnamen. Slechts een tiental ouderen liepen in de optocht mee. Het voormalig hoofd van de wijkraad, suste de gemoedere van de demonstranten, wanneer deze dreigden wat verhit te raken. Er deden zich geen onregelmatigheden voor.

Enkele weken voor aanvang van de demonstratie waren door de organisatoren brieven gezonden naar de Zuid-Molukse wijken in Nijmegen, Venlo, Tiel, Cuijk, Elst en Hatert met het verzoek door het sturen van een afvaardiging deze demonstratie te steunen. Omdat men besepte dat men de Zuid-Molukkers die vanuit andere wijken kwamen niet voldoende kon controleren tijdens de demonstratie waardoor de mogelijkheid bestond dat de gehele demonstratie negatief zou uitvallen, trok men later die uitnodigingen weer in. Op zondag 5 oktober namen de organisatoren dit besluit nadat ze in Nijmegen met afvaardigingen uit de wijken daarover hadden gesproken. E.e.a. verliep overigens niet zonder problemen omdat de afgevaardigden dit gebrek aan vertrouwen niet konden waarderen.

Buiten voor het gebouw van de S.S.O. las een petitie voor. Daarna vond in het gebouw van de S.S.O. een discussie plaats tussen een vertegenwoordiging van de ZM-se gemeenschap in Gennep en het college van B & W en de fractieleiders van de politieke partijen die in Gennep zitting hebben in de gemeenteraad. De discussie begon met het overhandigen van de petitie aan het college van B & W. Van de zijde van de Zuid-Molukkers werd voornamelijk het woord gevoerd door

1) Tenzij andere rubricering vereist.

De discussie zelf verliep vrij tam. Er werden van de zijde van het gemeentebestuur wat verwijten gemaakt met betrekking tot het opbreken van de Eksterstraat in de Molukse wijk door Zuid-Molukkers. Van de zijde van de Molukse vertegenwoordiging werd geageerd tegen het gebrek aan inspraak dat men had bij o.m. de plaatsbepaling van het nieuwe wijkgebouw in de gemeente Gennep. Verder beperkte men zich tot wat algemeenheden en het herhalen van datgene wat in de petitie was gesteld.

De demonstratie was ontstaan als gevolg van het feit, dat binnen de Molukse gemeenschap in Gennep een stijgende ontevredenheid en een daarmee gepaard gaande stijgende onrust kenbaar werd. Dit werd onderkend door hr. , directeur van de Stichting Samenlevings Opbouw. Hij belegde een vergadering met afvaardigingen uit de Molukse gemeenschap in Gennep om tot een bespreking te komen van de problemen, die mede oorzaak waren van de heersende onrust zoals de kwestie van de kerkeraden, de stichting Tjenke Muda, het aanstellen van een nieuwe opbouwwerker.

Als gevolg daarvan werd op 21 augustus te Gennep een bijeenkomst gehouden waaraan door vertegenwoordigingen van de aldaar aanwezige Molukse groeperingen werd deelgenomen.

Bij gelegenheid van deze bijeenkomst raakten de gemoederen verhit toen de onderwerpen "houding van de gemeente t.o.v. de Zuid-Molukkers" en "het gesprek met het college van B & W" aan de orde kwamen. Teneinde vooral de jongeren hun ontevredenheid op een verantwoorde wijze te kunnen laten uiten, suggereerden hr. en de maatschappelijk werkster het gesprek met het college van B & W door een demonstratie te laten voorafgaan. Dit voorstel werd direct aanvaard.

Na afloop bleek de demonstratie zowel bij de Zuid-Molukse gemeenschap als bij de stichting Samenlevings Opbouw aan de verwachting te hebben voldaan.

De stichting Tjenke Muda heeft thans een nieuw bestuur. Een profielschets van het stichtingsbestuur is weergegeven in het besprekingsverslag ddo. 5-9-80 van de heer , S.S.O.

Het komt erop neer dat degenen die de leiding hadden bij de jongerenbeweging "PINGUIN" van de Molukse wijk, thans het stichtingsbestuur vormen van Tjenke Muda. De leiding bij de groep PINGUIN wordt gevormd door andere jonge Zuid-Molukkers.

De in dit verslag genoemde Partij Nationaal is de P.N.M.S. onder leiding van hr.

In een recent gesprek met de burgemeester van Gennep sprak deze zijn verontrusting uit over het doen en laten van de Zuid-Molukse jongeren in de wijk in Gennep. Recentelijk zou een groep Zuid-Molukkers betrokken zijn geweest bij een café-ruzie. Hij ziet e.e.a. als het realiseren van de stelling die voor en tijdens de demonstratie meerdere malen werd gehuldigd: "Wij moeten eerst rotzooi maken, anders wordt er toch niets voor ons gedaan."

Er zijn momenteel geen feiten die erop wijzen dat deze ruzie rechtstreeks verband houdt met de heersende ontevredenheid onder de Zuid-Molukse jongeren in Gennep t.a.v. het gemeentebestuur. Naar het zich laat aanzien heeft het huidige stichtingsbestuur van Tjenke Muda voldoende overwicht bij de jongeren van de wijk.

Overigens heeft de burgemeester van Gennep het plan opgevat op korte termijn vertegenwoordigers van belanghebbende organisaties en groeperingen bijeen te roepen om samen met het college van B & W te trachten een duidelijke beleidslijn m.b.t. de Zuid-Molukse gemeenschap op te stellen.

Par.

ACD	1543180
datum	08 APR. 1981
CO	
b.	←
d.	←

C (CFO)nr.: 81/1046 d.d.: - 7 APR. 1981 Info: I
Aan : CFB
Betreft : Z.O. Molukkers - diversen

Bijl.:

Op 25-2-1981 werd

het volgende vernomen:

MASMALRA is een centraal overkoepelend orgaan van en voor de 8 à 9000 Z.O. Molukkers in Nederland. Zij streeft een tweeledig doel na. a) het behartigen van de sociaal-maatschappelijke belangen van de Z.O. Molukkers en b) het opzetten/ontwikkelen van ontwikkelingshulp voor Z.O. Molukkers in Indonesië (Molukse eilanden). MASMALRA is geen politieke organisatie, kan dit ook niet zijn, omdat de bestuursleden pro-RMS, pro-R.I. of neutraal zijn. Het bestuur wordt gekozen uit Z.O. Molukkers die lid zijn van wijkraad en/of stichting. (Zwolle, Rijssen, Nijverdal enz.). Het bestuur vergadert eenmaal per 3 maanden. Op 10 april viert MASMALRA haar 1e lustrum. Op 30 april wil zij het feit herdenken dat de Molukkers 30 jaar in Nederland verblijven. MASMALRA zal niet deelnemen aan de 25-april herdenking.

De groep Z.O. Molukkers (25 personen) die een oriëntatieris naar Indonesië gepland heeft staat los van MASMALRA. De groep is samengesteld uit vertegenwoordigers van de diverse Z.O. Molukse eilanden. (o.a. Tanimbar, Nila, Kisar, Serua, Aru, Kei, Babar enz.). De groep streeft er naar om contact te leggen met een "zustergroep" in Djakarta.

In Zwolle is de Z.O. Molukse gemeenschap als volgt georganiseerd:

Er bestaat een commissie overleg, die extern de contacten onderhoudt en die intern via de coördinatiegroep de zaken regelt.

De coördinatiegroep (een soc. maatsch. instelling) coördineert de activiteiten etc. van de groepen, t.w. Dansgroep groep Akar-barru (jongeren 18-25 jaar), sportgroep, werkgroep (redactie en krant), blokgroep (MBO'ers en HBO'ers) en groep gemeenschap.

De Cie-overleg, die via Art. 61 v.d. gemeentewet gelegaliseerd wil worden, bestaat uit:

De Blokgroep bestaat uit:

De Blokgroep organiseert volgende maand een landelijk weekend in Arnhem.

Hier zal gesproken worden over de Z.O. Molukse situatie, de onderlinge samenwerking en het standpunt dat t.o.v. de Midde Molukkers ingenomen dient te worden.

Op 13 maart zal de Commissie Overleg een interne discussie in Zwolle houden over de "eenheid" en Art. 61.

16-3-1981
27-3-1981
MS

RIJKSPOLITIE ROERMOND

DISTRICTS INLICHTINGEN RECHERCHE

nummer: 142/81

datum : 5-6-81

ACD **1549554**

datum 10 JUNI 1981

Co

b. — d. —

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum bericht: <u>4-6-81</u>	Bijlage(n): <u>-</u>
------------	------------------------------	----------------------

Betreft: **Wijziging wijkraad Molukse gemeenschap Gennep**

Recentelijk is vrij onverwacht het bestuur van de wijkraad te
Gennep, onder voorzitterschap van

afgezet en is er een nieuwe wijkraad geformeerd.

Deze wijkraad bestaat uit de navolgende personen:

1) Tenzij andere rubricering vereist.

Voorzitter   verklaarde dat deze wijziging in het bestuur van de wijkraad had plaatsgevonden omdat men niets meer te doen wilde hebben met politieke verwickelingen binnen de Molukse samenleving. De huidige wijkraad zou zich puur maatschappelijk bezighouden en zich derhalve richten op problemen als werkeloosheid, drugsverslaving en het realiseren van een eigen wijkgebouw.

De bestuurswijziging zou de goedkeuring hebben van de Badan Persatuan. De huidige wijkraad heeft bekendgemaakt dat zij bij het bespreken van bepaalde problemen, betreffende gemeentelijke en/of politieke autoriteiten zal uitnodigen om zo tot een bepaald beleid te komen.

ACD 1550445

datum 18 JUNI 1981

CO

b. /

d. —

C (CFO) nr.: 01/1011

d.d.: 17 JUNI 1981

Info: 1

Aan : CFB

Betreft : "Ribut" in Helmond

Bijl.: 1

Op ~~25-5-1981~~ werd

het volgende vernomen:

De ongeregeldheden in en rond de Molukse wijk in Helmond zijn ontstaan uit irritaties over en weer tussen Molukkers en Politie mensen.

Met name het veelvuldig controleren door de Politie van auto's en autopapieren is bij een groep van circa 18-jarige Molukkers verkeerd gevallen, zie ook bijlage.

Overigens moet nog worden opgemerkt, dat de wijkraad in Helmond al sinds jaar en dag niet meer bestaat.

_____ treedt wel als zodanig op naar buiten, maar moet slechts gezien worden als woordvoerder van een deel van de wijkbewoners.

Onrust in Helmond-Oost

Helmonds Dagblad.
Politie treedt *Vrijdag*
niet op tegen *22 mei*
ongeregeldheden *1981.*

Bij de ongeregelheden in Helmond-Oost moest ook deze aan het ontgelden.

(Van een onzer verslaggevers)

HELMOND - Bij ongeregelheden in de buurt van wijkhuis De Lier in Helmond-Oost heeft een groep van ongeveer dertig Zuidmolukse jongeren in de nacht van woensdag op donderdag een aantal ruiten van het wijkhuis en van een winkel in de buurt vernield en werd een auto van een van de wijkbewoners omgegooid. Er is nog geprobeerd de auto in brand te steken.

De ongeregelheden begonnen omstreeks twee uur in de nacht en duurden voort tot zes uur in de morgen. De wijkbewoners zijn zeer verontrust en verontwaardigd over het feit dat de Helmondse politie - vele telefoontjes ten spijt - niet heeft ingegrepen toen het tot een escalatie kwam.

Commissaris L. Verhagen heeft de wijkbewoners gistermorgen in een gesprek laten weten het ernstig te betreuren dat de politie niet heeft opgetreden. Hij verzekerde de bewoners dat ze, als een dergelijke situatie zich weer voordoet, zeker kunnen rekenen op de bescherming van de politie. "We zullen hard optreden," zo zei hij.

De commissaris bekende gisterochtend dat de politie de situatie verkeerd had beoordeeld. "We hebben dezelfde tactiek gevolgd als vorige week, toen het in de Molukse wijk in Helmond-Oost ook onrustig was. Die tactiek kwam er op neer dat we eerst verkenners in burger de wijk in stuurden om de situatie in ogenschouw te nemen. Door niet meteen een hele geüniformeerde politiemacht in te zetten wilden we een escalatie voorkomen. Vorige week werkte dat voortreffelijk, de onrust doofde toen als een nachtkaaars. Toen onze verkenners gisternacht poolshoogte gingen ne-

men was er geen aanleiding iets te ondernemen, maar helaas is het later in de nacht uit de hand gelopen," aldus commissaris Verhagen.

Over de aanleiding tot de ongeregelheden heeft men bij de politie geen idee. Het is bekend dat de Molukse gemeenschap in Helmond geen hechte eenheid is, maar van concrete problemen is niets bekend.

Molukse wijkraad

Een delegatie van de Molukse wijkraad heeft gistermiddag een gesprek gehad met commissaris Verhagen. Een politiewoordvoerder kenschetste het onderhoud als goed. Hij zei dat de Molukkers begrip hadden voor het standpunt van de politie, dat een volgende keer hard ingegrepen zal worden. Van de Molukse wijkraad was gisteravond niemand voor commentaar bereikbaar.

ACD	1551814
datum	01 JULI 1981
CO	
b.	_____
d.	_____

C (CFO) nr.:	<i>81/2050</i>	d.d.:	30 JUNI 1981	Info:	4
Aan	: CFB				
Betreft	: Molukkers-diversen				

Bijl.:

Op 10-6-1981 werd

het volgende vernomen:

27 juni is de laatste dag van het 30-jarig herdenkingsfeest in kamp De Lunetten in Vught.

De reacties onder de Keiezen in Helmond op het Patima-gebeuren zijn niet positief te noemen. Allereerst is men van mening dat de diverse delegaties uit niet-officiële vertegenwoordigers bestonden, terwijl daarnaast tevens honend wordt opgemerkt dat e.e.a. niets voor kan stellen, omdat MANUSAMA geen eens kans ziet om een eenheid in eigen gelederen te bewerkstelligen.

Logboek CFB

Ontvangen van:	Nummer: 22	ACD 1534379
Dienst : <u>R.P. den Bosch</u>	Datum: <u>26-8-81</u>	datum <u>10 SEP 1981</u>
Naam : _____	Tijd : <u>12.15</u>	CO
Door : <u>CFB/</u>		b. — d. —

Betreft: _____	Gezien door: _____				
<u>Ongeregeldeheden in Nijmegen</u>	HBVD	PHBVD	HC	PHC	CF
_____					Σ.

Bericht:

(-) had van adj. G.P. Nijmegen vernomen, dat in die stad de laatste tijd ongeregeldeheden hadden plaatsgevonden tussen Molukkers enerzijds en een groep genaamd "WARRIORS" anderzijds. De "WARRIORS" zou bestaan uit Indonesische Nederlanders, Surinamers en Nederlanders.

Over de achtergrond van de ongeregeldeheden wist (-) niets te vertellen, vandaar dat hij contact op nam met de Dienst.

Hem meegedeeld dat ook de Dienst niets wist mede te delen omtrent de achtergronden, doch zou proberen te weten te komen hoe de vork in de steel zat.

Eventuele steun van Z.O.-Molukkers uit Hees^{ch}aan Molukkers in Nijmegen werd niet waarschijnlijk geacht.

Actie :

ACD

1615061

datum 24 JUNI 1982

CO

b. — d. —

C (CFO) nr.: 82/1655

d.d.: 14-06-1982

Info: II

Aan : CFB

23 JUNI 1982

Betreft : Problemen in Appingedam

Bijl.:

Op 12-05-1982 werd

het volgende vernomen:

In Appingedam zijn problemen gerezen rond de renovatie- en overdrachtsplannen van de Molukse huizen. Domeinen (C.R.M.) wil deze huizen overdragen aan gemeenten en woningcorporaties. In Appingedam wil de gemeente de huizen wel overnemen, doch is van mening, dat deze dan eerst gerenoveerd dienen te worden.

De wijkraad wilde hierover met de gemeente van gedachten wisselen, omdat men bang is, dat de huurprijs van de huizen te veel zal stijgen. De wijkraad wilde dit gesprek op de band opnemen, iets wat niet mocht. Daarom ging het geheel niet door.

De Winschoter Courant, hiervan op de hoogte, interviewde leden van de wijkraad en beloofde dat dezen het artikel vóór plaatsing mochten lezen. Dit is niet gebeurd.

Wel heeft de journalist in de wijk voorstanders van de renovatie geïnterviewd. Deze voorstanders zijn over het algemeen pro-R.I. Molukkers, welke van plan zijn over niet al te lange tijd naar Indonesië te remigreren, zodat zij van hogere huurprijzen niets te vrezen hebben.

Hoe het geheel zich verder zal ontwikkelen is niet te zeggen.

F
ACD **1645774**

datum 14 DEC. 1982

CO

b.

d. —

C(CFO)nr.: 82/3431

d.d.: 13 DEC. 1982

Info: I

Aan : CFB

Betreft : St. Salawaku

Bijl.:

Op 18-11-1982 werd van

(ID-Venlo)

het volgende vernomen:

De stichting Salawaku in Venlo heeft sedert de laatste jaarwisseling een nieuw en verjongd bestuur.

Omstreeks diezelfde tijd is het nieuw gebouwde stichtingslokaal gereed gekomen. De exploitatie daarvan verloopt zonder al te grote problemen, evenals de vele activiteiten die er ontplooid worden.

Overigens moet het stichtingslokaal "formeel" nog geopend worden

ACD

1653290

datum 28 DEC 1982

CO

b.

d. —

C(CFO)nr.: 02/3590

d.d.: 28 DEC. 1982

Info: 1

Aan : CFB

Betreft : Ondersteuningskomitee Asser Molukkers Zaandam.

Bijl.:

Op 7-12-82 werd van (ID/Zaanstad)
 uit een bron waarvan de geloofwaardigheid
nog niet beoordeeld kan worden

het volgende vernomen:

Op 18-11-82 vond in Zaandam een demonstratie plaats
van het "Ondersteuningskomitee Asser Molukkers Zaandam"
Tijdens deze demonstratie werden o.a. door een Molukse
jongen, pamfletten uitge-
deeld

Dit ondersteuningskomitee komt voort uit de zeer actie-
ve kraakbeweging in Zaanstad.

./.

./.

- o -

F

ACD	1656353
datum	26 JAN. 1983
CO	
b.	_____
d.	_____

C(CFO)nr.: 83/250

d.d.: 26 JAN. 1983

Info: I.

Aan : CFB

Betreft : Molukse Stichting STIMASCO in Rotterdam.

Bijl.:

Op 7-1-1983 werd

het volgende vernomen:

Binnen de Molukse Stichting "STIMASCO" in Rotterdam heeft men een werkgroep "GERSALAM" gevormd.

Noot: GERSALAM staat voor Gerakan Salawaku Maluku.
Salawaku is een Moluksschild/wapen.

Het bestuur van "GERSALAM" bestaat uit:

"GERSALAM" heeft zich tot taak gesteld om dienstverlening te bedrijven onder Molukkers in de regio Rotterdam. Men denkt aan maatschappelijk werk en het opzetten van een werkgelegenheidsproject. Nog deze maand verwacht men uitsluitel van CRM over de subsidie-aanvragen. Het bestuur heeft goede hoop dat deze wordt gehonoreerd. Niet onmogelijk is dat de naam "STIMASCO" op den duur zal verdwijnen.

vdS.

ACD 1660224

datum 04 MRT. 1983

CO

b. _____

d. _____

C (CFO) nr.: DS/584

d.d.: - 3 MAART 1983

Info: II

Aan : CFB

Betreft : Nieuwe wijkraad in Oost-Souburg

Bijl.:

Op 15-2-'83 werd

het volgende vernomen:

In Oost-Souburg is een nieuwe wijkraad gekozen. De gang van zaken rond dit feit roept vele vragen op. Voor de verkiezingsavond werden in ieder geval geen tegenstanders van de kandidaten uitgenodigd (!). De wijkraad bestaat nu uit de volgende personen:

Hoe de situatie zich verder zal ontwikkelen is erg onduidelijk. Wel is de situatie erg gespannen.

-0-0-0-0-

ACD	1669775
datum	07 APR. 1983
CO	
b.	—
d.	—

C(CFO)nr.:	83/881	d.d.:	6.4.83	Info:	V
Aan	:	CFB			
Betreft	:	Indonesische invloed in Delfzijl			

Bijl.:

Op 16-3-1983 werd

het volgende vernomen:

Bou?

Er is in de Molukse woonwijk te Delfzijl een duidelijke invloed merkbaar van Indonesische zijde. Er vindt veelvuldig bezoek plaats van Ambassade-personeel.

-----0-----

RIJKSPOLITIE NIJMEGEN**DISTRICTS INLICHTINGEN RECHERCHE**nummer: G.118.83.datum : 14 april 1983

ACD	1671520
datum	22 APR.1983
Co	
b.	—
d.	—

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum bericht: 14 april 1983	Bijlage(n): - -
------------	------------------------------	-----------------

Betreft: Vernielingen door Zuid Molukkers te Doesburg.

Op 2 april 1983 kreeg de Rijkspolitie te Doesburg de melding dat er op het aldaar liggend discoschip "Veronica" problemen waren met een negental Zuid Molukse jongeren. De Rijkspolitie was om 01.30 uur ter plaatse. Van het personeel van het discoschip vernamen zij dat deze Zuid Molukkers de door hun gebruikte consumpties niet wensten te betalen. Door de Rijkspolitie werd bemiddeld en nadat de consumpties betaald waren verwijderden de Zuid Molukkers zich. Het probleem leek opgelost.

Op 2 april 1983 omstreeks 02.00 uur kreeg de Rijkspolitie te Doesburg de melding dat er bij een viertal woningen de ruiten waren ingegooid. Men ging ter plaatse en stelde een onderzoek in. De daders bleken niet meer aanwezig te zijn. Er werd gesurveilleerd in de omgeving van de wijk waar de meeste Zuid Molukkers wonen. Daar trof men een groepje Zuid Molukkers aan die bezig waren met het uit de straat wrikken van stenen en tegels. Door deze Zuid-Molukkers werd de surveillanceauto begokeld met stenen, waardoor deze auto ernstig werd beschadigd. De daders vluchtten.

Door de Rijkspolitie te Doesburg werd nog dezelfde nacht telefonisch contact opgenomen met de penningmeester van de Wijkraad, de heer . Men verzocht hem om de volgende dag met de negen Zuid-Molukkers die moeilijkheden hadden gemaakt op het discoschip, aan het bureau te komen.

Op 2 april 1983 kwam de heer _____ aan het groepsbureau met de volgende personen:

- 1.
- 2.

1) Tenzij andere rubricering vereist.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

De nummers 1,2,3,4-en 6 verklaarden dat zij met stenen naar de politie-auto hadden gegooid. De anderen verklaarden dat zij na het voorval bij het discoschip naar huis waren gegaan.

Door wie de vernielingen gepleegd zijn aan de woningen werd niet geheel duidelijk.

De verdachten verklaarden dat zij door het frustrerende subsidiebeleid van de gemeente Doesburg waren gekomen tot deze daden. De gemeente Doesburg had de Zuid Molukse jongeren namelijk een subsidie toegezegd voor het opknappen van het jongerencentrum "Bungakenagan" te Doesburg. Deze subsidie werd echter niet verstrekt. De teleurstelling werd door de Zuid Molukse jongeren verwerkt door zich te misdragen op de discoboo en door vernielingen aan te richten in het dorp.

14-4-1983

F

ACD 1674641

datum 20 MEI 1983

CO

b. _____

d. _____

C (CFO) nr.: 83/1339

d.d.: 20 MEI 1983

Info: 5

Aan : CFB

Betreft : Rijssen.

Bijl.:

Op 13-4-1983 werd

het volgende vernomen:

In Rijssen zouden ongeveer 60 Molukkers met de Indonesische nationaliteit, welke ze in de loop van de tijd hebben aangevraagd, van deze nationaliteit afwillen. Het liefst zouden ze het roze Nederlandse vreemdelingenpaspoort ontvangen. Als dat onmogelijk is zijn ze bereid Nederlander te worden.

Noot: Dit zou verband kunnen houden met allerlei financiële nadelen welke aan de R.I. nationaliteit kleven, zoals een "uitreisvisum" na verblijf in Indonesië voor f 600,- etc.

- o -

ACD 1710562

datum 5 JAN. 1984

CO

b. — d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BTB

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: 203.220

Betreft: Molukse Stichting GERAMAS te Rotterdam

Het bestuur van de Molukse Stichting GERAMAS (voorheen STIMASCO) te Rotterdam bestaat thans uit de volgende personen:

Zoals bekend werkt GERAMAS nauw samen met de stichting KAYU PUTIH in Alphen aan de Rijn.

KAYU PUTIH heeft in tegenstelling tot andere stichtingen geen geld gekregen voor het opzetten van een werklozenproject. De gemeente Alphen heeft het geld wel beschikbaar maar weigert, om nog onduidelijke redenen, dit af te staan.

Het feit dat in het verleden nogal slordig met gemeentegeld is omgesprongen, zou hiervan de oorzaak kunnen zijn

ACD 1720239

datum 6 MAART 1984

CO

b. — d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: *BT.*

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: *204.677.*

Betreft: MASIUN

1. De door MASIUN op 24 februari j.l. georganiseerde Hote²-dag kan als zeer geslaagd worden aangemerkt. Overdag waren ca 200 personen aanwezig (men had er ca. 80 verwacht) en ook de feestavond mocht zich in een grote belangstelling verheugen. Opmerkelijk was de aanwezigheid van veel Nederlanders, deel uitmakend van actiegroepen, waaronder ook de groep Leeuwarden.
2. Eerdergenoemde feestavond werd opgeluisterd door de aanwezigheid van een groep Keiezen uit Helmond. Deze groep werd bij Sam PORMES thuis ontvangen en getraceerd op Nasi-Rames.

ACD 1745501

datum 13 AUG. 1984

CO

b. — d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.:

BT

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: 207.600.

Betreft: 25-jarig bestaan Molukse wijk Oost-Souburg.

Op 9, 10 en 11 augustus 1984 wordt op feestelijke wijze herdacht, dat de Molukse wijk in Oost-Souburg 25 jaar bestaat. Het geheel wordt georganiseerd door de MSW, een nogal links georiënteerde groep jongeren, welke sinds enige tijd in Oost-Souburg zowel in de wijkraad als in de plaatselijke stichting grote invloed hebben.

ACD

1748302

17 SEP. 1984

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

b. —

Distr.: *BT*

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: 207930

Betreft: Onenigheid in Winterswijk.

Onder de Molukse gemeenschap is enige opwinding ontstaan. Oorzaak hiervan is het feit, dat er sinds kort twee cursussen Maleis worden gegeven.

Tot voor kort gaven leden van de vrouwenclub o.l.v. les aan jonge Molukse kinderen in cultuur, waarbij ze en passant ook het Moluks-maleis leerden.

Nu bestaat er sinds enige tijd ook de mogelijkheid om Maleis (lees: Bahassa Indonesia) te leren. Deze cursus zou financieel mogelijk zijn gemaakt door de K.B.R.I.

Of e.e.a. in de toekomst voor problemen kan zorgen binnen de Molukse gemeenschap is nog niet te overzien.

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

F	ACD	1755248
	datum	24 SEPT. 1984
	CO	
F	b.	d.

Distr.: *BT.*

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: *200 500*

Betreft: Stichtingsperikelen op Walcheren

Alle problemen aangaande de Mr.Dr. SOUMOKILstichting op Walcheren lijken binnenkort te worden opgelost.

De wijkraad van Middelburg heeft weliswaar een 'nieuwe' stichting opgericht, doch deze wordt door WVC en de gemeenten op Walcheren niet erkend.

Binnenkort zullen er stichtingbestuursverkiezingen worden georganiseerd. Hiervoor kunnen ook de bestuursleden van de 'nieuwe' stichting zich kandidaat stellen. Op deze wijze wordt voor zowel het nog zittende als voor het 'nieuwe' bestuur gezichtsverlies voorkomen.

In het bestuur van de nieuwe stichting Middelburg hebben zitting:

Als coördinatoren zouden in het bestuur zitting hebben genomen
en . Allen zijn in Middelburg woon-
achtig.

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.	F	ACD	1789940
		datum	17 MEI 1985
		CO	
	F	b.	d. —
Distr.:	BT		Bijlage(n):
Afschr.:			BO: 211428

Betreft: Saniri Lawa Mena

De MPM-Lawa Mena-orgsnisatie heeft op 12 april j.l. (NB: SOUMOKIL-dag) in Twello een bijeenkomst gehouden met in feite een tweeledig doel:

1. De herdenking van SOUMOKIL-dag.
Vanwege de geringe belangstelling eigenlijk een fiasco. In totaal waren circa 60 personen aanwezig.

2. Symposium over de doelstelling van de Raad (Saniri) van Lawa Mena.
Omtrent deze doelstellingen is weinig duidelijkheid verkregen. Het geheel had een wat rommelig verloop, waarvoor als oorzaak genoemd kan worden de afwezigheid van voorzitter. Zijn plaats werd ingenomen door Desgevraagd bleek de in de zaal aanwezige Ds. niet bereid om het geheel in wat strakkere banen te leiden, omdat hij - volgens zeggen - alleen als belangstellende aanwezig was. Datzelfde kan ook van het merendeel van de aanwezigen gezegd worden. Het publiek was meer uit nieuwsgierigheid gekomen, dan om d.m.v. een discussie een al dan niet positieve bijdrage te leveren. Een voor de organisatoren teleurstellende gang van zaken, die nog eens werd benadrukt door het niet doorgaan van de vlaggenparade vanwege de slechte weersomstandigheden.

GEMEENTEPOLITIE Deventer

INLICHTINGDIENST

nummer: M/'85

datum : 19 augustus 1985

F	AD 850906 070
	datum 5 SEP. 1985
	CO°
F	l.b. d.d. —

Aan: Het Hoofd van de
 Binnenlandse Veiligheidsdienst,
 t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum bericht:	Bijlage(n):
------------	----------------	-------------

Betreft: Problemen in de Molukse woonwijk te Deventer.

Gedurende de laatste weken zijn er in de Molukse woonwijk te Deventer problemen ontstaan waarvan het ontstaan terug te brengen is naar het toewijzen van een woning.

Per 1 juni 1985 heeft namelijk de woning aan de

te Deventer toegewezen gekregen.

De toewijzing van de woning door het Gemeentelijk Bureau Woonruimteverdeling en de eigenaar van de woning, de woningbouwvereniging V.T.V., is geschied in strijd met het advies van de Molukse wijkraad. Volgens de wijkraad heeft de heer valse argumentatie's aangewend om de toewijzing rond te krijgen. Verder is de wijkraad ontstemt over het feit dat door de woningbouwvereniging VTV en door het Gemeentelijk Bureau Woonruimteverdeling naar buiten is gebracht dat de Molukse wijkraad negatief had geadviseerd m.b.t. de komst van de familie

-De eerste geweldadige aktie in deze serie is-naar men mag aannemen- uitgegaan van de wijkraad. In de periode van 28-5-1985 tot 2-6-1985 werden er diverse vernielingen aangericht in en aan de woning van de familie .De hierdoor ontstane schade bedroeg c.a. f-3.500,--. Hierna heeft versterking gekregen van een aantal familieleden van hem

-De volgende aktie, nu komende uit de hoek, vond op 24 juni 1985 plaats in het wijkgebouw waarop dat ogenblik een aantal leden van de Molukse wijkraad aanwezig waren. De voorzitter van de wijkraad, werd met de dood bedreigd indien er meer aktie's tegen de familie ondernomen werden. Verder werd de beheerder van het wijkgebouw bedreigd en werden er enkele vernielingen gepleegd.

zie blad 2.

1) Tenzij andere rubricering vereist.

GEMEENTEPOLITIE _____

INLICHTINGDIENST

nummer : _____

datum : _____

ACD

datum

Co

b.

d.

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

~~Evaluatie~~ Blad 2

Datum bericht:

Bijlage(n):

Betreft:

- Op zondagavond 28 juli 1985 werd een ruit-groot- van de woning van ingegeoid.
- In de nacht van zondag 28 op maandag 29 juli 1985 werd als reactie op bovengenoemd feit door samen met een aantal leden van de 's een repre-
saille aktie uitgevoerd. Een drietal leden van de wijkraad, waaronder de voorzitte
de heer werden met geweld uit hun respectievelijke woningen gehaald en
overgebracht naar de woning van . Bij deze aktie werd vrij veel schade
toegebracht aan de woning van en ook werden er vernielingen gepleegd aan
de auto van . werd daar op de stoel vastgebonden en met een mes
bedreigd. Na een half uur werden de personen weer "vrijgelaten".
- Op maandag 29 juli 1985 werd door , t.b.v. de verzekering aangifte gedaan
van vernieling van zijn auto en van vernielingen aan zijn woning. Hij wilde geen
aangifte doen van wederrechtelijke vrijheidsberoving en van mishandeling hem
toegedaan.
- Op maandag 29 juli 1985 te omstreeks 16.35 uur werd in het wijkgebouw de beheer-
der van het wijkgebouw de heer , door en
, in elkaar geslagen. is vervolgens in Assen ondergedo-
N.a.v. dit bovengenoemd feit en het gebeurde in de nacht daaraan voorafgaand
werd besloten dat door de gemeentepolitie Deventer een aantal aanhoudingen zouden
worden gepleegd, m.n. , en zoude
worden aangehouden. Even voordat dit zou gaan gebeuren kwam namens de wijkraad
de heer aan het bureau
vertelde nu op te treden als woordvoerder tevens vervangend voorzitter van
de wijkraad. De heer had Deventer verlaten en was ondergedoken in Twel
verzocht af te zien van politie-optreden. Hij wilde eerst zelf proberen
de zaak op te lossen.

zie blad 3

1) Tenzij andere rubricering vereist.

GEMEENTEPOLITIE _____

INLICHTINGDIENST

nummer : _____

datum : _____

ACD

datum

Co

b.

d.

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:blad 3

Datum bericht:

Bijlage(n):

Betreft:

- vertelde dat hij de zaak gesust had en dat hij d.m.v. praten de zaak uit de wereld wilde helpen.

-In de nacht van 2 augustus werd door onbekenden een molotovcocktail in de richting van de woning van _____ gegooid.De molotovcocktail kwam in de tuin terecht waarna de benzine verbrandde.Hierbij ontstond geen schade.

Nadien hebben zich geen problemen meer voorgedaan.Wel zijn er enkele telefonisch meldingen bij de gemeentepolitie Deventer binnengekomen waarin melding werd gedaan van dreigende problemen doch er is nadien niets gebeurd.

De heer _____ is inmiddels teruggekeerd naar Deventer maar de heer _____ heeft/gaat de Deventer molukse wijk binnenkort voorgeed verlaten en gaat zich definitief vestigen in Twello.

Gedurende de tijdsperiode dat het bovengenoemde plaatsvond heeft de Burgemeester van de gemeente Deventer enige malen met de betrokken partijen gesproken.

1) Tenzij andere rubricering vereist.

RIJKSPOLITIE NIJMEGEN**DISTRICTS INLICHTINGEN RECHERCHE**nummer: B.7.123.88.datum : 24-8-88

AGD	880831	211
datum	30 AUG. 1988	
CO		
F	b.	d.

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

BTA - BVB - KVB - AOB/S

Evaluatie:	Datum bericht: <u>24-8-1988</u>	Bijlage(n): -
------------	---------------------------------	---------------

Betreft: **Werkgroep SUKARELIA**

en

maken deel uit van een opgerichte werkgroep met de naam Sukarella. Beiden vervoegden zich bij de burgemeester van Opheusden (gemeente Kesteren).

Zij deelden de burgemeester mede dat zij het vertrouwen in de wijkraad van Opheusden hebben opgezegd en dat zij daarom de genoemde werkgroep hebben opgericht. Een van de doelstellingen van de werkgroep is, het in stand houden van de eigen identiteit van de Molukse gemeenschap.

Zij vroegen om een onderkomen voor de werkgroep en brachten een lijst met 102 handtekeningen mee.

De burgemeester reageerde terughoudend.

24-8-88.

1) Tenzij andere rubricering vereist.

RIJKSPOLITIE NIJMEGEN

DISTRICTS INLICHTINGEN RECHERCHE

nummer: G.158.88.
 datum : 18-10-88

F	ACD ACD 881026203
	datum 20 OKT. 1988
	CO
F	b. d. —

Aan: Het Hoofd van de
 Binnenlandse Veiligheidsdienst,
 t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:

Datum bericht: 18-10-88.

Bijlage(n):

Betreft: Stichting SUKARELLA te Opheusden.

Vernomen werd dat in Opheusden een Sukarella (vrijwilligersgroep) is ontstaan door een actie om geld in te zamelen voor de kerk. De actie onstond toen de kerk van Opheusden door de Domeinen werd overgedragen aan de Molukse gemeenschap van Opheusden. Na de overdracht van de kerk werd de Sukarella opgeheven. Uit deze Sukarella is een sfeer in de wijk ontstaan die er toe uitnodigde om een nieuwe Sukarella op te richten. Deze Sukarella houdt zich bezig met culturele zaken, maar ook werd o.a. een vliegermiddag voor de jeugd georganiseerd. De Badan Penasehat (adiseurs) van de Sukarella zijn:

De mensen die actief zijn voor de Sukarella zijn:

Tussen de wijkraad en de Sukarella is een conflict ontstaan. Dit conflict is ontstaan omdat de wijkraad er van beschuldigd dat hij het geld van de Sukarella (i.v.m. inzameling voor de kerk) toe heeft geëigend. Deze beschuldiging staat in een brief van de Sukarella aan de wijkraad

1) Tenzij andere rubricering vereist.

Deze brief is door het bestuur van de Sukarella ondertekend. Achteraf blijkt dat het bestuur het niet eens is met de brief. Hij is namelijk door opgesteld en de anderen hebben hem ondertekend, zonder te lezen.

Er zijn leden van de wijkraad die het vermoeden hebben dat de Sukarella een onderdeel is van de Nunusaku beweging. Zij vrezen dat de subsidies, die de Sukarella heeft aangevraagd, regelrecht naar Nunusaku gaan.

is lid van de wijkraad. 2

is tevens de penningmeester van de 1e sukarella (t.b.v. de kerk).

Er schijnt nog geld in haar bezit te zijn van deze sukarella.

is door aangesproken over dit geld. Hij eiste het op en sprak dreigende taal.

De wijkraad van Opheusden bestaat uit de volgende personen:

18-10-1988.

Informatierapport

Door rapporteur in te vullen	Door BVD in te vullen
Volgnr. : 1	BO : 227072
Datum : 22-8-1988	Bijl. : .....
Evaluatie:	Distr.: BTA
	.....
	.....

F	ACD 8810 25 1 1 5
	datum 17.OKT.1988
	CO
F	b. — d. —

Betreft: Radicale Molukkers in Opheusden

Onlangs ontstond onenigheid tussen een groepje radicale pertahanan-leden van NUNUSAKU uit Opheusden en de gematigde en zeer op discipline gestelde Minister van Defensie .
Als gevolg daarvan heeft hen uit zijn krijgsmacht gestoten.
Het betreft

Hun aanbod om buiten om, als lijfwacht voor op te treden werd door de President afgewezen.

Informatierapport

Door rapporteur in te vullen	Door BVD in te vullen
Volgnr. : 1	BO : 227 337
Datum : 25-10-88	Bijl. : _____
Evaluatie: 31-10-88	Distr.: BTA
	_____
	_____

F	ACD 8811 08 09 1
	datum 04. NOV. 1988
	CO
F	b. — d. —

Betreft:

De Molukse wijk in Barneveld

Op 27 september 1988 werd in Barneveld door de Badan Persatuan een voorlichtingsavond gegeven vooral bestemd voor de Molukse jongeren.

Onder de ongeveer 40 aanwezigen bevonden zich een aantal fanatieke jongelui, onder wie _____ en _____ . Deze eisten van de BP en van Ir Manusama een harde opstelling jegens "afvallige" Molukse groeperingen, zoals in het bijzonder Nunusaku.

Voorts bleek onder de aanwezigen ongenoegen te heersen over het gemeentelijke minderhedenbeleid, dat gericht zou zijn op integratie. De Molukkers willen als afzonderlijke groep behandeld blijven worden.